

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:16 Sayı:388

İŞÇİNİN SESİ

Karşı-devrim yanıtını bulacaktır
5 Şubat 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Burjuvazi bir haksızlığı kendi çıkarları doğrultusunda koz olarak kullanmaya çalışıyor

AZERBAYCAN'DAKİ HAKSIZLIĞA KARŞI ÇIKMAK GÖREVDİR

Sovyetler'in Azerbaycan'a tutumu tam bir haksızlık örneğidir ve "bizim" burjuvazi bunu politik malzeme olarak kullanmakta, bu yoldan faşistleri, İslamcıları, her soydan şöven gericileri de palazlandırmaktadır. İşçi sınıfımıza ve devrimci harekete çok önemli bir görev düşüyor: Bu haksızlığı burjuvazinin elinde bir koz olmaktan kurtarmak. Bu haksızlığa karşı, onun yanına "bizim" burjuvazinin haksızlıklarını da katarak, sesimizi öyle bir yükseltmeliyiz ki, dört bir yandan fışkıran bu şöven kampanya malzemesiz kalsın.

Daha Azerbaycan olayları patlak vermeden önce, çeşitli gazetelerde "yeni ulusal savunma stratejisi"nin gerekli olduğuna ilişkin yazılar çıkıyordu. Buna göre gözler "kuzeyden gelen tehlike" yerine, daha çok, "güneydeki rahatsızlığa" çevriliyor, çeşitli eğilimde köşe yazarlarının açıkça anlaştığı gibi Suriye hedef seçiliyordu. Bu durumda Türkiye'nin NATO'ya yükümlülükleri de ikinci plana kayıyor, ya da "kaydırınız ha" tehdidi yapılıyor, bu nedenle stratejiye "ulusal" deniyordu.

Bunun ayrıntısına girmeye gerek yok. Gorbi'nin barış ve istikrar diye diye başlattığı süreç sonucunda, istikrarını tümüyle yitirmekte olan dünyada, Türkiye burjuvazisi de emperyalistleşme amacı doğrultusunda parsa toplamaya, kendi aklınca akıllı politikalar uygulamaya, planlar, programlar, stratejiler yapmaya çalışıyor.

Burjuvazi tam bu doğrultuda takkeyi önüne koymuş hesaplar yaparken, Azarbaycan olayları patlak verdi. Herhalde olayları beklemiyor değillerdi, zira *Forum* dergisi aylardır Azerbaycan borazancılığı yapıyordu. Hatta belki hazırlanmışlardı da.

Olanaklar ve tehlikeler

Ancak ne olursa olsun, Azerbaycan olayları, burjuvazinin parsa kapma planları açısından, hem büyük olanaklar, hem de büyük tehlikeler içeriyordu. Bunun bilincinde olarak, "temkinli" denilen bir politika izlemeye başladılar. Ama tehlikelerin olduğu kadar olanakların da bilincinde olan bir "temkinli" politika nasıl olabilirdi? Olsa olsa tavşana kaç tazıya tut politikası olurdu. Burjuvazi şimdi kafasında, değil 9, 29 tilkinin kuyruğunu birbirine değdirmeden dolaştırmaya çalışıyor.

Bu, tavşana kaç, tazıya tut özlü temkinli politikanın örneklerine girmeden önce, olanaklar ve tehlikeler üzerinde kısaca duralım.

Olanakları, en güzel *Financial Times* gazetesi somutlamış. "2020-bir fantazi" başlıklı bir harita yapmış ve Orta Asya dahil, halkı Türk kökenli olan tüm Sovyet bölgelerini Türkiye sınırlarına katmış. Ancak bu haritanın bizim burjuvazi açısından bazı "yanlış"ları da var. Türkiye Kürdistanı sınırların dışında bırakılmış. Bu bir yana, haritanın 2020 tarihli verilmesi gösteriyor ki, *Financial Times* da Türkiye açısından tehlikelerin farkındadır ve bu yüzden hemen gerçekleşebileceğini düşünmüyor.

Nitekim, Azerbaycan'da olaylar başlayınca Ercüment Konukman kendini tutamayıp açıktan Turancı bir demeç vermişti. Bundan bir hafta kadar sonra *Cumhuriyet*'e verdiği bir başka demeçte, geri adım attı, Türkiye'nin, dışındaki Türk devletleriyle "iktisaden bir güç" teşkil etmesinden, 150 milyonluk büyük bir "Türk pazarı"ndan söz etti. (*agy*, 18 Ocak 1990) Yani tehlikeleri dikkate alınca, burjuvazinin şimdilik gerçekçi bulduğu hedef budur.

Tehlikeler çoktur. Dünyada çelişkiler zaten iyice azıtmışken, Türkiye hepten kördüğümlü bir bölgenin içindedir. Kendisi emperyalistleşmek istemektedir ama ABD ve AT ülkeleri Türkiye'ye öyle kolay kolay parsa kaptırmazlar. Nitekim ABD Kıbrıs konusunda bastırıyor, Ermeni tasarısını Demokles'in kılıcı gibi sallandırıyor. Herhalde Türk kökenli Sovyet bölgelerini de kaptırmak istemez. Nitekim, cumhurbaşkanı ABD'deyken Şii, Sünni farkından söz etmesi bir raslantı olmasa gerek.

Öte yandan Avrupa emperyalistleri, Kürt sorunu dahil çeşitli şantajlar yapıyorlar. Batı'da Yunanistan'la rekabet var, Batı Trakya sorununu da gündeme getiriyorlar. Güney'de Ortadoğu bir çorba. Sovyetler Birliği Suriye'ye desteği çektiği için burjuvazinin gözü Suriye'ye çevrilebilmişti. Ama Ortadoğu'da da bir parsa paylaşımı var. Orada da emperyalistleşmek isteyen, hatta İsrail ve Suudi Arabistan gibi belki de emperyalistleşmiş birçok devlet pay kapmaya çalışıyor.

Bu arada, her yerde açıkça söylendiği gibi Türkiye burjuvazisi dış yatırım konusunda asıl atağı Doğu Avrupa ve Sovyetler'e yapmaya çalışıyor. Bunun için hem dış ticarete, hem sermaye ihracına ilişkin çeşitli düzenlemeler yapıldı. AT'ye üyeliğin 1993'e ertelenmesinin tesellisi, yeni açılan bu dev pazarda ve yatırım alanında bulundu. Üstelik bu pazar, emperyalistleşmek isteyen burjuvazinin kör topal teknolojisine de pek uygundur.

Son aylarda herşey bu yönde ayarlanmıştır. Hatta Haber-İş sendikasının 22 bin PTT işçisini açlığa mahkum eden sözleşmeyi kabul etmesinin altında bile bizce bu "milli" ayarlama vardır. Şimdi sırası mı en önemli bir alanda grevle uğraşılsın? Eh o zaman sözleşmeyi istenen ücretle bağlayaydınız denirse, ona da yanıt hazır: Biz şu anda kuruşlarınızı bile "memleketimizi" Doğu Avrupa ülkelerinde "temsil etmeye" ayırmak istiyoruz.

Kısacası, tehlikeler arasında en büyüklerinden biri de Sovyetler'i kızdırmak ve oradaki pazar, yatırım alanlarını kaptırmaktır. Şimdi tavşana kaç, tazıya tut politikasına gelelim.

Tavşana kaç, tazıya tut

Yukarıda anlatılanlardan da çıktığı gibi burjuvazi, Sovyetler'i gücendirmek, ABD'yi üzerine sıçratmak, AT'yi kızdırmak vb. istemiyor ama "150 milyonluk Türk pazarı"nı da hepten gözden çıkarmak istemiyor. Bu nedenle, temkinli politika uygularken burjuvazinin aynı zamanda o "Türk pazarı"na da yaranması gerekiyor.

Bu çelişki içinde ANAP'lı bir yetkili "Sovyetler'in içişlerine karışmayız" derken, aynı partiden bir başka yetkili, aynı sırada, sorunun "içişlerine karışmama gibi gerekçelerle geçiştirilemeyeceğini" söylüyor. ANAP hükümeti, özellikle de dışişleri sözcüleri, iyi düşünülmüş diplomatik demeçler verirlerken, sınır boylarındaki bölgelerde ANAP'lı kaymakamların öncülüğünde "ordu Bakü'ye" gibi sloganlarla her gün eylemler düzenleniyor.

Yasalara göre TRT'nin dış haberleri verişi, dışişlerini bağlıyormuş. TRT haberleri, önce kan akıtılan ekranlarda ve Azerbaycan Halk Cephesi'nin herhalde Güney komşusundan etkilenerek, attığı palavra verilere göre veriyor. TASS can kaybı verilerini bir yana doğru kırparken, AHC de şişirdikçe şişiriyor. TRT de bunları dayanak alarak haber veriyor.

Devlet Tiyatrolarında Azerbaycan şehitleri için saygı duruşu yapılıyor. Diyanet İşleri özel hutbe yayınladı, her yerde bunlar okunuyor. Namazlar kılınıyor. Harb-İş başkanı Kenan Durukan şövenizm yapmak için fırsat buldu. Türk-İş başkanı Şevket Yılmaz da Azerbaycan'ı Destekleme Milli Komitesi başkanı olmuş. İşçileri şövenist mitinglere, gösterilere çağırıyormuş.

Öte yandan İslamcılar ve Türkeşçiler ortalığa saçıldılar. Her gün, her yerde mitingler, gösteriler yapıyorlar. Anti-komünist, en iğrenç şöven sloganlar atıyorlar. Polis onlara hiç mi hiç ses etmiyor. Valiler, eylem anında, yürüyüş güzergahının değiştirilmesi için izin verebiliyor.

Görüldüğü gibi, tavşana kaç tazıya tut politikasıyla burjuvazi birkaç kuş vuruyor. Hem resmi politika, işin öteki yanı içine sızmakla birlikte, görünüşte temkinli olduğu için fincancı katırları fazlaca ürkütülmüyor, hem de böyle bir şövenizm kampanyasıyla bir yandan "Türk pazarı"na yaranma mesajları gönderiliyor, bir yandan da içeride gericiler hem de azgınca güçlendiriliyor, sınıf mücadelesi şövenizmle bulandırılmak isteniyor. Şuraya bakın, İlhan Selçuk bile ne yazıyor:

> "Çağdaşlıktan söz açıyoruz; ırkçı kafayla gidilse gidilse bir arpa boyu yol gidilir. Hem neden bu kadar sabırsızız? Biraz bekleyelim; belki biz Turan'a gideceğimize, Turan bize gelir; dünya bu ne olacağı belli olmaz." (*Cumhuriyet*, 21 Ocak 1990)

Turan'a bir itiraz yok! Tartışma ırkçı kafayla mı, çağdaş kafayla mı ve biz mi gidelim, bekleyelim o mu gelsin noktalarında çıkıyor! Pes doğrusu!

Bu haksızlığı koz olmaktan kurtarmak gereklidir

Azerbaycan Halk Cephesi ne olursa olsun, Sovyetler'in Azerbaycan'a tutumu tam bir haksızlık örneğidir. Bizim bazı gazeteler, Gorbi'den çok Gorbici kesildiler ve diyorlar ki, Baltık cumhuriyetlerinde kan dökülmüyordu, bu yüzden ordu oralara gönderilmedi, oysa Azerbaycan'da kan dökülüyordu. Bizim gazetelerin çarpıtmalarına ilişkin kitaplar yazılabilir, ama uzatmayalım. Sovyetler, orduyu Azerbaycan'a gönderme gerekçesi olarak önce açıkça Azerbaycan'ın *ayrılma isteğini* gösteriyor. Aradan günler geçtikten sonra ya da ilk başında ama yetkili olmayan ağızlardan "Ermeni vatandaşların öldürüldüğü" gerekçesi öne sürülüyor. Yani mücadele açıkça ve resmen ayrılma isteğine karşı yapılıyor. Başka etkenler de vardır ama ikincildir.

Ulusal sorunda bu tutumun Marksizmle uzak yakın bir ilişkisi olmadığı gibi, bu yoldan Azeri halk gerici önderlerin kucağına da itilmektedir. Kaldı ki, (Kızılordu demeye dilimiz varmıyor) Sovyetler Birliği ordusu zaten artık haklı bir müdahalede bulunma yeteneğini yitirmiştir.

Ortada büyük bir haksızlık vardır ama Türkiye burjuvazisinin kendisinin haksızlıklara karşı çıkacak ne yeteneği, ne yüzü, ne çıkarı vardır. Kendisi büyük bir haksızdır. İster ayrılma hakkı açısından, ister dış Türklerin çıkarları açısından bakalım, Türkiye burjuvazisi kara bataktadır. Kürt halkına uygulanan politikalar ortadadır. Azerbaycan'ın ayrılma hakkı ne yüzle desteklenecek? Sonra, Türkiye'nin soydaş sevgisini tatmış bazı dış Türkler, yandım Allah demektedirler.

Soydaşları "kurtarmaya" gittikleri Kuzey Kıbrıs'ı düpedüz sömürgeleştirdiler. Şimdi Kıbrıs Türkleri Türkiye'ye hiç de eskisi gibi değil, sömürücü, huzur bozucu gözüyle bakıyorlar. Bulgaristan'dan gelen "soydaşlar" da, Türkiye'de öyle sıcak bir sömürü kucağıyla karşılaştılar ki, yaklaşık dörtte biri, yandım allah deyip kaçtılar. Bir zamanlar Kerkük Türkleri gündeme gelmişti, altından Kerkük petrol kuyuları çıktı. Azerileri ve öteki Türk kökenlileri, "Türk pazarı" olarak gördüklerini de şimdi kendileri açıklıyorlar.

Yani burjuvazinin ne haksızlıklara karşı çıkabilmesi, ne de dış Türklerin haklarını savunması olanaklıdır. Kaldı ki "bazı" iç Türklerin durumu bunu zaten kanıtlamaktadır. Türkiye'de yaşayan Türk işçi, emekçilerin hakkı mı, yoksa bir dilim ekmeği mi vardır?

Ortada büyük bir haksızlık vardır ve burjuvazi bunu politik malzeme olarak kullanmakta, bu yoldan faşistleri, İslamcıları, her soydan şöven gericileri de palazlandırmaktadır. İşçi sınıfımıza ve devrimci harekete çok önemli bir görev düşüyor: Bu haksızlığı burjuvazinin elinde bir koz olmaktan kurtarmak. Bu haksızlığa karşı, onun yanına "bizim" burjuvazinin haksızlıklarını da katarak, sesimizi öyle bir yükseltmeliyiz ki, dört bir yandan fışkıran bu şöven kampanya malzemesiz kalsın.

Özellikle öğrenci kökenli devrimci hareketler tepkisel oluyorlar. Karşılarında faşistleri ve Azerbaycan sorununu yanyana görünce, ikisine birden karşı çıkabilirler. Böyle bir yanlış, gerici kampanyayı güçlendirmekten başka bir işe yaramaz. Karşıdevrimci rüzgarların estirildiği şu sıralarda daha sorumluluk sahibi olmak gereklidir. Kaldı ki, Azerbaycan'a yapılan haksızlığa karşı çıkmak Lenin'ci bir görevdir.

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ☐ Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England ☐ Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) ☐ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Okulda da soygun var

Milli Eğitim Bakanlığı bir taraftan kömür paralarının öğrencilerden alınmamasını kararlaştırırken, diğer taraftan okul yönetimleri de bu paraları toplayabilmek için her yolu deniyor. Şimdi size eve gönderilen bir yazıyı aynen hiç değiştirmeden aktaracağım.

"Sayın Veli,

"İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünün okul müdürlüğümüze gönderdiği 20.10.1989 gün ve 020/490612 sayılı emir yazıları ile 25.10.1989 gün ve 1335/31303 sayılı emir yazılarından anlaşıldığına göre devletçe okulumuza tahsisi yapılan kömürün nakliye bedelleri okulca karşılanacaktır.

"Aynı yazılarda 1 tonu 37.200 liradan taşınacağı belirtilen kömürün nakliyesi ile ilgili paranın Etibank Çemberlitaş şubesinde 5034-8 nolu hesaba acilen yatırılacağı ve dekontun İl Milli Eğitim Müdürlüğü hesap işleri özel bütçe bölümüne teslimi istenmektedir.

"Nakliye bedeli ile ilgili olarak okul müdürlüğü ile yapılan toplantı sonucunda siz sayın velilerimize konuyu intikal ettirmek ve bu konuda tesbit edilen rakamın ödenmesini istemek gereği hasıl olmuştur.

"Bu yazımız ekinde gönderilen nakliye bedeli alındısında belirtilen miktarı imzaladıktan sonra öğrenciniz ile göndermenizi okulumuz öğrencilerinin sıkıntıya sokulmamasını saygı ile rica ederim.

"31.10.1989

"... Okul koruma derneği başkanı

"Ödeme miktarı: 3000."

Burjuvazi bütçede eğitime ayrılan pay kırpıldıkça, savunma adı altında saldırı için, ya da şirket kurtarmak için v.b. harcandıkça dönüp eksilen paraları tekrar halktan isteyerek ne kadar küçüldüğünü ve arsızlaştığını gösteriyor. Halk zaten vergisini hem de haksız oranlarda ödüyor. Daha ne istiyorlar? Kaldı ki; bir öğrenciden 3000 TL. topluyorlar. O okulda 3000 öğrencinin olduğunu düşünürsek, toplam 9 milyon lira eder. Herhalde nakliye bedeli bu kadar değildir. Açık ki başka bedeller ödetiyorlar.

Artık halk herşeyi devletten beklemiyor. Ama devlet herşeyi halktan, fakir, fukaradan bekliyor. Hoşçakalın.

Orhan Veli

Sosyalist ülkelerde bürokratik deformasyon

Sosyalist ülkelerin büyük çoğunluğunda çalkantılı bir dönem yaşanıyor. Bir seminerimizi bu güncel ve önemli gelişmelere ayırdık. Seminerimizin konusu bürokratik deformasyondu.

Seminerlere katılım eskiye oranla çok daha yüksek oluyor. Seminerin akışı içinde tartışmalar arttı ve çok öğretici oldu. Şu anda sorunları olan sosyalist ülkelere kapitalizm geri dönebilir mi, dönemez mi, dönerse nedenleri nelerdir, bu konu üzerinde durduk.

Sosyalizmde toplumsal mülkiyet vardır, toplumsal mülkiyetin yerini kapitalist mülkiyet alırsa kapitalizme geri dönülür. Yani kapitalizme geri dönüş yok değildir. Nitekim bu gidişle Gorbaçof kapitalizme geri dönmeyi hedefliyor ama Sovyet işçi sınıfından ödü kopuyor. Korkudan, yaptığı reformları işçi sınıfı ve sosyalizm adına yapıyor. Kapitalizm adına yapmış olsa, herhalde Sovyetler Birliği'nde ömürleri çok kısa olurdu.

72 yıldır sosyalizmi inşa eden, Alman faşizmini yenen, 20 milyon şehit veren, eksiğiyle gediğiyle, çeşitli ülkelerde, sosyalizmin kurulması için özveride bulunan Sovyet işçi sınıfı, Gorbaçof kapitalizmi getireceğim diye açıkça söylerse onu bir kaşık suda boğar.

İşçi sınıfının partisi olan komünist partisinin sosyalizmde aktif yığın demokrasisini uygulaması, işçi sınıfını aktif yönetici sınıf konumuna yükseltmesi gerekir. Parti bunu yapmazsa zamanla bürokratik deformasyon olur. Şu anda sosyalist ülkelerde olduğu gibi, işçi sınıfının devleti olan devlet, işçi sınıfına yabancılaşır.

Sosyalist ülkelerde yaşanan durum, sosyalist ülkelerin, komünist partilerinin uzun yıllardır süren oportünist hatalarından kaynaklanıyor. Sosyalizmi inşa ettikten sonra, kafa ile kol, kır ile kent, ulusal ve bölgesel çelişkilerin, farklılıkların giderilmesi için çaba harcanır.

Örneğin en yüksek memurun aylığının nitelikli işçinin aylığını geçmemesi gerekir. Sosyalist ülkelerde ise bir yöneticinin ya da bir doktorun aldığı ücrete bakılırsa, büyük bir farklılık vardır. İkincisi yöneticinin çocuğu yönetici oluyor. İşçinin çocuğu fabrikada işçi. Üçüncüsü ulusal ve bölgesel farklılıklar var. Sosyalist ülkelerdeki gelişmelerde bunları görüyoruz.

Bu sosyalizmde sınıf savaşı demektir. Nitekim artık mızrak çuvala sığmıyor. Ayrıca, Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan birbirine girmiş durumdalar. Hal böyleyken, Gorbaçof ve onun papağanları, aktif yığın demokrasisini geliştirmek yerine, kapitalizmi özendiren önlemler alıyorlar. Böylece bu sorunlar her gün çıban haline dönüşüyor.

Elbette sosyalizmde sınıflar ve sınıf savaşımı sürer. Aktif yığın demokrasisi eşliğinde proletarya diktatörlüğü ise en demokratik burjuva devletinden bin kat daha demokratiktir. Ama partinin işleyişi ve toplumsal yaşam donuklaştırılınca, sorunlar uzun bir dönem halktan gizlenince devlet halka yabancılaşınca, sosyalizm, en demokratik burjuva devletinden daha demokratik olmaktan çıkıyor. Sosyalizmin demokratikliği, ona en uygun yönetim biçimi olan aktif yığın demokrasisi işletilirse anlamlı olur, yaşamdaki anlamını bulur. Halkları ilerletir. Yanlış eğilimleri temizler.

Sosyalist ülkelerin işçi sınıfı, hainlerden mutlaka hesap soracaktır.

Biz Türkiyeli komünistler, sosyalist ülkelerin deneylerinden dersler çıkartıp bu ülkelerin partilerinin yaptığı yanlışları terkarlamayacağız. Böylece partimiz sosyalizm kuruculuğunda da yaratıcılığını gösterecektir.

Yaşasın komünizm!

Ş.Karamanlı, Paris

16 YAŞINDAYIZ SAVAŞTAYIZ

Bir yandan, emperyalizm, burjuvazi ve karşı-devrimci Gorbaçof çizgisi işçi sınıfına, devrim ve sosyalizme azgınca saldırırken, öte yandan, dünyada ve Türkiye'de devrimci dalganın ipuçları' da giderek artıyor. *İşçinin Sesi* 16 yaşında ve bu ipuçlarını savaşın içinde yakalıyor.

Ya devrim ya ölüm!

Lanet olsun ikrarından dönene!

Bugünden kazanabileceğimiz çok şey vardır

Bütün yoldaşlarıma komünist selamlarımı iletirim.

Bu mektubumu burjuva bir akım olarak kadın sorununa çarpık bakan feminizme yönelik olarak yazıyorum.

Kadının ezilmesi, insanın insan tarafından sömürülmesiyle bağlı olduğundan, sömürünün kaldırılması kadınların kurtuluşunun da başlangıcı olacaktır.

Kadın sorunu yalnız kadınların sorunu değil, erkeklerin de sorunudur. Biz komünistler bu soruna en samimi bir şekilde yanaşıyoruz. İnsanların hepsi eşittir ve aynı haklara sahiptir. Ancak bu sorunun köklü ve tam çözümü komünistlerin ve işçi sınıfının özlemi olan, bilim ve teknolojinin en gelişmiş düzeyiyle bütün insanlığa sunulduğu, her insanın özgürce sevip, özgürce birlikte yaşadığı, bütün insanlığın en bilinçli düzeye yükseldiği (her konuda), insanın insan tarafından yönetilmesine ihtiyaç kalmadığı, yani bütün toplumun yönetici duruma yükseldiği komünizmde olacaktır.

Kadınların eşit olması için komünizmi mi bekleyeceğiz diyebilirsiniz. Yaşamı şu anda biz değil burjuvazi örgütlüyor, ama biz de burjuvaziyle savaşımımız ölçüsünde şimdiden özgürlüklerimizin bir kısmını kazanıyoruz.

Yine burada bir konuya samimi bir şekilde yaklaşmak gerekirse, bu düzende biz komünistler bile hataya düşebiliyoruz. Çünkü, yüzyıllardır egemen sınıfların kafamıza soktuğu düşünceler bazen istemesek de bizi yanıltıyor. Bu bir süreçtir. Karşılıklı anlayış, sevgi, saygı temelinde, birbirimizin hatalarını gönüllü olarak düzeltmek ve burjuvazinin kafamıza soktuğu düşünceleri atmak için hiç bıkmadan usanmadan mücadele etmek gerekir. Bu, düşmanlıkla ve tepkisel yanaşımla çözülecek bir sorun değildir. İnsanın doğru bilincinin karşılıklı alışverişiyle çözülebilir. Tabii ki hatayı yapan insan da, - istemeyerek yapsa bile - hatasını düzeltmek için çaba harcamalı ve yaşadığı insandan da hatasını düzeltmek için yardım istemelidir.

Komünislerin kendi aralarında kadın sorununu olabildiğince hafifletmeleri fifletmeleri için yaptığım önerilerden kadın sorunun çözümünü bu sınırlılıkta gördüğüm sanılmasın. Elbette ki komünistler kadınların ve işçi sınıfının kurtuluşu için her düzeyde, her zaman mücadele edeceklerdir. Haklarını kazanmak için elele vererek, birbirlerine düşman olmadan, birbirlerine destek olarak, anlayış ve sabırla davranarak bu düzende de kadınlar bir ölçüde bağımsızlık ve eşitlik kazanacaklardır.

Aslında bağımsızlık sözü bir anlamda bana biraz ters geliyor. İnsanların en güzel bağlarla birbirlerine bağlı olmaları güzel birşeydir. Birbirine karşı sömürücü ve çıkarcı bir bakış açısı olmadığı zaman, eşit koşullarda ve eşit düzeyde, gönüllü olarak insanların birbirine bağlı olmaları bence güzel birşeydir. Bu ilişkiler yalnızca iki insan arasında değil, her düzeyde her konuda böyledir. Ama herhalde bağımsızlık sözcüğü zorunlu bağlara karşı bir anlam taşıyor diyorum.

Komünist selamlarımla.

Muzaffer Savaşçılar, Paris

Timur Selçuk konseri

Değerli yoldaşlar, Türkiye demokratik kamuoyunun yakından tanıdığı değerli sanatçı Timur Selçuk, 28 Ocak'ta Londra'da çok başarılı bir konser verdi. Bu, Timur Selçuk'un İngiltere'deki ilk konseriydi.

Türkiyelilerin yoğun yaşadığı Hackney'in ünlü Hackney Empire salonunda yapılan konserin afiş ve el ilanlarıyla duyurusu iyi yapılmıştı. Konseri kalabalık bir Türkiyeli işçi ve öğrenci topluluğu izledi.

Timur Selçuk, konserde, klasik Türk müziğinden, devrimci durum yıllarının dillerden düşmeyen sevilen devrimci türkülerine dek uzanan geniş bir repertuardan 30'un üstünde parçayı, hem piyanoda çaldı, hem söyledi. Konserin sonunda coşan dinleyiciler, 1 Mayıs marşını da söylemesi için tempo tuttular. Timur Selçuk, İngiltere konserini 1 Mayıs marşıyla noktaladı.

Tadı damağımızda kalan bu konserde, dinleyicilerin sanatçıya katılarak bazı parçaları onunla birlikte okuması, konsere ayrı bir hava getirdi. Konser coşkulu ve doyumlu bir kitle geride bıraktı.

T.Ç., Londra

Eylemlerimizi TBKP'ye mal etme çabaları

Selam yoldaşlar,

Emperyalistleşmek için çaba sarfeden burjuvaziye karşı halkımızla birlikte savaş açtık, kızıl ışığa doğru yürüyoruz.

Bu yolda bize karşı engel yaratmada burjuvazi yalnız değil. Kimi hareketler, ideolojik sağlamlığımızı bildikleri halde, belki de bu nedenle, bize taş atıyorlar. Kimileri de kendilerini TKP olarak gösteriyorlar.

Basın bize karşı olmakla kalmıyor, bizim yaptığımız her türlü eylemi başkalarına mal ediyor. Örneğin, geçenlerde KGÖ tarafından Bedir yoldaşın ölüm yıldönümü anısına yapılan yığınsal eylem *Milliyet*'te TBKP'nin eylemi olarak gösterildi.

Maksatları, TC'den daha yaşlı olan partimizin gücünü azaltmaktır. Yaklaşık 70 yıldır engellere, daha büyük güçlere karşı koyarak bugünlere varabildiğimize göre, bunlara da karşı koyarız. Biz ideolojimize güveniyoruz.

A.Y.

Muammer Aksoy'a sıkılan kahpe kurşunlar, karşı-devrimci rüzgarların parçasıdır

Saygıyla anacağız

Muammer Aksoy'un, düşmanı olduğu İslamcı gericilerce böyle kahpece öldürülmesi, nefret uyandıran bir haksızlıktır. Devlet desteğiyle beslenen İslamcı akımların türban zaferiyle yükselttikleri çığlıkların azılı gerici yüzü bu iğrenç cinayetle daha da iyi açığa çıktı.

Türk Hukuk Kurumu ve Atatürkçü Düşünce Derneği başkanı, değerli bir öğretim üyesi ve aktif bir aydın olan profesör Muammer Aksoy, 31 Ocak Çarşamba akşamı evinin önünde silahlı bir saldırı sonucunda hayatını kaybetti.

Muammer Aksoy, bir burjuva demokratının olabileceği ölçülerde de demokrat biriydi. Şeriatçılığa, irticaya her dönemde, özellikle de bu akımların palazlandırıldığı son yıllarda şiddetle karşı çıkmış, kendi anlayışı çerçevesinde laikliği tutarlı olarak hep savunmuştu.

Onun düşmanı olduğu bu gericilerce böyle kahpece öldürülmesi, nefret uyandıran bir haksızlıktır. Devlet desteğiyle beslenen İslamcı akımların türban zaferiyle yükselttikleri çığlıkların azılı gerici yüzü bu iğrenç cinayetle daha da iyi açığa çıktı.

İslamcı gericilerin bu saldırısı, dünyada ve Türkiye'de estirilen karşı-devrimci rüzgarların bir parçasıdır. Bu saldırının Muammer Aksoy'u hedef seçmesinin iki nedeni vardır.

Bunlardan biri, Muammer Aksoy'un son zamanlarda rejimi daha da gericileştirici yönde atılan adımlara karşı kesin tutum almasıdır. Muammer Aksoy, idari yargılamada son yapılan değişiklikleri eleştirdi. Birçok öğretim üyesiyle birlikte üniversitelerde türban yasağının kaldırılmasına karşı çıktı.

Muammer Aksoy'un hedef seçilmesinin bir nedeni de 1980 öncesinde olduğu gibi, aydınlara vurarak bu kesime ve onların üzerinden işçilere, emekçilere korku salmaktır. Burjuvazi bugün aynı senaryoyu yeniden gündeme sokmaya ve hareketlenen yığınları bu korku ile sindirmeye çalışıyor. İşçilerin, emekçilerin ve demokrat aydınların böyle korkulara artık karnı toktur. Tam tersine bu girişimler biriken öfkeyi daha da yoğunlaştırmaktadır. Nitekim asıl korkanlar, bu korkuyu yaymaya çalışanlardır. Biliyoruz ki tetiği çektiren bu korkaklar şimdi timsah gözyaşları akıtacaklar. Onların gözyaşlarına da inanmıyoruz ve Muammer Aksoy'u, her türden gericileri buldozer gibi ezecek olan gerçek demokrasi savaşımında yaşatmaya and içiyoruz.

Mehmet Erenler

Özellikle bazı "ilericiler" arasında moda deyimiyle:

"Sınıf ve kitl sendikacılığ" da nedir?

Düzgün bir anlayışla, sınıfın "kitle"si zaten sınıf sendikacılığının kapsamı içindedir. Öyleyse "kitle" sözü, ya en basitinden gereksiz sözler etmenin, ya da düzgün olmayan başka bazı anlayışların göstergesidir.

Türkiye'de sendikal hareket içinde, özellikle bazı "ilericiler" arasında çok moda bir deyim var: Sınıf ve kitle sendikacılığı.

Sınıf sendikacılığı, sınıf çıkarları temelinde tüm sınıfın sendikal örgütlenmesini tamamlamak, sendikal haklarını almak demektir. Yani düzgün bir anlayışla, sınıfın "kitle"si zaten sınıf sendikacılığının kapsamı içindedir. Öyleyse "sınıf ve kitle sendikacılığı" derkenki "kitle" sözü, ya en basitinden gereksiz sözler etmenin, ya da düzgün olmayan başka bazı anlayışların göstergesidir.

Yaşama baktığımızda bunun ikisinin de örneklerini görüyoruz. Ama bir söz, çarpık bazı anlayışları yansıtıyorsa, o zaman bu sözü gereksiz yere kullananlar da kullanmamaya dikkat etmelidirler. Dikkat etmezlerse, çarpık anlayışlara, istemeden de olsa, destek veriyor durumuna düşerler.

"Kitle' sözünün yansıttığı çarpık bazı anlayışları yaşamdan şöyle örnekleyebiliriz:

Bir kez, kitleyi sınıfın içine değil de karşısına koyan "sınıf ve kitle sendikacılığı" sözü, sendikacıların ağzından, "biz kitle kuyrukçuluğu yapıyoruz bu nedenle düzgün sınıf sendikacılığı yapamıyoruz, sınıf sendikacılığını sulandırıyoruz" anlamına gelen bir gerekçe işlevi görüyor. Sınıf sendikacılığı *sınıfın* kitlesini toparlamanın önünde bir engel değildir. Demek ki bu sendikacılar ya sınıf sendikacılığını sulandırmak için gerekçe arıyorlar, ya da sınıfın dışında başka bir kitleyi kolluyorlar.

Gerçekten de, ikinci olarak, bu sendikacıların küçük işyerlerinde sendikal örgütlenmeyi ısrarla baltaladıklarını, her yerde aynı istemler geçerli olamaz diye gurup sözleşmesine karşı çıkarken de bazı işverenleri kayırdıklarını görüyoruz. Buradan anlıyoruz ki, "sınıf"ın karşısına konan "kitle" sözünün kapsamı, burjuvazinin en azından bazı kesimlerini de içeriyor.

Üçüncü bir örnek de, bu sendikacıların eylem konularını seçerken mutlaka burjuvazinin içindeki çatlaklara oturtmaya, çatlağın bir yanından destek almaya özel dikkat göstermeleridir. Özelleştirme konusu bunun en çarpıcı örneğidir. Birçok sendikacı sırf DYP ile, SHP ile ve işverenlerin bu partilerle bağlı kesimleriyle aynı safta olmanın rahatlığını duyabilmek için bu konuda aşırı militan kesiliyorlar.

Bütün bunlardan şu sonuç çıkıyor ki, ortada sınıf artı kitle sendikacılığı diye bir durum yoktur, olamaz da. Kitle sendikacılığı denen şey olduğu ölçüde ve sürece, sınıf sendikacılığı yok olmaktadır. İşçi sınıfının bağımsızlığı yara almaktadır. Bu sendikacı kesimi, sınıfın kitlesini kollayamazken, düşman sınıf burjuvazinin kitlesini kollamaktadır. Böyle yaklaşımla Türk-İş'e yapılan suçlamalar da herhalde yine burjuvazi içi çatlaklara oturmaktadır.

İşçi sınıfımız, sendikacılardan katıksız sınıf sendikacılığı yapmalarını, sınıfın geniş kitlesini örgütlemelerini, sendikal hareket olarak burjuvazinin hiçbir kesimini değil, sınıfın dışında, yalnızca öteki emekçileri kollamalarını istiyor. Sınıfın dışında kalan emekçilerin sorunlarına sahip çıkmak da zaten sınıf sendikacılığının bir parçasıdır, çünkü işçi sınıfının öncü misyonunun bir gereğidir.

İşçi sınıfımız sendikacılardan "ilerici" görünümlü ama boş edebiyat değil, aktif ve katıksız sınıf sendikacılığı istiyor.

İzmir ayaklanması 10 yaşında. Bu ayaklanmayla onur duyuyoruz, ama onur duymakla da yetinmiyoruz. Bütün ülkeyi Tariş yapacağız.

Yeni Tariş'lere hazırlanıyoruz

İzmir ayaklanması, Tariş fabrikalarında başlayıp işçi semtlerine yayılmıştı. İşçi sınıfı ve emekçiler barikat savaşına çıktılar. Burjuvazinin ordusu ve polisi ayaklanmayı, ancak takviye güçlerle, günlerce sonra bastırabildi.

Barikat savaşları, yirmi yılı, yirmi güne sığdıran yoğun bir deneyim oldu. Ayaklanma, sosyal demokrasi ve oportünizmin içyüzünü sergiledi.

O günün sosyal demokrat partisi CHP, sol kanadını ortaya döktü, Süleyman Genç gibi pek "sol" milletvekillerini göndererek işçileri uslu olmaya çağırdı. Savaşımın en keskin anında, sosyal demokratların sol kanadının da işçiden yana olmadığını işçiler gördüler.

Aynı gerçeği, DİSK'in o zamanki yönetimi de sergiledi. Sol sosyal demokrat olan Baştürk'ler, işler tam tırmanmadan, o da tabanın basıncı ile göstermelik bazı dayanışma eylemleri yaptılar ama işler tırmanınca yalnızca bol bol "uyarı" yapmanın, eylemi İzmir'e hapsetmeye ve boğmaya çalışmanın ötesine geçmediler.

CHP'nin kuyruğuna takılmış olan menşevikler ise, İzmir'de yönetimde oldukları sendikalara çevre illerden ve İstanbul'dan gelen telefonlara "durum sakin, sakın eyleme geçmeyin" diye yanıt vererek ve daha birçok yoldan, DİSK yönetimiyle birlikte eylemi sınırlamak için herşeyi yaptılar.

Menşevizm, o gün TKP içinden sosyal demokrasinin kuyruğuna takılmıştı; bugün TKP'nin dışına çıkıp, kendisi sosyal demokratlaştı. TBKP böyle ortaya çıktı. Şu işe bakın ki, Kristal-İş'in TBKP'yle paralelliği bilinen ve işçiler arasında "takoz" denilen genel başkanı Necati Altunkaynak, geçenlerde Yalova Harb-İş tesislerinde yaptığı konuşmada "işveren bu tutumu devam ettirirse yeni Tariş'ler yaratacağız" diye tehdit savurdu.

Eski menşevikler, Tariş'i siyasetleriyle boğmaya çalışmışlardı, bugünkü TBKP bu tip eylemleri kana boğmaktan da çekinmez. TBKP çizgisinde birinin tabana yaranacağım diye böyle tehdit savurması, Tariş'in işçi sınıfının belleğinde ne denli derin ve meşru bir iz bırakmış olduğunu gösteriyor.

Geçmişimizde Tariş gibi zengin deneyimlerin olmasıyla övünüyoruz ve övünmekle de yetinmiyor, yeni Tarişlere hazırlanıyoruz. Örgütlenerek, silahlanarak barikatlara çıkacağız. Bütün ülkeyi Tariş yapacağız. Ama bu kez kazanan biz olacağız.

DİSK'in 23. yılını kutluyoruz

DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız

DİSK eşsiz bir deneyimdi. İşçi sınıfının sendikal örgütlenmesi açısından o deneyimden öğrendiğimiz çok şey vardır. Bunların hepsine değinmeyeceğiz, ama kuruluşunun 23. yıldönümünü kutlarken, bu eşsiz deneyimden çıkan derslerden çok önemli olan ikisine değinmek istiyoruz.

DİSK deneyiminin öğrettiği derslerden biri, iki ayrı konfederasyonun yanlışlığıydı. DİSK'in örgütlenme ve savaşımdaki büyük başarılarına rağmen, yine de sınıf, büyük çoğunluğu da öteki tarafta olmak üzere iki büyük parçaya bölünmüştü. Bu, sınıfın sendikal birliğini sağlamanın önünde büyük bir engeldi. Bu bölünmüşlüğün etkilerini, sürdürülmeye çalışılan "bağımsız sendikalar" saçmalığıyla bugün bile yaşıyoruz.

DİSK deneyiminden çıkan büyük derslerden ikincisi de, son yıllarında DİSK yönetimini ele geçiren sosyal demokrasinin DİSK'i hadım ettiğiydi. DİSK'in bugün de yaşatılması gereken özellikleri, sosyal demokrasi yönetime gelmeden önceki şanlı savaşım yıllarında yatar. O zaman bu özellikleri budayıp DİSK'i hadım edenler, şimdi, militanlık edebiyatıyla DİSK'i yeniden kurmak için el altından planlar yapıyorlar. Açıktır ki, onların kurmaya çalıştıkları, o zaman hadım ettikleri biçimiyle, DİSK'i DİSK yapan özelliklerden uzak, tam da bu saydığımız iki yanlışa oturan bir "DİSK"tir. Yani onların derdi gerçekte DİSK'i yaşatmak değildir.

Bu iki önemli dersin de ışığında, biz DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız. Hele ki onların kuracağı bir DİSK'i devrimci kabul etmeyeceğiz, D harfini onlara vermeyeceğiz, Türk-İş'e katacağız, devrimci Türk-İş'i yaratacağız.

Burjuvazi Kürdistan'da da mezar kazıcısını yarattı

GAP işçil ri sesleniy r: "Kavgada biz de varız"

Şirketle-devlet arasında, "şu kadar işçi ölene kadar miktar açıklanmayacak, gizli tutulacak" diye iğrenç bir anlaşma yapılıyormuş. Herhalde GAP şantiyesinde de Ata inşaat burjuvaları ile devlet arasında böyle bir anlaşma vardır. Ama biz haberi verelim: *Ölenlerin sayısı şimdiden 100'ü geçti*. Üstelik burjuvazinin Urfa tüneli diye öve öve bitiremediği tünel inşaatı, her türlü hastalığa davetiye demek. Havalandırma yetersiz ve ciğer hastalıklarına yol açıyor. Burjuvazi GAP'ı anlatırken bunları söylemiyor, biz yazalım.

Hızla militanlaşan bu yeni işçi kesimi, 1989 bahar eylemlerinin patlamasıyla Türkiye işçi sınıfının öteki müfrezelerini, özellikle İstanbul'u pür dikkat izliyor. Ardından şanlı grevler, Çelik-İş direnişi ve dersleri. Böylece ekim ayının 23'ü geliyor. 6000'i aşan işçi, o dev şantiyeyi hasta bir canavara benzetiyorlar. İşi yavaşlatıyorlar. Bir işçi komisyonu, eylemi yönlendiriyor. Ardından yemek boykotu. Direniş üç gün devam ediyor. Sessizlik artık patlamıştır! GAP şantiyesi işçileri, Kuzey Kürdistan'dan, Türkiye işçi sınıfının öteki müfrezelerine sesleniyorlardı: "Bu kavgada biz de varız."

1980'den önce de, sonra da bangır bangır bağırdık. Türkiye'de devrim ikide bir gündeme gelir, burjuvazi bunu önlemek için başka ülke işçi sınıflarını sömürmek, emperyalistleşmek istiyor dedik. Faşizmin geldiği yıllarda da, çözüldüğü yıllarda ve devrimci duruma yürüdüğümüz şu kırpık liberal ortamda da, aynı zamanda, "beceremeyecekler" diye hep ekledik. Bunun nedenlerini uzun uzun saymıştık. Konumuzun dışında olduğu için burada bunlara girmeyeceğiz.

Türkiye'de, İstanbul proletaryasında simgeleşen, ama dört bir yana yayılmış dev gibi bir işçi sınıfı vardır ve mücadele bayrağı sürekli yükselmektedir. Mücadelenin keskin geçtiği bizimki gibi ülkelerde toplumsal dönüşümler kestirilebilir ama hızı bazen çok şaşırtıcı olabiliyor. Bunu burjuvazi de görüyor. Ömrünü uzatmak için bir yandan çeşitli kandırmacalara başvuruyor, ama öte yandan baskı ve terörü hiç azaltmıyor. İlginçtir, bütün dünya emperyalist-kapitalist burjuvaları "Marksizm öldü" derken, bizim burjuva basın da bunu propaganda olsun diye yinelerken, burjuvazinin bir derneği İSO, bir açıklamasında sınıfının gerçek düşüncesini ele veriyor, "Marksizmi en büyük ve yayılan tehlike olarak görüyor".

Burjuvazinin kem gözleri Kürdistan'da

Türkiye'de kapitalizm kısa erimde de uzun erimde de işçi sınıfına hiçbir şey veremez. Veremediği için işçi sınıfı boğasına bindikçe, yeni pazar ve yatırım alanı arayışlarına giriyor. Emperyalist-kapitalistler Kıbrıs'ı rahatça yedirmiyor. Emperyalistleşemeyen burjuvazi eli-kolu bağlı kalacak değil ya, o da elinin altındaki dar potansiyele, Kuzey Kürdistan'a yöneliyor. Gazetemizin 324. sayısındaki Çek-Al'ın sonunda bu durum şöyle anlatılmış:

"Emperyalistleşme isteğiyle kıvranan Türkiye burjuvazisi, bu yolda ilerlemesinin, dışa açılmasının karşısına çıkan engellere çarptıkça ne olacak? Söz konusu gereksinim yok edilemeyeceğine göre, proletarya bu açmazı devrimle kaldırıp atıncaya kadar, biriken basınç kendine elbette başka 'çıkış yolları' arayacak.

"İşte Türkiye burjuvazisinin, iç sömürge Kürdistan'a ve Kürt sorununa yanaşımında son dönemde ortaya çıkan değişimlerin ardında, dışa yeterince açılamayan burjuvazinin, gözünü Kürdistan'a çevirmiş olması yatıyor." (*İşçinin Sesi*, sayı:324, s.7)

Bu Çek-Al, "Burjuvazinin Kürt sorununa değişen yanaşımı" başlığını taşıyor. Bunu ele alan uzun inceleme yazısı şöyle devam ediyor:

"Türkiye finans-kapitalinin, 1980 sonrası ve özellikle son birkaç yılda 'dışa açılma' çabalarının yanısıra hızla Kuzey Kürdistan'a da yöneldiği görülüyor. Gerekli altyapı yatırımlarının devlet aracılığıyla tamamlanması (her köye telefon, yol, televizyon vb. - *M. K.*) ve dışa açılmada tıkanıklıklarla karşılaşılması oranında bu yönelişin hızlanacağını tahmin edebiliriz." (*agy*, s.10).

Partimizin bu değerlendirmesi her geçen gün doğrulanıyor. Yıllardır radyoda, televizyonda durmadan GAP projesiyle ilgili "özel programlar" izliyoruz. Burjuvazi, o tarihsel sahtekarlığıyla ve pişkinliğiyle, bu yatırımları oradaki halka bir lütufmuş gibi göstermeye çalışıyor. Hoş, burjuvazinin yaptığı hamamda çığlık atmaya benziyor. Kendi bağırdığını ancak o ve onunla aynı hamamda yıkananlar duyabiliyor.

TKP'miz, Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin belirleme hakkının ikircimsiz savunusunu her zaman sürdürüyor. Ancak burjuvaziyle aynı hamamda yıkanan yeni sosyal demokrat TBKP ve onun şürekası, ihanet cephesinin liderliğini yapıyor. Buradan yayılan etkinin sonucunda, birçok küçük burjuva sol hareketin Kürt sorununa zaten yanlış olan bakışında daha da sağa kaymalar görüyoruz.

Kürt sorununa ilişkin tartışmaların yine yoğunlaştığı bir dönemde, Ağustos 1987'de Haluk Moralı yoldaş "Kürt halkının tek dostu işçi sınıfıdır" diye bir yazı yazmıştı. Yukarıda söylediklerimizi sonuçlandırması açısından, bu yazının da bir bölümünü alıyoruz:

"... Yaklaşan devrimci dalgadan, devrimden dehşetli bir korku duyan liberaller, bir yandan Kürt halkını 'uzlaşma' zokasına takarken, bir yandan da burjuvaziye daha geniş manevra alanı yaratabileceklerini düşünüyorlar. Onlar kendi 'süslü' önerilerinin çevresinde yığınsal bir destek toplayabilmek ve hegemonyayı elden bırakmamak için çaba gösterecek, işçi sınıfının ve Kürt halkının saflarına sızmak için, resmi TKP (bugünkü TBKP-*M. K.*) dahil her yolu deneyeceklerdir.

"(...)

"Onun kendi yazgısını kendisinin belirleme hakkının, ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkı dahil, ikircimsiz savunucusu yine *yalnızca* işçi sınıfıdır." (*İşçinin Sesi*, sayı:336)

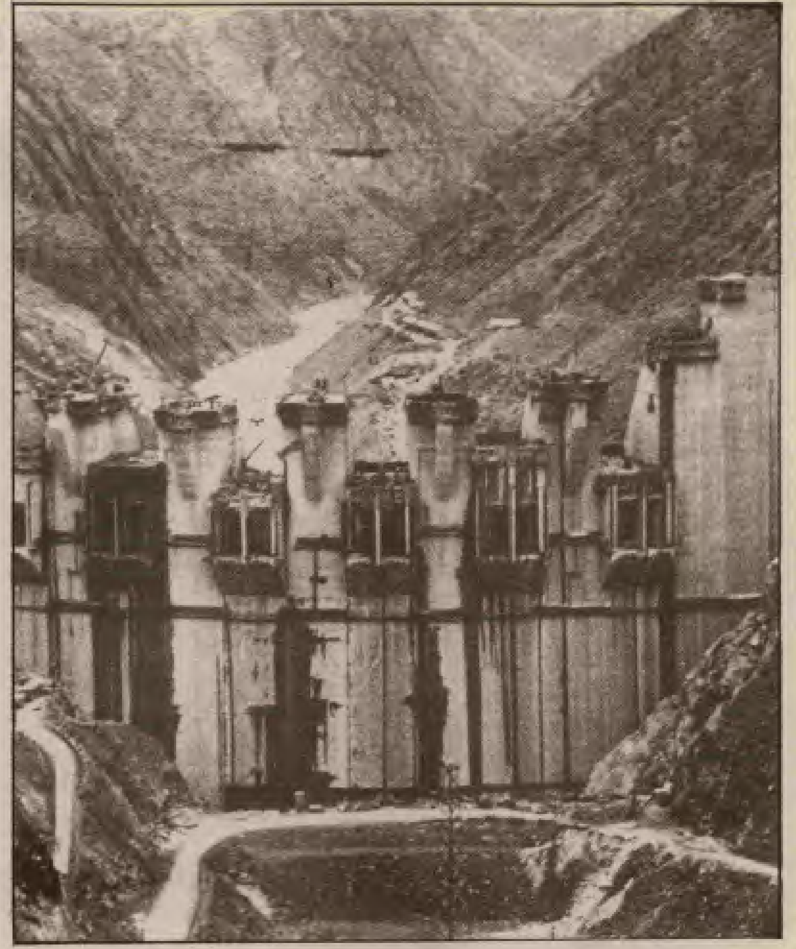
Özetlersek, 1980'den sonra burjuvazinin Kürdistan'a değişen, hatta değişmiş olan bir yanaşımı vardır. Başta GAP projesi olmak üzere, bölge valisi adı altında sömürge valisi kavramı vb. de hep bu yeni yanaşımın farklı yanlarından başka birşey değildir.

Bugün burjuvazi her köye elektrik götürüyorsa, bu Kürt halkını çok sevdiğinden değil, orada kapitalist pazar ve yatırım alanı bulmak isteğindendir. Gittiğimiz köylerde şimdi insanlar bir televizyon, bir buzdolabı nasıl alırım diye düşünüyorlar. Haklılar da.

GAP projesi ise Türkiye kapitalizminin gerçekleştirdiği en büyük bütçeli projedir. Burjuvazi bu projeyle Kuzey Kürdistan'a refah gelecek teranesini yineleyip duruyor. Yalnız bu refah orada yaşayan "vatandaşlara" gelecekmiş. Vatandaş derken burjuvazi halkı, hele ki Kürt halkını hiç kastetmez, yine burjuvaları kastеder. Nitekim yararlanan yine onlardır.

Bir ara, projeden doğrudan yararlanacak topraklar olan Harran bölgesinde "toprak reformu" yapılacak dendi. Herkesin toprağı elinden yok pahasına alındı. Sonra bu toprakların çok büyük bölümü kapitalist toprak ağalarına sudan ucuza satıldı. Onlar da el altından yerli yabancı tekellerle ya ortaklık kuruyorlar ya da toprağı, çok daha pahalıya onlara satıyorlar. Bizim bölgede ismi artiste çıkmış Bay Sabancı da Harran bölgesinin en büyük toprak sahiplerinden. Bu toprakları alırken, herhalde Kürt halkının yararlarını sarmayı düşünmüyorlardı. Bu bölgede konuştuğumuz işçi, yoksul köylü, herkes "GAP zengine yarıyor" diyorlar. Yanlış da değil. TKP olarak biz de şöyle diyoruz:

Türkiye finans kapitali ve onunla yeni bir temelde entegre olan Kürt burjuvazisinin yaptıkları, Kuzey Kürdistan'ı yeni bir temelde sömürgeleştirmekten başka birşey değildir. Eskiden insanlar çalışmak için Çukurova'ya, İzmir'e, İstanbul'a gidiyorlardı. Şimdi o bölgede sömürülecekler. Finans-kapital ve yardakçıları, ağzı sulanmış halde bu bölgeye boşuna bakmasınlar. Yapılanlar, öldü denilen Marksizmin bir ilkesini daha doğruluyor. "Kapitalist her gelişme kendisinin mezar kazıcısını yaratır." GAP'da çalışan 10 bine yakın işçi, Türkiye işçi sınıfının saflarına katılmış, sendikal siyasal mücadelesine dalmıştır. Açılacak fabrikalarla, tarım işletmeleriyle 10 binlercesi daha katılacaktır. GAP projesi daha şimdiden burjuvazinin boğazına sıkılan ilmiğin bir düğümü oldu. Siz görün bu ilmik daha nasıl sıkılacak!

Atatürk Barajı ve GAP işçi hareketi

Kürdistan, Türkiye finans kapitalinin iç sömürgesidir. İspanya'nın Bask bölgesi, İngiltere'nin İrlandası Sri Lanka'nın Tamilleri ne anlam ifade ediyorsa, Kuzey Kürdistan'ın hikayesi de aynıdır. İç sömürgelerin deniz aşırı sömürgelerden başlıca farkı sömürge ülkenin sınırları içinde bulunmasıdır. Böyle olunca da, ekonomik, sosyal, siyasal entegrasyon daha bir olanaklıdır. Bu yüzden Türkiye burjuvazisi Kıbrıs için hayal ettiklerinin bir kısmını şimdilik erteleyebilmektedir. Ama eceli gelmiş köpeğin yaptığı gibi, Kürdistan'a daha farklı bir yanaşım göstermektedir.

Bunun sonucunda, Türkiye'de kapitalizmin gelişmesine ve işçi sınıfını geliştirmesine paralel olarak, bugün bir Kürt işçi sınıfı da vardır. Kürt işçiler en yoğun olarak Ankara-İstanbul-İzmir-Adana'da bulunmaktadır. Kürdistan'da ise özellikle Diyarbakır, Siirt, G.Antep'te dikkate değer bir Kürt işçi hareketi mevzilenmiştir. Yazı konumuz açısından biz yalnızca sömürge Kürdistan'a 1980 sonrası yeni yanaşımın sonucu olarak ortaya çıkan yeni işçi hareketine, yani GAP işçilerine ve embriyonik oluşumu ortaya çıkan GAP toprak proletaryasına değineceğiz.

Atatürk Barajı işçilerinin durumuna geçmeden önce, Atatürk adına ilişkin bir halk değerlendirmesini aktarmak istiyorum. Buradaki Kürt emekçiler, Doğu'da herşeye özellikle Atatürk adı verilmesine ve her yere, her şehre "ne mutlu Türküm diyene" yazılmasına çok kızıyorlar. Atatürk'e genelde Kürtçe "Atatirek" diyorlar. Bu, çok yüksekten "üfüren ata" anlamına geliyormuş. Burjuvazinin atasının bu kadarcık değeri var.

Atatürk Barajı'ndaki işçilerin 6 yıllık bir geçmişi var. Yüzde 60-70'i okuma yazma bilmiyor. Ezici bir ağırlığı Kürt ve Kürtçe konuşuyor. Hemen hepsi Urfa-Adıyaman, Siverek, Viranşehir, Hilvan ve köylerinden gelme insanlar. Bir dönem nasıl İstanbul'a ya da Almanya'ya gidip çalışmak "altın" olduysa, şimdi de bu barajda çalışmak böyle olmuş. Potansiyel işçi hareketinin düzeyini bu bile gösteriyor. Kesin rakam elimizde yok ama barajda 9-10 bin işçinin çalıştığını biliyoruz.

İşyerinde Bes-İş adlı, ne idüğü belirsiz bir sendika var. Devrimci sol hareketler Türk-İş'i beğenmeyip terkedelim diyorlar ya, onlara tavsiyemiz bu yazıyı okuyup GAP şantiyesi işçilerinin deneyiminden birşeyler öğrensinler.

Bu Bes-İş sendikası, işyerinde çalıştırılan emekli ve eski polislere vb. kurdurtuluyor. Yani işçiyle ilgisi olmayanların kurduğu bir sendika. İşçilerin hiçbir sorununa adamakıllı yanıt getirmiyor. Getirmediği gibi, işverenin sözcüsü gibi, birçok işçiyi işten attırıyor. Yazının hazırlandığı güne kadar yüzü aşkın işçi bu şantiyede yaşamını kaybetmiş. İnşaat, işçilerin kanıyla yükselirken ve iş koşulları çağdışı bir ortamı andırırken, Bes-İş sendikasının sevgili yetkililerinin kılı bile kıpırdamıyor.

Sendika 1987 yılında sözleşmeye oturuyor ve pek hır-gür çıkartmadan üç yıllığına bir toplu sözleşme imzalıyor. Bütün Türkiye'de sözleşmeler iki yıllığına imzalanırken ve birçok işkolunda bir yıllık sözleşmeler tartışılırken, hatta Türk-İş'in bir yıllık sözleşme konusunda ilke kararı varken, bizim işgüzar Bes-İş yöneticileri

üç yıllık sözleşme imzalıyorlar. Hem de alınan "zamlara" bakın. Birinci yıl %40 (enflasyon 1988'de %100'lerdeydi). İkinci yıl %35 (1989 yılında resmi enflasyon rakamı %69-70, ama gerçekte yine %100'leri aşıyordu). 1990 yılı için de %25 zam alınmış! Yaa işte bu Bes-İş sendikası böyle bir sendika.

Bes-İş yöneticileri imzaladıkları toplu sözleşmeye bazı süs maddeleri de eklemişler. Örneğin Urfa ve Adıyaman'a servis verilecek, iki günlük doktor raporunun karşılığında, işveren iki günlük yevmiye ödeyecek, gibi. Ama işleten kim? İşçinin hakkını sayacaklar nerede? Birçok madde işletilmediği halde sendika kayıtsız kalıyor.

Bu arada, 3-4 yıllık işçilerden oluştuğu halde, GAP işçi hareketi için için kaynıyor. Ölenlere hergün bir yenisi ekleniyor. Bu tür şantiyelerde ölüm sınırı konmuş. Örneğin İstanbul'daki Fatih Köprüsü'nde 72 işçi öldü. Ama gizli bir anlaşma yapılıyor diyorlar. Şirketle-devlet arasında, "şu kadar işçi ölene kadar miktar açıklanmayacak, gizli tutulacak" diye iğrenç bir anlaşma yapılıyormuş. Herhalde GAP şantiyesinde de Ata inşaat burjuvaları ile devlet arasında böyle bir anlaşma vardır. Ama biz haberi verelim: *Ölenlerin sayısı şimdiden 100'ü geçti.* Üstelik burjuvazinin Urfa tüneli diye öve öve bitiremediği tünel inşaatı, her türlü hastalığa davetiye demek. Havalandırma yetersiz ve ciğer hastalıklarına yol açıyor. Burjuvazi GAP'ı anlatırken bunları söylemiyor, biz yazalım.

Bir yumruk da GAP işçilerinden

Hızla militanlaşan bu yeni işçi kesimi, 1989 bahar eylemlerinin patlamasıyla Türkiye işçi sınıfının öteki müfrezelerini, özellikle İstanbul'u pür dikkat izliyor. Ardından şanlı grevler, Çelik-İş direnişi ve dersleri. Böylece Ekim ayının 23'ü geliyor. 6000'i aşan işçi, o dev şantiyeyi hasta bir canavara benzetiyorlar. İşi yavaşlatıyorlar. Bir işçi komisyonu eylemi yönlendiriyor. Ardından yemek boykotu. Direniş üç gün devam ediyor. Sessizlik artık patlamıştır! GAP şantiyesi işçileri, Kuzey Kürdistan'dan, Türkiye işçi sınıfının öteki müfrezelerine sesleniyorlardı: "Bu kavgada biz de varız."

Eylem dev etkisini gösterdi. Burjuva basın özel olarak ilgileniyordu. Çelik işçilerinin çelik yumruğundan serseme dönmüş burjuvazi, "oh bu grev de bitti" diye tadını alamadan, karnına Kürdistan'dan inşaat işçilerinin nasırlı ellerinden bir yumruk daha yiyordu.

Eylem başlayınca işveren bildiri yayınlıyor. Bu, Sabancı Holding'in Sasa'daki adamlarının yayınladığı şimdiki bildiriye biraz benziyor. Tehdit ediyor işçileri, işbaşı yapın, yoksa... diyor. Sendika yönetimi de bildiri yayınlıyor, işbaşı yapın oyuna gelmeyin diyor.

İşçiler bütün bunlara eylemle karşılık veriyorlar: Sendika temsilcisi eski polisler toplanınca, işler daha da kızışıyor. Kamuoyunun gözü GAP'ta!

Burjuvalar nihayet anlaşmak zorunda kalıyorlar. Muhatap olarak GAP işçi komisyonunu alıyorlar. GAP şantiye işçilerinin gerçek temsilcileri, işverenle masaya şu istemlerle oturuyorlar.

1. Ücret artışı (sözleşmeye ek olarak).
a. 1000-1500 lira saat ücreti olana yüzde 150 zam.
b. 1500-2000 lira saat ücreti olana yüzde 120 zam.
c. 2000-2500 lira saat ücreti olana yüzde 100 zam.
d. 2500 ve daha yukarı saat ücreti olana yüzde 80 zam.

Birinci şıktaki ücret artışlarından görüldüğü gibi, ücret farklılıklarını azaltıcı, ters orantılı bir artış yoluna gidilmiş. İlginç bir yöntem.

2.a. DİE'nin yıl sonu enflasyon rakamlarına göre yeniden ayarlama.
b. Altı aylık enflasyon rakamlarına göre yeniden ayarlama.
3. İkramiyeler dörde çıkarılsın ve net olarak ödensin.
4. Urfa ve Adıyaman'a işveren servis koysun.
5. Doktor raporlu iki günlük izinlerin ücretleri ödensin.
6. Kışlık parkalar her yıl verilsin (üç yılda bir veriliyordu).
7. Cumartesileri de tatil olsun.
8. Pazar günleri mesaileri yüzde 150 zamlı olsun (çok güzel).
9. Raporlu izin paralarının eskiden verilmeyenleri belgelensin ve ödensin.
10. Yakacak yardımı 400 bin lira olsun.
11. Giyecek yardımı 200 bin lira olsun.
12. Herhangi bir işçinin normal ölümünde ailesine 1 milyon 500 bin lira yardım verilsin.
13. İş kazasında ölen işçinin ailesine 15 milyon lira yardım.
14. İşçinin bir yakını ölürse 1 milyon lira yardım.
15. İş göremez duruma gelen işçiye 10 milyon lira tazminat.
16. Kaliteli iş elbisesi.
17. Tünellerde çalışana yüzde 100 tünel zammı.

Masaya oturulurken bu maddelerle oturuluyor, birçoğu alınıyor. En önemlisi, 1990 yılının başlangıç tarihi iki ay önceye alınıyor. Cumartesi tatil olmuyor. Ücretlere yüzde 60 zam alınıyor.

Bütün bunların ötesinde, GAP şantiyesinde yükselen bu dalga, burjuvazinin Bes-İş'te çöreklenmiş ajanlarını sildi süpürdü. İşçiler kendi özgür, gizli oylarıyla yeni sendika yönetimini ve temsilcilerini belirlediler.

TKP bölge örgütümüz, çalışmalarında, GAP işçilerini de gündemine aldı. TKP işçi sınıfının partisidir. Sendikal, siyasal birçok konuda söylediklerimize, GAP işçileri 4-5 yıllık deneyimleriyle ulaştılar. Yukarıdaki istemler incelensin ve TKP'nin sendikal ve toplu sözleşme programıyla karşılaştırılsın, pek ayrı gayrı yoktur. Bu bir. İkincisi sendika gerici de olsa, polis tarafından da kurulsa, işçiler orada çalışır, onu ele geçirir ve sendikal demokrasiyi işletirler. GAP'taki Bes-İş'te olan bu açıdan güzel ve zengin bir deneydir. Şimdi sıra Bes-İş'i Türk-İş'teki kavgaya sokmaktır. Üçüncüsü, GAP projesiyle burjuvazi, tam da Marks'ın söylediği gibi kendi mezar kazıcısını yaratıyor dedik. Gerçekten de, Kürdistan'da, Türkiye işçi sınıfına akan dev bir işçi hareketi yükseliyor.

Bir yoldaşı Diyarbakır'a yolladık. Gözümüz GAP'ta. Kürdistan'da ve işçilerin içinde örgütleneceğiz. Gündemimize koyduk. Gelişmelerin işçileri alıp getirdiği nokta TKP gereksinimidir. TKP Kürt-Türk tüm işçilerin partisidir. Türkiye işçi sınıfının, onun partisinin sancağını Kürdistan'a da dikeceğiz. And olsun.

Yoldaşça selamlar.

M.Kaplan, Adana

İşçi hareketinin ilerlediğine iki kanıt daha

Kürdistan'dan iki güzel örnek

Tam bütün burjuvalar bir ağızdan Marksizm öldü diye bağırırken, doğru tutuma Kürdistan'dan iki örnek, Marksizmin güçlendiğini kanıtlıyor.

Elimize, Ocak 1990 tarihli *Kürdistanlı Marksist* adlı ve yayına henüz yeni başlamış olan bir dergi geldi. Bu dergiye başarılar dileriz. Derginin tek yazısı olan "Kürdistan Marksistlerinin Manifestosu" başlıklı yazıdan bazı alıntılarla hem kısa bir tanıtma yapalım, hem de derginin savunduğu bazı önemli fikirleri vurgulayalım:

"Her ülkenin proletaryası herşeyden önce kendi ülkesinde siyasal egemenliği ele geçirmek, kendi ulusunun önder sınıfı konumuna yükselmek zorundadır. Kürdistan proletaryasının mücadelesi de yalnızca bu anlamda ve biçim bakımından ulusaldır.

"Türkiye ve Kürdistan'da işçi sınıfının acil politik hedefi aynıdır. Burjuvazinin devrilmesi, siyasal iktidarın Türkiye ve Kürdistan işçi sınıflarının ortak eylemi ile ele geçirilmesi ve birleşik bir proletarya iktidarının kurulması.

"Kürdistan işçi sınıfı Kürdistan'da hegemonyasını kurmak için Türkiye proletaryası ile örgütsel birlik dahil her düzeyde sıkı bir birlik kurmalı, şimdiye kadar fiilen varolan birliği daha da güçlendirmeli ve pekiştirmelidir.

"Komünist hareket ilke olarak Türkiye ve Kürdistan halkları arasında hak eşitliği temeli üzerinde demokratik ve gönüllü bir birlik için savaşacak, ayrılma hakkını güvence altında alacak, tam demokratik ve merkezi bir devlet içerisinde Kürt ulusunun kendi siyasal kaderini özgürce belirlemesinin bir biçimi olarak gönüllü birlikten yana olacaktır.

"Kürdistan'daki Kürt olmayan halkların hak eşitliği tanınmalı, ulusal hakları garanti edilmelidir.

"Sınıf bilinçli Kürdistan işçileri 'ulusal kurtuluş' sloganı yerine sosyal devrim şiarını öne çıkarmalıdırlar."

Vurgulamak istediğimiz, Kürt ve Türk işçilerinin, burjuva düzene ve devlete karşı örgütsel birlik içinde savaşımının benimsenmesidir. Aynı doğrultuda PKK da güzel bir örnek vermiştir. *2000'e Doğru*'nun Abdullah Öcalan'la yaptığı ve *Serxwebun*'un Kasım 1989 tarihli sayısında yayınlanan röportajda derginin bir sorusuna verilen yanıt şöyle:

"...Türk halkıyla ve onun temsilcileriyle ilişki düzenleyeceğiz, bundan en ufacık bir kuşkunuz olmasın. Gerekirse biz zorlayacağız. Hatta size göre biz ayrılıkçı mıyız — bazıları böyle iddia ediyor — . Hayır, biz gerçekten çelikten bağları döşeyeceğiz. Söyleyeyim, onlar, 'hayır siz ayrılacaksınız' deseler, 'hayır ben tutacağım, birleşeceğim' diyeceğim.

"Diyorlar ya, 'ayrılıkçı mısınız, birlikçi misiniz?' Sorunun temelinde böyle gelişmediğine inanıyorum. Sorun, baştan beri özgürlük ittifağı, özgürlüğün halklarımıza mal edilmesi sorunudur. Bu ittifakın gerçekleştirilebilmesi ve tarihinde oldukça içiçe geçmiş bu halkların ilişkilerinin devrimle düzeltilmesi mümkündür. Bu temeldeki anlamlı birliğin, Ortadoğu halklarının da büyük birliğinin temel taşlarından, bir köprü bağlantısı olacağına eminim. Kendisine büyük saygı duyduğumuz, Türk kökenli olup da en büyük PKK'lilerden biri olan Kemal Pir'in, 'kendi halkımın kurtuluşunu Kürt halkının kurtuluşunda görüyorum. Ortadoğu halklarının büyük bir federasyon içinde toplanmasından yanayım' biçimindeki sözlerini tekrarlayarak, bu soruya bir karşılık vermek istiyorum."

Tam bütün burjuvalar bir ağızdan Marksizm öldü diye bağırırken, doğru tutuma Kürdistan'dan bu iki örnek, Marksizmin güçlendiğini kanıtlıyor. Burjuvazinin yatırımları sağolsun, Kürdistan'da işçi sınıfı hareketinin nasıl ilerlediğini bir kez daha gösteriyor.

TKP'nin programı da Kürt sorununa bu doğrular ışığında eğilmektedir:

'Ulusal sorunda komünistlerin ilkesi 'ulusların yazgılarını kendilerinin belirlemesi' hakkıdır. Bu hakkın özü ayrılma, ayrı devlet kurma hakkıdır. Türkiye Komünist Partisi Kürt ulusunun ayrılma hakkını kayıtsız koşulsuz benimsemiştir.

"(...)

"Komünistler, Kürt sorununda ayrılmayı değil özgür birleşmeyi istiyorlar. Ayrılma özgürlüğünün olmadığı yerde birleşme özgürlüğünden sözedilemeyeceğini biliyorlar."

(*TKP Programı*, s.49)

Mehmet Erenler

Kürt sorununda bazı doğrular

D ğruları yinelem k yararlıdır

Uluslararası alanda örgütlenmiş, ulus ayrımları tanımayan sermayeye karşı bütün ulusların proletaryasının en yakın, ideolojik, örgütsel birliğini sağlamak komünistlerin temel görevidir.

Merhaba yoldaşlar,

Bu kez sizlere ulusal sorun üzerine yazı yazacağım.

Bilindiği gibi "ulusal sorun" Türkiye'de Kürt sorunudur. Bu, Türkiye devriminde kilit bir sorundur. Son günlerde burjuva basında çokça işlenen bir konu haline gelen Kürt sorununa, emperyalist ülkelerden tutun da, TBKP gibi yeni sosyal demokrat örgütlere dek herkes çeşitli "çözümler" ileri sürüyorlar. Sözde Kürt diline özgürlük istemini savunuyorlar. Bu istem bile yetersizdir. Ama onlar böyle yetersiz istemler için bile tutarlı bir politika izleyemiyorlar.

Bu konuya komünistlerin yaklaşımı ve tutumu nasıl olacaktır?

İşçi sınıfı, kapitalizmi yıkma savaşında temel belgisi olan bütün ülkelerin proleterleri ve ezilen halkları birleşin belgisini yaşama geçirmek için savaşır.

Türkiye'deki somut koşullar açısından ele alırsak;

a) Kürt halkının ulusal baskıya karşı savaşıyla proletaryanın emperyalizme ve burjuvaziye karşı savaşını birleştirebilmenin yolu, Kürt halkının ayrılma hakkını savunmaktan geçer.

b) Kürt halkının ayrılma hakkını savunmak, Türk ve Kürt proletaryasının örgütsel birliğini sağlamanın da vazgeçilmez bir koşuludur. Çünkü Türk proletaryasının enternasyonalist ruhta eğitimi olmadan bu birlik sağlanamaz.

Türk komünistleri ayrılma hakkını savunmalıdırlar. Çünkü özgürce ayrılma ortamının olmadığı yerde özgürce birlik olmaz. Kürt komünistleri ise birliği savunmalıdırlar. Komünistler herşeyden önce enternasyonalisttir. Uluslararası alanda örgütlenmiş, ulus ayrımları tanımayan sermayeye karşı bütün ulusların proletaryasının en yakın, ideolojik, örgütsel birliğini sağlamak komünistlerin temel görevidir.

Lenin, ulusal sorun konusundaki birçok yazısında tüm proleterlerin, tüm sınıf örgütlerinde birlikte örgütlenmesinin gerekliliğini ısrarla vurgulamıştır. Bu, bazı özel koşullar (örneğin: İrlanda) dışında, komünistler için ilkeseldir. Türkiye'de düşman ortaktır. Bu düşmanı yıkmak için Türk ve Kürt emekçileri, işçileri aynı örgütlerde örgütlenmelidir, güçlerini birleştirmelidir. Nitekim bu konuda, sevindirici gelişmeler de vardır. Yaşasın işçilerin ve halkların birliği!

Güngör Öztürk, Paris

SHP'nin kadın kotası koymasının ardında her türlü burjuva hesap vardır ama

Olumlu ayrımcılık iyi bir adımdır

Ezilen cinsin eşitliğini sağlamak için, çok çeşitli başka önlemlerin yanında, devletin ve siyasal örgütlerin yönetim kademelerinde olumlusundan bir ayrımcılık gereklidir. Herkesin kendi bileğinin hakkıyla kazanması, ancak eşit koşullardaki bir yarışta olanaklı olabilir. O halde önce koşulları eşitlemek gerekir.

SHP kurultayında kabul edilen yüzde 25 kotanın tartışmaları uzun zamandır sürüyor.

SHP bu kotayı, en başta, yükselen kadın hareketini burjuva liberal kanalda boğmak hesabı olmak üzere, kadın oylarını avlamak, kendi iç çatışmalarında bir koz olarak kullanmak vb. çeşitli "ince" hesaplarla koydu. Ve de koyduğu kota bugünkü toplumsal gelişme koşullarında geridir.

Ayrıca, hiç de İnönü'nün ve öteki burjuva siyasetçi ve gazetecilerin yansıtmaya çalıştığı gibi Türkiye siyasal yaşamında ilk değildir. Tüm yönetim yargı ve yasama organlarında, parti, sendika, meslek örgütü ve derneklerin karar organlarında kadınların, yüzde 25 de değil, 1/3 oranında bulundurulmalarını ilk kez programına koyan Türkiye Komünist Partisi'dir. Hem de 5 yıl önce! Ama herşeye rağmen, SHP'nin kadınlar için yönetim organlarında özel bir kota ayırmış olması, bu kotayı bir minimum sınır olarak kabul edersek, iyi birşeydir.

Asıl iyi yanı da, SHP'yi bugün bu kararı almaya zorlayan güzel durumu yansıtmasıdır.

Kadınlar her türlü eylemde, grevlere, mitinglere, kavgaya, toplantı, kongre vb. her türlü siyasal olaya daha aktif ve ön saflarda katılmaya başlamasalardı, acaba SHP yine böyle adımlar atar mıydı? İşte güzel olan budur. Güzel olan, ayı gösteren parmak değil, parmağın gösterdiği aydır.

Kota tartışmaları sürerken, kadınlı-erkekli pek çok siyasetçi, yazar, bilim adamı vb. bu konuda görüş belirtti. Kimse kadın haklarına açıktan karşı konuşamadı. Kotaya karşı çıkanlar da, kadın hakları böyle savunulur mu diyerek karşı çıktılar.

Hem karşı çıkanların görüşlerini genel olarak yansıttığı için, hem de kendisi bir ibret belgesi olduğu için Rahşan Ecevit'in kota konusunda söylediklerine bir bakalım:

"Ben kotayla bir kadın-erkek ayrımı olabileceğini düşünüyorum. Oysa kadın-erkek eşitliği olacaksa ve politika bir yarış olduğuna göre, bu yarışa aynı çizgide başlamaları, eşit koşullarda devam etmeleri gerekir.

"(...)

"Ben insanları kadın-erkek olarak ayırmak istemem. Kadın hakları ve erkek hakları diye savaş vermem. Onların ikisini de insan olarak kabul ederim ve insan hakları için savaşırım.

"Kadınlarımız Türkiye'de uzun süredir seçme ve seçilme hakkına ve eşit işe eşit ücret hakkına sahiptirler. Yalnız uygulamada yer yer terslikler olabiliyor." *(Cumhuriyet, 23 Ocak 1990)*

Kadınlardaki erkek şövenizmi olmasaydı, erkek egemenliğine dayalı bu düzen bir gün bile süremezdi. Rahşan Ecevit de bu söyledikleriyle erkek şövenizmine ne kadar derin batmış olduğunu gösteriyor. Toplumda, kadın-erkek arasındaki derin eşitsizliği yok sayıyor ve kadınlara siyasal yaşamda ayrıcalık tanımanın eşitsizlik yaratacağını söylüyor.

Yeşiller partisi genel başkanı Celal Ertuğ da kotaya karşı çıkarken benzeri gerekçeler öne sürüyor ve şöyle diyor:

"SHP kurultayı, tüzük değişikliği yaparak kadınların doğal yurttaşlık haklarına kota koymuştur. Oysa insan hakları, kadınlara yüzde 100 kadar hak alabilme olasılığı tanımıştır. Böylece SHP, kadınlara çeyrek yurttaşlık modelini getirmektedir." *(Cumhuriyet,*31 Ocak 1990)

Çok hoş doğrusu. Sanki yüzde 100 hak varmış da, bunu yüzde 50'ye ya da 25'e indirmek söz konusuymuş gibi konuşuyorlar. Rahşan hanım da kota koyulursa eşitlik(!) bozulur diyor.

Ayrıca her ikisi de, kadın haklarını değil insan haklarını savunmak gerek, insan haklarını kazanırsak onun içinde insan olarak kadınlar da haklarına kavuşur, diyorlar.

Bu ne garip insan hakları savunuculuğudur ki, onun içinde özel olarak daha fazla ezilmekte olana özel destek verilmiyor. Gayet açıktır ki, "insan hakları"ndan söz etmeleri kadın haklarından kaçışlarının kılıfıdır.

Kadınlara karşı olumsuzundan derin bir ayrımcılığın olduğu toplumda, eşitsizliği kaldırabilmek için pekçok başka önlemin yanında, devlette ve siyasal yaşamda olumlusundan bir ayrımcılık iyi birşeydir.

Yüzyılların ürünü olan ve bugün de burjuva düzenin ideolojisi, kurumları, kuralları eliyle sürdürülen ayrımcılık yüzünden kadınlar siyasal yaşamda, hele ki yönetici düzeylerde son derece deneyimsiz ve geridirler. Kadınların siyasal ve yönetsel işlerdeki becerileri, ev işlerinin aptallaştırıcı etkisi ve yüzyılların eğitimsizliğinin, siyasal yaşamdan uzak tutulmanın etkileriyle, köreltilmiştir.

Böyle eşitsiz bir durumda, kadınlara olumlu ayrımcılık (pozitif diskriminasyon) yapmayalım, bu eşitliği bozar demek, varolan dengeler sürsün demektir.

Terazinin küfelerinden birinde bir kiloluk ağırlık, ötekinde iki kiloluk ağırlık varsa ve biz bunu dengelemek istiyorsak, her ikisine de birer kilo ekleyerek dengeyi sağlayamayız. Bir tarafa fazladan bir kilo ağırlık koymak zorundayız. Aslında durum bu matematik hesabı kadar basittir.

Ezilen cinsin eşitliğini sağlamak için, çok çeşitli başka önlemlerin yanında, devletin ve siyasal örgütlerin yönetim kademelerinde olumlusundan bir ayrımcılık gereklidir. Herkesin kendi bileğinin hakkıyla kazanması, ancak eşit koşullardaki bir yarışta olanaklı olabilir. O halde önce koşulları eşitlemek gerekir.

Nezihe Dalyan

Endüstri işçisiyle, hemşiresiyle kadınlar, militan kavgayı yükseltiyor, ilerletiyorlar.

1985'de kabul edilen TKP Programı'nda, kadın sorununun nasıl çözüleceği gösterilmekte ve atılacak adımlardan biri olarak pozitif ayrımcılığa da yer verilmektedir. Kadın sorununa ve pozitif ayrımcılığa tutarlı bir yaklaşımı göstermesi açısından programımızın konuyla ilgili bölümünü yayınlıyoruz:

TKP Programı'nda kadın

"Kadın sorunu yalnızca kadınların değil, erkeklerin de sorunudur. Kadın eşitliğe ve özgürlüğe kavuşmadan erkek de eşit ve özgür olmayacaktır."

Kadınların ezilmeleri, insanın insan tarafından sömürülmesiyle bağlı olduğundan, sömürünün ortadan kaldırılması, kadınların kurtuluşunun *başlangıcı* olacaktır. İşçi sınıfının ve kadınların kurtuluşu bu nedenle birbirine bağlanmıştır.

Kadın sorunu yalnızca kadınların değil, erkeklerin de sorunudur. Kadın eşitliğe ve özgürlüğe kavuşmadan erkek de eşit ve özgür olmayacaktır.

Bilimsel-teknolojik devrim ile, kadının ekonomik ve toplumsal kurtuluşunun maddi temelleri daha da olgunlaşmıştır. Bu dev ilerleme, sömürücü sınıfın üretim araçlarının özel mülkiyeti ile birlikte uyguladığı aile biçiminin ve kadına verdiği rolün, siyasal ve toplumsal yaşamdan kadınları uzak tutuşunun her biçiminin parçalanmasına olanak açıyor.

Ancak, işbölümü ortadan kalkmadan, burjuva hakkın dar çevreni aşılmadan, yani hak katkıya bağlı olmaktan çıkmadan kadın tam kurtulamaz. Kadının gerçek kurtuluşu sınıfsız toplumdadır.

***

Türkiye'de kadın, toplumun her alanında "ikinci sınıf" vatandaştır. İşinde, evinde, okulunda, yasalar karşısında her zaman eşitsizlikle, haksızlıkla, ezgiyle karşı karşıyadır.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte kadının ekonomiye katılımında nicel ve nitel bir gelişme olmuştur. Kapitalistlerle doğrudan karşı karşıya gelmekte, kurtuluşunun öteki sınıf kardeşleriyle birlikte savaşımından geçtiğini yaşayarak görmektedir.

Kadınların işçi-emekçi olmaktan kaynaklanan, sınıflı toplumlara özgü sorunları, istemleri vardır. Bu özgül istemler işçi sınıfının istemleriyle çelişmeyen, onlara boyut kazandıran ve ancak devrimle kazanılabilecek olan istemlerdir:

1. Kadınların yasalar karşısında tam eşitliğinin sağlanması, kadınları aşağılayan boşanma uygulaması, meşru-gayrımeşru çocuk ayrımı, zina yasası vb. kaldırılması, yeni medeni hukukun, hak ve görevlerde tam bir kadın-erkek eşitliği anlayışı içinde yeniden yazılması,

2. Ekonomik, kültürel, toplumsal, siyasal yaşamın her alanında kadın-erkek eşitliği, fırsat eşitliği sağlanması. Kadınların gece kurslarına, parti, sendika ve dernek toplantı ve çalışmalarına katılmalarını sağlayacak yatılı kreş, yuva ve ilkokullar açılması ve kadının siyasal yaşama aktif katılmasının önündeki engellerin kaldırılması.

3. **Ülkenin somut koşulları gözönünde bulundurularak, tüm yönetim, yasama ve yargı organlarında, parti, sendika, meslek örgütü ve derneklerin karar organlarında kadınların 1/3 oranında bulunmaları, devrimin daha sonraki yıllarında bu oranın yüzde 50'ye çıkarılması.**

4. Halk milisleri vb. kurulurken, kadınların da katılımının sağlanması,

5. Ev işlerinin toplumsallaştırılması için kollektif yemekhaneler, kollektif çamaşırhaneler açılması.

6. Ev işleri ve çocuk bakımı tam anlamıyla toplumsal bir karaktere sahip olana dek, bu işlerin ortak sorumluluğunun erkek ve kadın tarafından yürütülmesi konusuna gerek yasalarda, gerekse ideolojik eğitimde ağırlık verilmesi.

7. Doğum kontrolü ile hamilelik sürecini kaldırmanın, tüm kadınlara eşit ve parasız bir hizmet olarak sunulması ve bu konularda yaygın eğitim olanakları sağlanması.

8. Kadınların kazançlarından kaybetmemeleri ve bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım almaları koşuluyla, doğumdan önce ve sonra 8'er haftalık süre için işten serbest bırakılmaları.

9. Kadınların çalıştığı bütün kuruluşlarda kreşler kurulması, emziren analara üç saati geçmeyen aralıklarla, yarım saatin altına düşmeyen teneffüs alma izni, böyle anaların işgünlerinin 6 saate düşürülmesi.

10. Kadınları aşağılayan her çeşit işin yasaklanması, ayrıca kadınların çalıştıkları tüm mesleklerin bu açıdan ele alınarak kadını aşağılayan içeriklerden çıkarılması.

11. Fahişelerin topluma yeniden kazanılmaları ve üretime katılmaları için özel önlemlerin alınması. (*TKP Programı*, s.43-46)

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:16 Sayı:388

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

Karşı-devrim
yanıtını bulacaktır
5 Şubat 1990

Emperyalizmin kaçınılmaz doğası bir kez daha sergilendi,
Gorbaçof çizgisi karşı-devrim düzeyine "yükseldi"

Romanya'da karşı-devrim -III-

Bu sayımızda, Mercan Köklü yoldaşın hazırladığı verisel döküm ve değerlendirme yazısının üçüncü bölümünü yayınlıyoruz. Gelişmeler bilgilendirmeyi gerektirdiği sürece, dizi de sürecektir.

Karşı-devrimin baş aktörü Gorbaçof yönetimiydi

İngiltere, Fransa gibi emperyalist, Macaristan, Demokratik Almanya, Yugoslavya gibi Doğu Avrupa ülkelerinin Romanya karşı-devriminde önemli rolleri oldu. Ama karşı-devrimde baş rolü, Sovyetler Birliği'ndeki Gorbaçof yönetimi oynadı.

Romanya karşı-devrimi, Gorbaçof'a yaslanarak örgütlendi, hazırlandı ve Gorbaçof'un desteğiyle başarıya ulaştı. Hatta belki de Çavuşesku yoldaşların öldürülme kararı Bükreş'te değil, asıl olarak Moskova'da alındı. Kim bilir?

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne egemen olan Gorbaçof yönetiminin Romanya Komünist Partisi'ndeki Çavuşesku yönetiminden kurtulmayı istemesi için tonla neden sayılabilir. Ama bunlar içinde bazıları Aralık 1989'da tezgahlanan karşı-devrimci darbeyi Gorbaçof açısından "kaçınılmaz bir gereklilik" durumuna getiren nedenlerdir.

Romanya Komünist Partisi'nin yönetimi, Gorbaçof'un *perestroyka*'sına yüz vermedi, bu reformların sosyalizmin likidasyonuna yönelik olduğunu açıkça söyledi. Doğu Avrupa'daki sahte demokratikleşmenin kapitalizmin restorasyonuna yöneldiğini açıkladı. Gorbaçof yanlılarının parti ve devlet içindeki etkinliğini iyice söndürmeye yönelik tutum alan RKP yönetimi, aynı zamanda, "devrimci işçi demokrasisi organları" adı verilen belli bir demokratikleşme programını yürürlüğe koydu. Hatta sosyalist çoğulculuk üstüne kafa yormaya başladı.

Bütün bunları yapmadan önce, RKP yönetimi, 1981'den bu yana büyük bir disiplin, özveri ve büyük sıkıntılar içinde geçen bir dönemin sonunda, 1989 yılı içinde, tüm dış borcunu ödediğini açıkladı. Bu başarıya ulaşırken, IMF'nin, ABD'nin, AT'nin ve geneliyle emperyalizmin yoğun ekonomik-siyasal baskısına ustaca karşı koydu. 1989 yılında elinde birikmiş olan 2,6 milyar dolarlık dış ticaret fazlasının da, halkın sıkıntılarının giderilmesi, endüstrinin geliştirilmesi ve tarımın modernleştirilmesi amacında kullanılacağını açıkladı. Bu arada zayıf halka ülkelerle, "bağlantısızlar" grubu ile iyi ilişkiler kurdu.

Buradan iki önemli nokta çıkıyor. Birincisi, Romanya'da Çavuşesku yönetiminin izlediği çizgi, emperyalizme büyük bir meydan okumayı içeriyor, tüm üçüncü dünya ülkelerinin halklarına, devrimci yoldan ilerlenebileceği ve emperyalizmin ekonomik boyunduruğundan kurtulunabileceği mesajını veriyordu.

Aynı şekilde, Çavuşesku yönetimi, eski bürokratik çizginin yanlış olduğunu görerek karşı çıkan ama Gorbaçof'un uygulamaları karşısında afallayan dünya komünist ve devrimcilerine, *başka* bir yol bulunduğunu müjdeleyebilecek bir doğrultuda ilerliyordu. En azından, hayat onu o tarafa sürüklüyordu. Bu da Gorbaçof'un karşı-devrimci çizgisinin yanlışlığını sergilemesi açısından çok ciddi bir tehditti. Hele Kasım 1989'da yapılan RKP kongresinde Çavuşesku'nun tek fire vermeden seçilmesi ve gücünü pekiştirmesi, tehdidi acilleştiriyordu.

Gorbaçof, emperyalizmle uzlaşma, "sorun"ları işbirliği içinde çözme, bu konuda da "işbölümü ve eşgüdüm" içinde olma siyaseti izliyordu. Bu çerçevede Romanya, somut bir tarihsel an ve mekanda, emperyalizmle Gorbaçof'un karşı-devrimci çizgisinin çıkarlarının üstüste düştüğünün somut ifadesi olan bir uygulama alanı oldu. Sovyet "etkinlik alanında" yer aldığı için Romanya'da karşı-devrimin ana aktörü olma sorumluluğu da Gorbaçof yönetimine düştü.

Darbenin beyin kadrosu hazırlanıyor

Romanya'da darbe girişimi için uzunca bir hazırlık yapıldı, ajanlar, yerli işbirlikçiler, Gorbaçofçu "komünistler", sıkıntılı bir süreç içinde örgütlendiler. Bu hazırlıkların geçmişi, basına yansıdığı kadarıyla 1986'lara uzanıyor. İyi ve güvenilir haber almasıyla tanınmış haftalık Alman dergisi *Der Spiegel,* daha 1986'da Romanya için hazırladığı özel bir raporda, Gorbaçof yönetiminin Romanya'da bir darbe girişimine hazırlandığını yazıyordu.

Der Spiegel'in 1 Aralık 1986 tarihli sayısında özetle şu değerlendirme yapılıyordu:

"Romen ordusunda huzursuzluk vardır. Çünkü Çavuşesku, bütçedeki askeri harcamaları %10 oranında kıstı. 190 bin kişilik orduyu, büyük endüstri ve inşa projelerinin gerçekleştirilmesinde kullanıyor. Subaylar, ordunun savaş gücünün eridiğinden, kötü ücret aldıklarından, inşaat işçisi gibi çalıştırıldıklarından şikayetçiler....

"Seçkin subayların içinde eğer Çavuşesku hastalanırsa bir askeri cunta kurma planları yapıldığı yönünde söylentiler var.

"Batılı gizli servislere göre, Moskova, kendisini kurtarmak ve Çavuşesku sülalesinin onurunu kırmak için 'Polonya türü bir çözüm'e onay verebilir. Böyle bir durumda Sovyetler Birliği Romanya'ya krizden çıkması için yardım elini uzatabilir...

"Moskova başka bir çözüm daha düşünebilir, ki böyle bir plan için bir adayları vardır. Ion İliescu. Yeraltında çalışmış eski bir komünistin oğlu olan İliescu, 1971'de gençlik bakanıydı. Daha sonra gözden düştü, Iasi'ye parti sekreteri, giderek bir teknik yayınevine direktör oldu. Daha sonra da gözden kayboldu.

"İliescu, teknik eğitim gördü, 1950'li yıllarda Moskova'da Enerji Enstitüsü'nde okurken Romen öğrencilerin sekreterliğini yaptı ve okul arkadaşı olan bir Rus, onu 'akıllı birisi', 'örgütçü yeteneği var' diye övüyordu. İliescu'nun bu Rus arkadaşı, şimdi SBKP genel sekreteri olan Gorbaçof'tan başkası değildi." (*Der Spiegel,* 1 Aralık 1986)

Hayat, *Der Spiegel*'in üç yıl önce yaptığı darbe ve İliescu değerlendirmesinin, *birlikte* gerçekleştiğini gösterdi. Sovyetler, hem Romanya ordusunun üst rütbeli kesimi içinde "Sovyetçi"leri örgütlediler, hem de RKP içinde etkinliği hemen hemen yokolmakla birlikte, darbede işe yarayacak olan posa "komünist"leri biraraya getirdiler. 1950'lerin Ana Pauker, Apostol gibi liderlerinin "Moskovacı" ekibinden hayatta kalanları örgütlediler. Mart 1989'da Çavuşesku'ya saldıran "açık mektubu" hazırlayanların hepsi, bu 70'ini geçmiş "eski"lerden (Apostol, Brucan, Barladeanu, Pirvilescu, Raceanu, Manescu) seçilmişti. Başlarında da, 1955'te parti merkez organı *Scientea*'nın editörlüğünü yapmış, ama sonradan bu görevden uzaklaştırılıp, ABD'ye, BM'ye elçi olarak atanmış, Silviu Brucan vardı.

Açık mektupçular, mektubun Romanya'da duyulmasından çok, Batı'da

duyulup yayınlanması için özel çaba harcadılar. Amaçladıkları gibi oldu. Batı basını, bu "cesaretli komünistlerin"(!) girişimini alkışladı. Sovyetler'in Çavuşesku'ya karşı bir ekip çıkarttığını, Çavuşesku'nun Sovyetler tarafından devrilebileceğini, devrilmesi gerektiğini vb. tartışır oldu.

Batı basını Çavuşesku yönetiminin, açık mektupçuları hapsedip işkence vb. yaptığı vb. yönünde propaganda yaptı. *Newsweek* dergisi, 21 Ağustos 1989'da devlet başkanı Çavuşesku'yla yaptığı röportajda, bu altı kişinin göz hapsinde tutuldukları yolunda olduğuna ilişkin haberler üzerine Çavuşesku'nun görüşünü sordu. Çavuşesku, soruyu şöyle yanıtladı:

"Hepsi Bükreş'teler. Elbette artık, parti ve devlet hiyerarşisi içinde yer alanlara ayrılan devlet konutlarında kalmıyorlar. Bunlardan biri Sovyet, biri ABD, biri İngiliz ve biri de Fransız ajanıdır. Onlar, bu ülkelerin adına bazı girişimlerde bulunmuşlardır. Onları yargılama yolunu seçmedik, çünkü sonradan bu yaptıklarından ötürü pişman olduklarını açıkladılar." (*Newsweek*, 21 Ağustos 1989)

Çavuşesku, bu röportajda çok iddialı ve emin görünüyordu. Romanya karşı-devrimi onun bu değerlendirmesinde hata payının herhalde çok az olduğunun kanıtı oldu. (Tabii, Çavuşesku'nun, kendi kuşağından gelme bu ekibe karşı aşırı demokratça tutum alarak, kendi ölümünün yolunu iyice açmış olduğunu da kanıtladı.)

Karşı-devrim gerçekleştikten sonra, emperyalist ülkelerin basını ve Sovyet basını, ağız birliği etmiş gibi "gerçek bir devrim"den söz ettiler. Ancak, darbe sonrasında oluşan yeni erk yapısında, Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin, Batı'nın adamı olan karşı-devrimcilere "aktif yürütme" görevleri vermemekte ısrar etmesi, emperyalistlerle Gorbaçofların arasındaki görüş birliğini, anlaşmayı bozdu. Bununla da bağlı olarak, Batı basını, karşı-devrimin perde gerisini kurcalamaya başladı. "Halk ayaklanması"nın palavra olduğu, aslında dikkatle planlanmış, örgütlü bir "Sovyet darbesi" ile karşı karşıya olunduğuna, Ulusal Selamet Cephesi'nin, ileri sürüldüğü gibi, "karşı-devrim sırasında kendiliğinden" oluşmuş bir örgütlenme değil, aylar öncesinde gizlice kurulmuş bir yapı olduğuna dair haberler basına sızmaya başladı. Çeşitli açıklamalar yapıldı.

"Halk ayaklanması" soytarılığından karşı-devrimci darbeye

Karşı-devrim gerçekleştikten sonra 22 Aralık'ta "kurulduğu" ilan edilen Ulusal Selamet Cephesi (USC) içinde Batıcı ve Gorbaçofçu karşı-devrimciler arasında sıkı bir kavga koptu. Gorbaçofçular, devlet başkanlığı, başbakanlık, savunma bakanlığı, ordu gibi kurumların başına kendi adamlarını oturtup, Batıcılara eften püften sorumluluklar verdiler.

Geçici de olsa yedikleri kazık, Batıcıları öfkelendirdi. Gorbaçofçularla pazarlıktan umduklarını koparamayan, erkten "şimdilik" istedikleri payı alamayan Batıcı karşı-devrimciler Gorbaçofçulara karşı saldırıya geçtiler. Devrik kral Mihail, USC'nin yönetiminde "hakiki komünistlerin" bulunduğunu söyledi. İngiltere'deki Romen karşı-devrimcileri, USC'nin eylül ayından beri "komünistlerin" denetiminde bulunduğunu söylemeye başladılar. (*The Times*, 29 Aralık 1989) Hatta bazı kaynaklar, darbenin aslında Noel arifesinde yapılmasının planlandığını, ama yığınsal bir protesto dalgası esmesine neden olan Temeşvar'daki "katliam"(!) dolayısıyla öne alındığını basına sızdırdılar. Karşı-devrimin "yeni yönetiminin bölündüğü" haberleri basında yayınlandı.

Dananın kuyruğu, ocak ayının ilk günlerinde koptu. Gorbaçofçuların önemli bir açığını yakalayan İngiliz basını bıçağı kanırttı. *The Times*, 3 Ocak'ta şöyle bir haber yayınladı:

"Romanyalıların ulusal onuru, devrimin (karşı-devrimin-*İ.S.*), Temeşvar'daki katliama duyulan doğal tepkinin sonucunda spontane geliştiğinin söylenmesini gerektiriyor. Ancak, bazı generallerin , Silviu Brucan'ın da içinde olduğu gurubun Çavuşesku aleyhinde bir açık mektup yayınlamaları üzerine, kasım ayında bir acil plan hazırladıklarına ilişkin yeterli *kanıtlar* vardır.

"Ayrıca, şimdi *ortaya çıktı* ki, devrim (karşı-devrim-*İ.S.*) hükümetinin şimdiki üyeleri altı ay önceden gizlice toplanıp görüşüyorlardı. Hatta Ulusal Selamet Cephesi adında bile anlaşmışlardı. Şimdi hükümetin ve cephenin ileri gelen sözcülerinden olan Kazimir İonescu, şöyle diyor:

"'Biz bunu son iki yıldır hazırlıyorduk. Nasıl becereceğimizi bilmiyorduk. Ama toplantılarımızı sürdürdük ve Gorbaçof'u dikkatle izledik. Planımızı uygulamaya sokacak insanlar, yitirecekleri işi olmayan emeklilerdi, ya da Macarlar ve Almanlar. Çünkü Çavuşesku onları öldürmeye cesaret edemezdi.'

"Bu sözler, Brucan'ın, yeni yönetimin 'devrimin ateşleri içinden doğduğunu' ileri süren açıklamasıyla açık bir çelişki içindedir. Bu niye önem taşıyor? Çünkü Romanyalılar Çavuşesku'yu kendilerinin devirdiğine inanmak istiyorlar. Devrimci liderlere, bunun dışında hiçbir şey meşruluk kazandıramaz. Herhangi *gizli bir planın ya da Sovyet parmağının varlığı*, ayaklanmanın bütün özelliğini ortadan kaldırır." (*The Times*, 3 Ocak 1990) (abç)

Aynı gün, Fransa dışişleri bakanı Roland Dumas, Romanya'daki gelişmelerin ardında bir örgütlü darbe olduğu anlamına gelen önemli bir açıklamada bulundu. Dumas, Fransa'nın Avrupa-I radyo istasyonuna verdiği röportajda, Çavuşesku rejimine karşıt komünistlerden oluşan bir gurubun (yani Ulusal Selamet Cephesi'nin) varlığından, geçtiğimiz yazdan bu yana haberdar olduklarını duyurdu. Bunu nasıl bildiklerini soran gazeteciye, "biliyordum, çünkü bizim oradaki elçimiz görevini yapmıştı, hiç kuşkusuz onlar da (Sovyet yetkilileri de) biliyorlardı" biçiminde yanıt verdi. (Dumas, bu tutumunu sonradan, Gorbaçofçuların yığınsal tabanı olmadığını ve bu nedenle de son derece korkak olduğunu gören Batıcılar yığınsal gösterilere hız verip, siyasal dengeleri kendilerinden yana değiştirmeye başladığı bir sırada, Romanya'ya yaptığı resmi ziyarette değiştirdi. İlk yaptığı açıklamanın hedefi bulduğunu düşündüğü için olsa gerek, ilk açıklamasını "düzeltti", karşı-devrimci topluluklara bakıp, "bu hakiki bir halk ayaklanmasıydı" dedi. 11 Ocak 1990)

Dumas'ın sözleri, karşı-devrimin taze yöneticilerinin ve "gerçek bir halk ayaklanması" yaptıklarını düşünen anti-komünist ama "genç ve tecrübesiz" karşı-devrimcilerin büyük tepkisini çekti. Gorbaçofçular kendilerini savunmaya geçtiler. Karşı-devrimin başbakanı Petre Roman, Dumas'nın söylediklerini reddetti, cephenin (USC-*İ.S.*) kendiliğinden oluştuğunu, önceden bir örgütlenmeleri olmadığını savundu. USC'nin, genelkurmay başkanlığına atadığı general Vasile Ionel de, kendisinin görüşü sorulmadığı halde, hemen bir yanıt yapıştırdı. Ordunun planlı bir darbe yapmış olduğu haberini yalanladı.

"Ordu önceden devrimi (karşı-devrimi-*İ.S.*) başlatacak bir girişimde bulunmadı, o kendiliğinden bir ayaklanmaydı, ama ordu içinde huzursuzluk yıllardır birikmekteydi, Çavuşesku tarafından yedek işgücü olarak kullanılmaktan dolayı mutsuz olan ordu, devrimi başlatmak üzere hazırlık yapmadı, devrimi halk yaptı, ordu hemen halka destek verdi." (*The Times, The Independent*, 4 Ocak 1990)

Bu açıklamalar, kimseyi tatmin etmedi, ama bir işe yaradı. Karşı-devrimci yönetim içinde kimlerin Gorbaçofçu karşı-devrimciler olduğunu gösterdi. Onlar, önceden hazırlık, darbe örgütlenmesi vb. olmadığını ileri sürerlerken, Batıcılar, birinci guruptakilerin söyledikleriyle çelişkili açıklamalar getiriyorlardı.

Örneğin, Çavuşesku yönetimini devirecek TV binasını işgal eden ilk gurupta yer alan, yapılan ilk yayında "işte, askerler konuşuyor" diye takdim edilen, daha sonra Çavuşesku'yu "yargılayan" ve katleden ekiple TV binası arasında eşgüdümü sağlayan USC üyesi yüzbaşı Lupoi, 3 Ocak'ta Fransız *Le Figaro* gazetesine yaptığı açıklamada, "cephenin aslında uzun zaman önce kurulmuş olduğunu" söylüyordu.

The Times'ın yazdığı kadar vardı: "Bazı gençlerin, 'herhangi bir gizli girişim yoktu, bu hakiki bir devrimdi' vb. demelerine karşın, Romen devriminin (karşı-devrimimin-*İ.S.*) çevresinde örülen efsane yıkılmaya başladı. Çavuşesku döneminde SSCB ile ilişkisi olan iki kurumun, ordunun ve dışişleri bakanlığının (gelişmelerde) oynadığı rol konusundaki belirsizlik sürüyor. Artan kuşku, 'halk ayaklanmasının' *aslında çok iyi planlanmış bir askeri darbe* olduğu yönündedir." (*The Times*, 3 Ocak 1990)

Örgütlü bir darbe yapıldığının kanıtı: Fransızların video kaydı

Ulusal Selamet Cephesi'nin 22 Aralık'taki toplantısına nasılsa katılabilmiş olan bir Fransızın çektiği film, örgütlü bir darbe yapıldığının kanıtını verdi. Gerçeğin ortaya çıkmasında önemli bir işlev gördü. Video kaydının daktiloya çekilmiş konuşma metinleri, Fransız gazetesi *Liberation*'da yayınlandı. Daha sonra Fransa TV'sinde gösterilen bu video kaydına göre, yeni oluşturuldu havası verilmeye çalışılan Ulusal Selamet Cephesi'nin (USC) adının ne olması gerektiğinin görüşüldüğü toplantıda cephe üyeleri arasında, şöyle tartışmalar oldu:

"*Petre Roman:* Ulusal Selamet doğru terim değil. Bir *darbeyi anımsatıyor.* Ulusal Demokrasi sözünü öneriyorum. İliescu yoldaş, ben kalabalığa seslenirken de 'Halk Birliği Cephesi' dedim."

"*İliescu:* Öyle söylemek doğru değildi..."

"(...)

(Daha sonra savunma bakanlığına getirilen, böylece Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin vurucu güç üstünde kesin denetim kurmasını sağlayan, geçmişte Sovyet ajanı olarak mahkum edilmiş emekli general Militaru, bu noktada tartışmaya katılıyor ve bir çuval inciri berbat ediyor.-*İ.S.*)

"*Militaru:* Ama Ulusal Selamet Cephesi *altı aydan beri* işlev görüyor!" (*The Times*, 4 Ocak 1990) (abç)

Militaru'nun yaptığı bu gaf, öteki Gorbaçofçularca gargaraya getirilerek örtbas ediliyor. Ama bu kez de İliescu, tartışmaların sonunda Gorbaçof bağını ortaya koyan bir açıklamada bulunuyor. İliescu, Sovyet büyükelçiliğiyle ilişki kurduğunu ve "müjdeyi"(!) Moskova'ya geçtiğini söylüyor, "onlar bizim burada varlığımızı ve ne istediğimizi biliyorlar" diyor. (*The Times*, 4 Ocak 1990)

USC'nin Gorbaçofçuların denetiminde ve önceden örgütlü olduğu ortaya çıkınca, onun perde arkası lideri Silviu Brucan, durumu dengelemek ve İngilizlerle de arayı iyi tutmak istediği mesajını vermek üzere, 3 Ocak akşamı, İngiliz Channel 4 TV istasyonuna açıklama yapmak zorunda kaldı. Daha önce de değindiğimiz bu açıklamada, "kasım ayında İngiliz dışişleri bakanlığı müsteşarı William Waldegrave ile görüştüğünü, yapacakları girişim için İngiltere'den onay aldığını, daha sonra Moskova'ya giderek, oradan da destek aldığını" söyledi.

Batıcılar, Brucan'ın açıklamalarıyla tatmin olmadılar, Brucan gibi işçi ve komünist partisi düşmanı "komünistlerin"(!) bile tasfiyesini isteyen karşı-devrimci gösterilere hız verdiler. Bunun üzerine, Gorbaçofçu karşı-devrimci Brucan bir basın toplantısı yaptı ve Batı basınında çıkan haberlere "şaşırdığını" söyledi, bu haberlerin "muazzam birer yalan" olduğunu ileri sürdü. Brucan, son altı aydır bir örgütlenme içinde olsalardı, planın başarıya ulaşmasından sonra bunu saklamak istemeyeceklerini belirtti. "İlk başından itibaren, bu bombayı patlatırdık... 22 Aralık hareketi tamamen kendiliğindendi, cephenin üyeleri diktatörün devrilmesinden sonra ilk kez KP MK binasında biraraya geldiler" dedi. RKP'nin karşı-devrimde hiç yer almadığına, tersine karşı-devrimin komünist partisine karşı yapıldığına dair teminatlar vermek için çırpındı. (*The Times*, 4 Ocak 1990)

Gerçekte, Ulusal Selamet Cephesi, karşı-devrimci darbeden aylar önce kurulmuştu. Hatta daha önce de belirttiğimiz gibi, Alman gazetelerinden *Frankfurter Rundschau*, 20 Eylül 1989 tarihli bir haberinde, Romanya Komünist Partisi'nin hazırlıkları süren kongresi öncesinde USC'nin bir bildiri dağıttığını, partili delegeleri, bir daha Çavuşesku'yu seçmemeye çağırdığını yazmış, 14 Ekim 1989'da da, USC'nin bildirisini tam sayfa basmıştı.

Ama, o günlerde İngiltere, Fransa ve Gorbaçof yönetiminin *ortak çıkarları*, nasılsa basına sızmış olan bu haberin üstünü küllendirmeyi, aslanı uyandırmamayı gerektirdiği için, ta darbe gerçekleşene kadar USC adını bir daha kimse ağzına almadı. (Bu "özgür Batı basınının"(!) haberciliğin, nasıl emperyalizmin, burjuvazinin çıkarlarıyla son derece uyumlu işlediğinin de çarpıcı bir örneğidir.)

Sovyetler'in Romanya karşı-devrimindeki rolü, elbette ki "onay" vermekle vb. sınırlı değildir. Karşı-devrim sırasında kamuoyunun hazırlanmasında, karşı-devrimin Sovyet halkına tanıtılışında, çarpışmaların ikinci gününde zorda kalan karşı-devrimcilere "hümaniter"(!) yardım ulaştırılmasında Gorbaçof yönetimi temel rol oynadı.

Sovyet basınının melun işlevi ve TASS

Romanya karşı-devrimi sırasında Sovyet basınının ana işlevlerini şöyle sıralayabiliriz:

a) Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin halklarına, Romanya'da işçi sınıfının Çavuşesku rejimine "başkaldırdığı", halkın zalimlere karşı ayaklandığı haberini vererek, karşı-devrimi onların benimseyebileceği bir eylem olarak sunmak.

b) Örgütlü karşı-devrimci darbeyi, Gorbaçof yönetiminin bunda oynadığı rolü perdelemek.

c) Çavuşesku yoldaşları, silahlı komünistleri, Sekuritate üyelerini ve ordunun Çavuşesku'ya bağlı kalan birliklerini, "bir avuç kan içici", "katil" gibi göstererek karalamak. Öte yandan, karşı-devrimle başa gelen Gorbaçof yanlısı komplocu ve ajanları sevimli ve demokratik, liderler olarak tanıtmak.

d) Çavuşesku yoldaşların öldürülmesinin gerekli, meşru, kaçınılmaz birşey olduğu yolunda beyin yıkamak.

e) Ve hiç kuşkusuz, darbenin ardında duran Sovyet gizli servisinin elemanlarına bilgi geçirmek vb. oldu.

Bu açıdan bakıldığında, Sovyet resmi haber ajansı TASS'ın, ülkenin çeşitli bölgelerindeki çeşitli olay ve gelişmeleri *ilk* duyuran ajans olması, hiç de garip değildir.

Temeşvar'da 17 Aralık'ta olaylar başladığında TASS, özellikle *işçilerin* Çavuşesku yönetimine başkaldırdığını(!) duyurdu. Temeşvar'daki petrokimya kompleksinde çalışan işçilerin, göstericilerle baş etmeye çabalayan güvenlik güçleri ve orduyu, eğer kenti terketmezlerse tesisleri patlatmakla tehdit ettiği haberini verdi. Haberde vurgu işçi sözcüğü üstüneydi. TASS'a göre, "işçiler Çavuşesku'nun istifasını istiyorlardı". (18-22 Aralık 1989)

Oysa, daha sonra Batı basınının verdiği ve TASS'la çelişen haberlere göre şöyle bir gelişme olmuştu. Başkaldırının ilk günlerinde fabrika işçileri, Macarların ayaklanma yapacağını, Macaristan'ın bölgeyi işgal edeceğini düşünerek silaha sarıldılar. Ancak, darbe ilerledikçe, darbeci ordu birlikleri tarafından "ikna edildiler"(!) *(The Times,* 29 Aralık 1989)

TASS, aynı şekilde, Braşov işçilerinin de rejimi protesto etmek için iş bıraktıklarını vb. duyurdu. (18 Aralık 1989) Yazı dizimizin bir bölümünde ayrıntılı olarak içyüzünü ortaya koyduğumuz 17 Aralık Temeşvar olaylarından sonra, televizyon, bir gurup karşı-devrimci göstericinin, "Gorbaçof, Gorbaçof" diye bağırdığını gösteriyordu. Bu, Sovyet TV izleyicisine ve gazete okuyucusuna *perestroyka*'nın Romanya işçi sınıfının ve emekçisinin "haklı özlem ve istemi" olarak sunulmasının bir aracı oldu.

Borç ödeme nedeniyle 7-8 yılın son derece büyük özveri ve sıkıntı içinde geçmesine öfkelenmiş olan bir kısım işçi, bazı gösterilere katılmış olabilir. TASS'ın, Romanya'daki karşı-devrimi Romanya işçi sınıfının desteklediği bir gelişme olarak vermesi kuyruklu bir *yalandır.*

Batı basını, karşı-devrimci gösteriler sırasında, darbeye "gerçek bir halk ayaklanması" görünümünü vermek için *yırtındı* ve bunun için de hep yakın çekim "yığınsal" resimler yayınladı. Eğer işçi sınıfı, Çavuşesku rejimine karşı sokaklara dökülmüş olsaydı, mal bulmuş mağribi gibi bunun üstüne atlardı. Oysa, Batı televizyonları ve basını, yılbaşı günü gelip çatana dek, Romanya işçilerinin gösterilere katıldığına ilişkin *tek bir kare bile yayınlayamadı.* İşçilere ilişkin olarak, karşı-devrim başarıya ulaşıp fırtına dinmeye başladıktan sonra yayınladığı resimler de, ya karşı-devrimcilerin gazetesini basan matbaanın işçilerini gösteriyordu, ya da birkaç fabrikada işçiler arasında yapılan tartışmaları yansıtıyordu.

İşçilerin Çavuşesku'ya karşı gösterileri, Batı'nın flaş haber olarak yayınlayacağı bir cevher olurdu. Olmadı, çünkü işçi sınıfı Çavuşesku yoldaşlara ve Romanya Komünist Partisi'ne, yani kendisine karşı düzenlenen bu karşı-devrimde yer almadı. Bunun en güzel kanıtı, karşı-devrimin perde arkası lideri Silviu Brucan'ın işçilerin ve RKP'nin karşı-devrimde yer almadığını, olayların onların dışında geliştiğini, ağzından kin saçarak anlatmasıdır. TASS, sosyalist ülke halklarına doğru haberin ulaşmasını engelleyerek karşı-devrimde üstüne düşeni yapmıştır.

Batı basını, Romanya'yla ilgili haber geçerken, TASS hakkında şunu yazıyordu:

"Şimdiye dek haber verirken ayrıntılı ve ivedi haber verme adeti olmadığı bilinen Sovyet resmi haber ajansı TASS, dün Bükreş'teki şiddet haberlerini ilk başta veren oldu. TASS muhabiri, çatışmaları, aynı zamanda olayların görgü tanığı olarak, Batı'nın en iyi savaş muhabirlerine taş çıkartan bir dille, ajitatif bir tonla haber verdi." *(The Times,* 22 Aralık 1989)

TASS, "ajitatif" bir dille verdiği haberlerde "Bükreş'ten canlı manzaralar çizerken", Çavuşesku'ya bağlı birlikleri, elde silah çarpışan komünistleri, *teröristler ve haydutlar,* "değişime karşı guruplar" olarak tanıttı. *(The Observer, The Sunday Times,* 24 Aralık 1989) Karşı-devrimcilerin elinde alnını eğmeden, onurlu bir ölüme giden Çavuşesku yoldaş için ise, "20.yüzyılın en tiksindirici diktatörlerinden biri" ifadesini kullandı. *(Newsweek,* 8 Ocak 1990)

Sovyet basınından başka örnekler

İngiliz ITV televizyonunun, 23 Aralık'ta çeşitli ülkelerden "uzmanlarla" yaptığı ve karşı-devrimin başarılı olup olmayacağının, Sovyet müdahalesinin gerekip gerekmeyeceğinin ele alındığı tele-konferansta konuşan *Izvestiya* gazetesinin sorumlu yorumcularından Vitali Kobiş, karşı-devrimin gelişmesi üstüne şu yorumu getirdi:

"Herkes mutludur. En korkunç rejim gitmiştir. Sürmekte olan mücadeleye ilişkin olarak da şunlar söylenebilir: Onlar (Sekuritate üyelerinden ve silahlı direniş yapan Romanyalı komünistlerden söz ediyor-*İ.S.*), (Haiti diktatörü) Duvalier'nin *Tonton Makute*'leri, ya da Nikaragua'daki *Kontra*'lar gibidirler. Farkları yoktur. Yalnız, ötekiler belli bir yerden (ABD'den) yardım alıyorlardı, bunlar ise hiçbir yerden yardım alamayacaklardır..."

Emperyalizmin ve onun "Moskova'daki adamı" Gorbaçof'un tezgahladığı karşı-devrimci bir darbeye, sosyalizmi korumak üzere yiğitçe, silahla karşı koyan komünistleri, Duvalier'nin kelle avcılarıyla, ya da Nikaragua işçi ve emekçilerinin can düşmanı olan karşı-devrimci *Kontra*'larla karşılaştırabilmek için, insanın işçi sınıfının azılı düşmanlığına, azılı bir karşı-devrimciliğe terfi etmiş olması gereklidir.

Bunlardan da sağ bir konumdan yayın yapan *Moscow News*'un Romanya karşı-devrimini verişi de başlı başına bir ibret belgesidir. 1990'ın 1 numaralı sayısında *Moscow News* şunları yazdı:

"Çocukların devrimi.

"Çavuşesku çiftinin yargılanmasına ve idamına ilişkin bir saatlik yayın, iki gece arka arkaya yayınlandı ama onları yargılayanları hiç göstermedi. (Çünkü), eğer Çavuşesku'nun yetiştirdiği bağnazlar bunları tanırlarsa, yaşamları tehlikede olabilir.

"Çocukluklarından bu yana özel kamplarda yetiştirilen *Romen ve Arap teröristler* için, Çavuşesku'nun hayatta kalması, uğruna sonuna kadar savaşacakları bir sancağın olması demekti.

"Bizim gazetelerimizde, RKP kongresinin saçmalığı hakkında tek bir protesto, eleştiri yükselmemiş olması, açıkça utanç vericidir.

"21 Aralık'ta yapılan son mitingde Çavuşesku, halkı 'Romanya'nın kendi 1968'iyle karşı karşıya kalacağı' yönünde tehdit etti ve hatta Temeşvar'daki olayların Doğu Avrupa ülkelerince hazırlandığını ima etti. Bütün ülke içi güçlüklerde olduğu gibi, Çavuşesku bunları da Sovyet istemlerine bağladı.

"Bundan bir yıl önce, (Çavuşesku), köylülüğün %12'sini oluşturan ve Romen tarımsal üretiminin %30'unu sağlayan bireysel köylüleri (özel mülkiyet sahiplerini demek istiyor -*İ.S.*) kooperatif çiftliklere (kollektiflere-*İ.S.*) doldurdu.

"Lider, 'bir kez borcumuzu ödedik mi, o zaman bambaşka bir yaşamımız olacak' diyordu.

"Komünist partisi, Çavuşesku ve onun izlediği politika tarafından gözden düşürüldü. Bükreş sokaklarında sık sık raslanan iki slogan dikkati çekiyor: 'Komünizmsiz', 'komünistler olmadan'! Seçimlere katılırsa KP'nin, oyların %5 kadarını, onu da 'belki' alabileceğinden söz ediliyor."

Görüldüğü gibi haber, iğrençliklerle doludur. Bazı doğrular ise çarpıtılarak, bambaşka bir anlam kazandırılarak verilmektedir. *Moscow News*'un haberinden bunları süzdüğümüz zaman şu noktalar ortaya çıkıyor:

Çavuşesku yoldaş, gelen darbenin ana olarak Sovyet kökenli olduğunun çok iyi farkındaydı ve bu konuda Romanya işçi sınıfını uyardı. Kendisi, karşı-devrimcilerin ileri sürdüğü gibi, işlediği "suçlardan" dolayı mahkum olup idam edilmedi. Tersine, devrimcilerin önünde bir sancak olmasın diye, karşı-devrimin başarısı açısından onun likide edilmesi, *zorunluydu.* Karşı-devrim, bu "zorunluluğu" yerine getirdi, Çavuşesku yoldaşları *katletti.* Romanyalı komünistler, çatışmalarda, Romanya'da eğitimde bulunan Arap (ve İranlı) devrimcilerin proleter enternasyonalist yardımından yararlandılar.

Bu arada *Moscow News*'un haberi, RKP'yi elimine etmede, eritip yoketmede karşı-devrimin neden acelesi olduğunu da güzel yansıtıyor. Çavuşesku "bir kez borcumuzu ödedik mi, o zaman bambaşka bir yaşamımız olacak" demiş. Romanya Sosyalist Cumhuriyeti'nin, Sovyetler'deki Gorbaçof çizgisinden giderek daha çok bağımsızlaşması, bu yolda kazanacağı başarılarla Gorbaçof çizgisine çok büyük bir tehdit oluşturması demekti. İşte darbe, bu nedenle acil bir gereklilikti.

Romanya'da gizli Sovyet müdahalesi oldu

Gorbaçofçu ve emperyalist işbirlikçisi karşı-devrimcilerin darbesine ilişkin gelişmeler, 17 Aralık'tan sonra hızlandı.

"Temeşvar'da katliam" haberlerinin ardından, başta Sovyetler Birliği olmak üzere Doğu Avrupa'daki bütün sosyalist ülkeler, Çavuşesku yönetimini sert bir dille kınadılar. O sırada İran'a resmi bir ziyaret yapmakta olan Çavuşesku, bunu 20 Aralık'ta büyük bir işçi gösterisi örgütleyerek yanıtladı. Gösterinin sonuna doğru 2 bin kişilik bir öğrenci gurubu Çavuşesku aleyhtarı sloganlarla mitingin yapıldığı meydana girmek istedi. Bu provokasyon, güvenlik güçlerinin çabasıyla engellendi. Göstericiler taşkınlığı artırıp, saldırıya geçince çatışma çıktı. O gece, darbeciler tezgahı iyice kurdular. 21 Aralık'ta ordunun darbeci kesimi, "Temeşvar'da 4630 cesetlik toplu mezar" yalanına sarılan kışkırtıcı ajanların sokağa çıkardığı anti-komünist küçük bir güruhu arkasına takarak devlet başkanlığı sarayını bastı.

Dokuz Ocak 1990 tarihli *The Independent* gazetesi, Bükreş'teki bir Sovyet kaynağa (herhalde büyükelçilik) dayanarak, bu gelişmeler sırasında Çavuşesku'nun Gorbaçof'la ilişkiye geçtiğini, Romanya'da sosyalizme karşı girişilen saldırıyla başedebilmek üzere Sovyetler'in kendisine destek vermesini istediğini bildiriyor. Gazeteye göre aynı kaynak, Gorbaçof'un bunu reddettiğini, Çavuşesku'nun düşüşünü engellemek için hiçbir şey yapmadığını söylemiş.

Bu haber kuşku uyandırıcı bir haberdir. Çünkü Çavuşesku, çıkan olaylarda Sovyet parmağı olduğunu ta başından söylemekteydi. Üstelik, Sovyetler Birliği, "Romanya halkının haklı davasına tam destek verdiğini" açıklayarak Çavuşesku yönetimini yıkmaya kararlı olduğunu ima etmişti. *(The Times,* 23 Aralık 1989) Ama bir an için Çavuşesku'nun böyle bir ilişkide yarar görmüş olduğunu kabul edelim. O zaman bile, "Gorbaçof'un Çavuşesku'nun düşüşünü engellemek üzere hiçbir şey yapmamış olduğu", aşağılık bir yalandır. Tersine Gorbaçof, Çavuşesku'nun düşüşünü ve likide edilmesini sağlamak için elinden gelen herşeyi yaptı. Sovyetler, karşı-devrimin geleceği, çatışmaların ikinci gününde ciddi bir tehlike içine girince, basının dikkatini çekmeden *müdahale etti.*

Romanya'da Gorbaçofçuların, emperyalistlerin, gizli servislerin, hep birlikte içinde yer aldıkları karşı-devrimin başarısını sağlamak ve Çavuşesku yönetimini devirmek üzere girişilen Sovyet müdahalesi şöyle gelişti:

Sovyetler, komünist partisi içinden herhangi bir ciddi destek göremeyince, darbeyi ordu eliyle tezgahladı. Bu

hazırlık, "Doğu Avrupalı askeri ateşelerin" ağzından, *Financial Times*'da şöyle yansıdı:

"Romanya ordusunun, Jivkof'un devrilmesinde önemli bir destek unsuru olan Bulgar ordusu gibi, Sovyetler Birliği'yle doğrudan bağları yok. Doğu Avrupalı askeri ateşeler, (herhalde Sovyet ateşeleri- *İ.S.*) eğer Romanya ordusu çatlayacaksa, subaylardan ve alt kademelerden çatlamaların olması gerektiğini söylediler." (*Financial Times*, 22 Aralık 1989)

Bu hazırlıklar sürerken, bir açıklama yapan SBKP Politbüro üyesi Lev Zaykof, Romanya hükümetini "diyaloğa" çağırdı. Zaykof, şöyle dedi:

"Açık ki, Romanya halkı ülkede varolan 'emir-kumanda' sisteminden memnun değildir. Romanya yönetimi, memnuniyetsizliği güçle bastıracağına, halkla diyaloğa girmelidir." (*Financial Times*, 22 Aralık 1989)

İlk bakışta bu çağrı anlamsızdı. Çünkü, Çavuşesku, başbakan Daskalesku'yu tam da böyle bir diyalog için Temeşvar'a yollamıştı. Daskalesku, Temeşvar'da entellektüellerin kurduğu "Demokrasi ve Sosyalizm Komitesi"yle görüşmelerde bulunmuş, komite ona 5 maddelik bir istem listesi vermişti.

Yani, dünya basınının yansıttığının tersine Çavuşesku, ülkenin içinden geçtiği kritik dönemde, muhalefet guruplarıyla çeşitli uzlaşma ve diyalog görüşmeleri yapmaktan *çekinmiyordu*. Çavuşesku'nun diyalog çabası zaten vardı ve Sovyetler'in bunu bilmemesi olanaksızdı. Demek ki, Zaykof'un çağrısı Çavuşesku'ya seslenmiyordu. Tam tersine, onu dıştalayarak, Romanya yönetimini bölmeyi, Çavuşesku'yu açmaza düşürmeyi amaçlıyordu. Çağrının gerçek anlamı buydu.

Çavuşesku'nun karşı-devrimcilerin eline geçmesinden sonra, sosyalizm yanlısı güçlerle karşı-devrim güçleri arasında kıyasıya bir kavga başladı. Çatışmalar bütün ülkeye yayılırken, SSCB Yüce Sovyeti, Gorbaçof'un teklifiyle, "Romanya halkının haklı davasını desteklediğini" ilan eden bir kararı, 32 red oyuna karşı 1802 oyla kabul etti. (22 Aralık 1989) Demokratik Alman hükümeti de Çavuşesku'ya daha önce verilmiş olan Karl Marks nişanının geri alınmasını kararlaştırdı. (*Financial Times*, 23 Aralık 1989)

Karşı-devrimci darbecilere Sovyet devletinin desteği ilan edildi, ama Romanyalı komünistlerin ve Çavuşesku'ya sadık ordu ve güvenlik birimlerinin başlattığı silahlı mücadele karşı-devrimcileri köşeye sıkıştırmaya başladı. Bükreş, Temeşvar, Sibiu gibi kentlerde ağır çatışmalar oldu. Polonya haber ajansı PAP, Çavuşesku'ya sadık birliklerin Ploeşti'den Bükreş'e yürümekte olduğu haberini verdi. (22 Aralık 1989)

23-24 Aralık günleri, Romanya karşı-devriminin kaderinin başta Sovyetler Birliği olmak üzere dış güçler tarafından belirlendiği günler oldu. Bir ara çatışmalar karşı-devrimcilerin işgali altındaki TV binasının içine bile sıçrayınca karşı-devrimciler, "dış yardımın" gerekli olduğunu söyleyerek, Gorbaçof'tan, İngiltere, Fransa ve ABD'den silah, cephane yardımı istediler. Çeşitli gazeteler bu kritik durumu şöyle anlattılar:

"Çatışmaların ikinci gününde tüm ordu birliklerinde ciddi cephane sıkıntısı çekilmeye başlandı. Bu arada çıkan dedikodulara göre, SSCB'deki Romanya elçisi, SSCB ordusunun Romanya'ya girmesini istedi. Öğrenciler 'Ruslar geliyor' diye aralarında tartışmaya başladılar, Rusların gelmesini istemeyenler olduğu görüldü... (*The Observer*, 24 Aralık 1989)

"Gelişmeler, Moskova ve Washington arasında gayriresmi görüşmelere yol açtı. Gorbaçof, Romanya'da Sovyet müdahalesi olasılığından üstü kapalı olarak söz etti ve Varşova Paktı müttefikleriyle, halkın 'haklı davasına' yardım etmek üzere konuşacağını söyledi. Sovyet başbakanı Nikolay Rijkof, Yüce Sovyet'te, Romanya'ya asker göndermenin yanlış olacağını söyledi. '1968 Çekoslovakya olaylarını geçenlerde yeniden değerlendirdik. Bu hatayı birkaç gün sonra tekrarlamamız mı gerek?' dedi.

"Ertesi gün, ABD dışişleri bakanı James Baker, bir televizyon röportajında, Varşova Paktı askeri müdahale yaparsa bunun kendisi açısından sorun yaratmayacağını söyledi. 'Çok baskıcı ve zalim bir diktatörlüğün sultasını yıkmaya çabalıyorlar, dolayısıyla, bugün eğer Varşova Paktı *muhalefetten yana müdahale etmenin* gerekli olduğunu düşünürse, bizim, bu eylemi destekleyeceğini açıklayan Fransa'nın örneğini izlemeye eğilimli olacağımızı sanıyorum' dedi." (*Newsweek*, 8 Ocak 1990) (abç)

23 Aralık akşamı, ABD, İngiltere, Fransa yetkilileri "Sovyetler Birliği Romanya'da duruma fiili olarak müdahale ederse karşı çıkmayacaklarını" ilan ettiler. İngiltere Dışişleri Bakanlığı müsteşarı William Waldegrave, "eğer Varşova Paktı ülkeleri Romanya'da düzeni sağlamak üzere müdahale etmeye karar verirlerse, bunun anlaşılabilir birşey olacağını" söyledi. "Açıktır ki, başka kimse müdahale edemez" dedi.

"Hümaniterliğe" bakın

Bu arada, Sovyetler Birliği, Romanya'daki Sovyet personelinin ülke dışına taşınmasını, ABD ve İngiltere ise Bükreş'teki elçilik personelinin Romanya dışına çıkartılmasını kararlaştırdı. Buradan çıkan o ki, Sovyetler 23/24 Aralık sıralarında "bir girişimde bulunabileceğini" işbirliği yaptığı ülkelere "duyurdu". Bunun işaretini Gorbaçof zaten vermekteydi. "Mihail Gorbaçof, Sovyet parlamentosunda (23 Aralık'ta) yaptığı konuşmada, 'hükümetinin Varşova Paktı hükümetleriyle, Romanya halkını desteklemek amacıyla eşgüdümlü çaba gösterilmesi konusunda görüşmeler yaptığını' söyledi." (*Sunday Times*, 24 Aralık 1989)

23-24 Aralık günlerine ilişkin olarak bildiklerimiz arasında, bir de, Romanyalı karşı-devrimcilerin Sovyetler Birliği'yle kurdukları "resmi ilişki"(!) geliyor. Bu "ilişkide" ne konuşuldu?

Başbakan Petre Roman, "Sovyetler Birliği'yle ilk ilişkinin *23 Aralık günü*, Sovyet ve Romen dışişleri bakanlarının birbirleriyle temas etmesi üzerine kurulduğunu" söyledi. Bu "ilişkide", Sovyetler'in, Romanyalı karşı-devrimcilerin "silaha gereksinimleri olup olmadığını" sorduğunu biliyoruz. Karşı-devrimin başbakanı, bu konuda Sovyetler'e, "ordunun halkla birlikte olduğunu söyleyerek, ne silah ne de Sovyet birliklerine ihtiyaç duymadıklarını bildirdiklerini" söylemiş(!) Petre Roman, durup dururken televizyonda bunu anlatıyor, adeta birşeyi gizlemeye çalışıyor. (*The Independent*, 9 Ocak 1990) (abç) Demek ki, bu ilişkide, Sovyetler'in doğrudan askeri müdahalede bulunmayacağı ama karşı-devrime silah, cephane vb. göndermeye hazır olduğu bildirildi.

Nitekim, Sovyetler'in tam bu sıralarda Romanya'ya 130 vagon "tıbbi malzeme, ilaç, vb."(!) türünden "hümaniter"(!) yardım yolladıkları açıklandı. (*The Independent*, 8 Ocak 1990)

Orta büyüklükte bir yük katarı için lokomotifin dışında 10, hadi diyelim 13 vagon kullanıldığını kabul edelim. Bu hesaba göre, Sovyetler'den Romanya'ya *10-13 tren dolusu* "ilaç vb."(!) gitmiş. Kimi aldattıklarını sanıyorlar? Bu kadar tıbbi malzeme, İran-Irak savaşı gibi bir savaşa belki uygun kaçar, ama ölü sayısının çıka çıka 790'a çıktığı Romanya'ya "ayıp kaçar"! Bu konuda *The Times* şöyle yazıyor:

"Sovyetler'den 'hümaniter yardım' gerçekten çok hızlı geldi. Bu cephaneliği içeriyor muydu? Ulusal Selamet Cephesi bunu şiddetle reddediyor. Ama ortada olan birşey var ki, çarpışmaların ikinci gününde ordunun cephanesi kalmadı ve *bir gün sonra, esrarengiz kaynaklardan yeni cephane geldi* ve *aynı gün* Sovyetler Birliği'yle (Romanya arasındaki) *demiryolu trafiğe kapandı...*" (*The Times*, 3 Ocak 1990) (abç)

Sahtekar Gorbaçof yönetiminin, tıbbi malzeme adı altında bol miktarda gelişmiş silah ve cephane gönderdiği anlaşılıyor. Bunu bir yerden daha çıkarıyoruz.

Çarpışmaların ilk günlerinde Batı televizyonları karşı-devrim safındaki ordu birliklerini gösterirken, çoğunun elinde Kalaşnikof'un ve tabancanın dışında silah olmadığı, tankların ise, ancak kesik kesik mitralyöz ateşi yapabildikleri görülmekteydi. Silah ve cephane sıkıntısı açıkça yaşanıyordu. Tanklar daha çok zırhlı savunma amacıyla kullanılıyordu. 24 Aralık'tan sonra gösterilen programlarda ve gazetelere basılan resimlerde ise, durumda ciddi bir değişiklik oldu. Tanklar sürekli mitralyöz ateşi yaptıkları gibi top atışı bile yapıyorlardı. Üstelik sokak köşelerine yerleşen karşı-devrimci birliklerin elinde bu kez, uzun menzilli, dürbünlü ve gece atış yapan türden Sovyet nişancı tüfekleri vardı. Bu tüfekleri, genellikle Sovyet Spetnatz komandoları kullanır.

Son olarak, en güvenilir kaynağımızın verdiği bilgileri sunalım: Sovyet dışişleri bakanı Şevardnadze, çeşitli gazetecilerin, Romanya devlet başkanı Çavuşesku'nun devrilmesinde Sovyetler Birliği'nin parmağı olduğu biçimindeki görüşlerini şiddetle reddeden(!) Şevardnadze şunları söylüyor:

"Bütün ciddiyetimle belirtirim ki, devrim (karşı-devrim-*İ.S.*), *başlamadan önce* hiçbir Sovyet desteğine sahip değildi ve önceden ilişkimiz olmadı." (*The Sunday Times*, 7 Ocak 1990)

Burada kilit, "başlamadan önce" sözüdür. Şevardnadze, karşı-devrime Sovyet desteği verilmediğini söylemiyor. Karşı-devrime, başladıktan sonra yardım ettiklerini söylüyor. Bu yardım da, olayların içinde "savaş muhabirlerine taş çıkartırcasına görev yapan"(!) kışkırtıcı muhabirlerin yanısıra, 130 vagonluk "hümanist yardım", yani bol silah ve cephaneden başka birşey değildir. Belki, zaman ilerledikçe, Romanyalı kılığında, Spetnatz birliklerinin de kimi çarpışmalarda yer aldığı ortaya çıkacaktır.

Darbede Sovyetler'in aktif müdahalesi iyice ortadadır da, biz, bunun çok önceden örgütlü olduğuna ilişkin bir noktayı daha belirtmeden geçmek istemiyoruz. Sovyetler'in Romanya sınırından Moldavya içlerine kadar uzanan ve trenyolu trafiği açısından oldukça "tenha" olan bölgede, bir gece içinde 130 vagonu taşıyacak sayıda lokomotif bulundurmaları "ilginç"tir! Önceden lokomotif yığınağı yapılmış.

Esin kaynağı Frank Sinatra olunca

Kaldı ki, Çavuşesku yoldaşların katledilmesinin bile Gorbaçof yönetiminin bir istemi olduğunu rahatlıkla ileri sürebiliriz. Sovyet dışişleri bakan yardımcılarından İvan Aboymof'un, Çavuşesku'ların alelacele "mahkeme" edilerek kurşuna dizilmelerini, "Romanya halkının istek ve özlemlerini dikkate alan bir eylem olarak yorumlaması" bunu anlatıyor. (*Financial Times*, 27 Aralık 1989) Gerçekten de, Çavuşesku'ların öldürülmesi, "ne zaman Çavuşesku'yla görüşüp ülkesine dönse, içinin sıkıntılı olmuş olduğunu" söyleyen Şevardnadze'lerin, Gorbaçof'ların iç ve dış "sıkıntıları"(!) azaltmak açısından önemli bir eylemdi. (*Financial Times*, 8 Ocak 1990)

Bundan bir yıl önce yitirdiğimiz Bedir yoldaş, "tarih," derdi, "acımasız bir öğretmendir, önce sınar, sonra öğretir." Bu, Romanya karşı-devriminde bir kez daha doğrulandı. *İşçinin Sesi*'nin yıllardır yüzlerce veriyle sergilediği, ama sol hareketin çeşitli "nedenlerle"(!) kavramamakta direndiği bir gerçek, Gorbaçof çizgisinin karşı-devrimciliğe doğru gittiği, Romanya'da bütün çıplaklığıyla kendini gösterdi: Gorbaçof çizgisi artık *karşı-devrimci bir nitelik aldı.*

Romanya karşı-devrimi, Gorbaçof çizgisinin Sovyetler Birliği'ni ve öteki sosyalist ülkeleri nereye götürmek istediğini bir çırpıda ve en yalın haliyle, çırılçıplak gösteren bir ayna oldu. İşçi sınıfı, bu aynada, Gorbaçof'lu bir gelecekte kendisinin başına ne geleceğini gördü! Gorbaçof yönetiminin, Amerikalı şarkıcı Frank Sinatra'nın "kendi yolumdan giderim" başlıklı şarkısından esinlenerek ad verdiği ve sözde sosyalist ülkelerin herbirinin kendi yolunu kendisinin çizeceğini dile getiren "Sinatra doktrini"nin nasıl bir paçavra, Gorbaçof çizgisinin sahtekarlığını maskelemeye yarayan ne büyük bir yutturmaca olduğunu da dosta düşmana gösterdi.

Sovyet dışişleri bakanı Şevardnadze, Romen karşı-devriminin dünya siyaseti açısından taşıdığı öneme ilişkin olarak, onun "yalnızca Romanya için değil, bütün dünya tarihi açısından eşsiz bir olgu" olduğunu söylüyor. (*Financial Times*, 8 Ocak 1990) Şevardnadze'nin başaşağı ifade ettiği doğruyu, biz de, ama ayakları üstüne oturtarak söylüyoruz. Sosyalist ülkelerde Gorbaçof çizgisinin gerçek niteliğini ortaya çıkarması açısından Romanya karşı-devriminin bir dönüm noktası olduğunu vurguluyoruz.

Yine de, bunu en iyi anlatacak olan, karşı-devrimin kendisini mantıksal sonucuna, sınırsız burjuva erkine doğru ilerletmesi olacaktır. Bakalım, göreceğiz.

(Devam edecek)

REFORMLARLA İLGİLİ ZAMANLAMA

MÜLKİYET ALANINDA YAPILACAKLAR

1990 1991 1992 1993 1994 1995

- Mülkiyet yasası
- Devlet işletmelerinin (toplam varlığın %25-30'unu oluşturmak üzere) kiralamacılığa devredilmesi
- Anonim şirketlerin toplam varlığın %30-40'ını oluşturması
- Çiftçilerin %50'si için kiralamaya dayalı ve karma çiftlikler
- Zarar eden fabrikaların kapatılması
- Zarar eden firmaların kapatılması

MALİ İYİLEŞME ALANINDA YAPILACAKLAR

1990 1991 1992 1993 1994 1995

- Bütçe açığının GSMH'nin %3-4'üne indirilmesi
- Para arzının denetim altına alınması
- Esnek faiz hadleri
- Finans pazarının oluşturulması
- Devlet yatırımlarında ve savunma harcamalarında kısıntıya gidilmesi
- Borsanın kurulması
- Bankacılık yasası
- Vergi yasası

PAZARDA VE FİYATLARDA YAPILACAK OLANLAR

1990 1991 1992 1993 1994 1995

- Toptan eşya fiyatlarının taleple uyumlulaştırılması
- Perakende eşya fiyatlarının maliyetler ve taleple uyumlulaştırılması
- İşsizlik parası uygulamasının başlatılması
- Anti-tekel yasasının uygulamaya sokulması
- Kontrat fiyatlarında ürünlerin payının %40-60'a ulaşması

DIŞ YATIRIMLAR

1990 1991 1992 1993 1994 1995

- Dış yatırımlar üstündeki sınırlamaların gevşetilmesi, serbest bölgelerin yaratılması
- Gümrük yasası
- Sovyet finans pazarlarının dünya pazarına bütünlenmesi
- Rublenin konvertibilitesinin temellerinin yaratılması

Gorbaçof'un Sovyet dış siyasetinde Romanya karşı-devriminin hedefi ne idiyse, ekonomide de Abalkin planının hedefi odur

İşte hedefleri budur!

Nasıl Romanya karşı-devrimi, Gorbaçof'un Sovyetler Birliği'ni ve öteki sosyalist ülkeleri nereye götürmek istediğinin aynası olduysa, Gorbaçof'un ekonomik reformdan sorumlu başbakan yardımcısı Leonid Abalkin'in hazırladığı ve geçen yılın sonlarında yayınlanan "Abalkin planı" da ekonomide Gorbaçof'un sosyalizmi nereye götürmek istediğinin aynası oldu.

Kasım 1989'da Moskova'da yapılan ve "ekonomik reform" konusunun görüşüldüğü büyük bir toplantıya önemli bir plan sunan Sovyet başbakan yardımcısı Abalkin'in amacı, bu planı, aralık ayı içinde toplanan ve Onüçüncü Beş Yıllık Plan'ı görüşen Sovyet Halk Temsilcileri Kongresi'nden geçirtmek, böylece *perestroyka*'cılara önemli bir dönemeci daha aldırtmaktı.

"Abalkin planı", Sovyet Kongresi'nde büyük tepkiyle karşılaştı. Bunun üzerine başbakan Rijkof, Abalkin planının çeşitli yönlerinden ödünler veren, çeşitli yönleri ni ise koruyan bir hibrid plan sundu. Kongre bunu kabul etti. Ama Abalkin planı, Gorbaçof'un Sovyet ekonomisini götürmeyi hedeflediği sonul yerin kapitalist pazar ekonomisi olduğunu hiç kuşkuya yer bırakmayacak ölçüde açıklıkla ortaya koyuyor.

Yanda yayınladığımız tabloda, 1990-1995 arası dönemde mülkiyet ilişkileri, maliye, pazar ve fiyat, dış yatırımlar gibi 4 temel alanda Abalkin'in öngördüğü değişiklikler, her yıl için yukarıdan aşağıya doğru inilerek incelenebilir.

Abalkin raporu üstüne sempatik bir yazı yayınlayan *Financial Times* gazetesi şunları yazıyor:

"Abalkin programının sekiz ana adımı var:

"* Devlet mülkiyetinin özelleştirilmesi.

"* Birleşik bir vergi sistemi yoluyla mali tedavi, bankacılık sistemi yoluyla kredi kaldıracının kullanılması ve para arzının radikal önlemlerle istikrara kavuşturulması.

"* Tüketim sektöründe bir patlama yaratılmasına yönelik aktif bir yapısal politika, ihracatta büyüme ve doğal kaynakların kullanımında israfı azaltma.

"* Devletin koyduğu hedeflerin üstünde gerçekleşecek üretim çıktısının serbest fiyatlarla satılabileceği bir pazarın kademeli olarak yaratılması.

"* Denetim altındaki devlet fiyatları ile serbest fiyatların birbirlerine kademeli olarak yaklaştırılması ve dünya pazarı düzeylerine uyumlulaştırılması.

"* Bir finans pazarının, borsaların ve devlet denetiminde kıymetli kağıt ticaretinin yaratılması.

"* Dış ekonomik ilişkilerin yoğun biçimde geliştirilmesi.

"* Rublede kısmen konvertibiliteye geçebilmek için, açık artırmalar ve düzenli ticaret yollarıyla bir nakit para pazarının geliştirilmesi.

"Dr. Abalkin'in kendisinin bu programı nasıl gördüğüne ilişkin hiç kuşku yok. Şöyle konuşuyor:

" 'Mülkiyet biçimlerinin çeşitliliği, bunların birbirleriyle eşitliği ve rekabeti, yurttaşların ekonomik özgürlüğünün temel koşuludur. Bu özgürlük, onların yeteneklerinden, olanaklı en iyi biçimde yararlanmayı garantiler.'

"Abalkin, 'devlet mülkiyetinin tutarlı biçimde özelleştirilmesini' savunuyor. Bu uygulama devlet mülkiyetini, kiralama, anonim şirketler, kooperatifler ve (kişinin kendisinin çalışması temelinde) kişisel mülkiyet gibi biçimlere götürecek. Abalkin ısrarla şunu söylüyor:

" 'Tarımda aile çiftliklerine, küçük ölçekli tarımsal kooperatiflere (kollektif çiftlik değil-*İ.S.)* her türlü desteği sağlamak, halka kiralamaları için toprak parçaları vermek gereklidir... Kârlı çalışması umutsuz olan devlet ve kollektif çiftliklerin kapatılması için yoğun çalışma sürdürülmelidir.'

" 'Mülkten elde edilen gelirin sosyalizmle uyuşmadığını ileri süren dogmatik yanlış anlamayı artık terketmeliyiz.'

"Abalkin'e göre, 'sosyalist biçimiyle' mülkten elde edilen gelir, bankadaki tasarruflardan, tahvillerden, senetlerden gelen faizi, dağıtılan kâr payını, kârı, sigorta, emeklilik ve yatırım fonlarından elde edilen geliri içerir. Devlet yalnızca, 'gelirlerin toplumsal olarak kabul edilemeyecek boyutlarda büyümesini engellemeyi' düzenler.

"Gelirler arasında eşitsizliğin büyümesi de, Abalkin açısından yanlış değildir. Şöyle diyor:

" 'Tek bir işçinin - ücret, kârdan kendisine düşen pay, hisse ve kıymetli kağıtlardan elde edeceği kâr payı ve faiz gibi gelirlerden oluşacak - toplam geliri, yalnızca vergilendirme yoluyla düzenlenecek ve bu gelirlerin bir üst sınırı olmayacaktır."

"Abalkin'in bir pazar (ekonomisinin) yaratılması hakkındaki görüşleri ise şöyle:

" 'Kendi deneyimlerimizin ışığında, ekonomik öznelerin faaliyetlerini ve çıkarlarını eşgüdümleme yöntemi olarak pazar mekanizmasının yerine konabilecek bir alternatif *bulunmadığı* kanısına vardık. Pazar mekanizması aynı zamanda, ekonomik faaliyeti düzenlemenin *en demokratik* biçimidir...'

"Bütün bu sözler, sosyal demokrasi bildirgesi gibidir. Dünyanın ilk komünist devletinin olası geleceği gerçekten bu mu?" (*Financial Times*, 20 Kasım 1989)

Abalkin'in planları, emperyalizmin bu önde gelen gazetesini bile şaşırtmış. Gazete, neredeyse "vallahi, sizden bu kadarını beklemiyordum" deyip, Gorbaçof'un ve Abalkin'in boynuna sarılacak. ABD'nin önde gelen Sovyet uzmanlarından Dr. Ed Hewitt, Abalkin planında önerilenin adını koyuyor:

"Batılı ekonomistlerin bildiği, bir pazar ekonomisinin işletilmesidir. Onlar, böyle bir ekonominin hiç yoktan nasıl varedileceğini (yani sosyalizmden kapitalizme nasıl geri dönüleceğini-*İ.S.)* bilmezler. Burada yapılmasına çalışılan, budur." (*agy*)

Biz bu uzmanla aynı kanıdayız. Gorbaçof'ların Sovyetler Birliği'ndeki sosyalizmi götürmeye çalıştığı yer, onun likide edilmesi ve kapitalizmin restorasyonudur. Hedefleri budur.

Bunu nasıl becermeyi düşündükleri konusunda, yine *Financial Times* gazetesinin, Sovyet Bilimler Akademisi'ne bağlı Dünya Sosyalist Sistemi Enstitüsü'nden A.Migranyan ve I.Kliyamkin adlı iki reformcu "bilim adamı"na dayanarak yazdığı şu yorum ilginçtir:

"Bugün Moskova'nın liberal aydınları, yığınların kapitalizm altında yaşamak istemediğinin, demokrasiyle başedemediğinin ve dolayısıyla onları pazarın (pazar ekonomisinin-*İ.S.)* öncülüğünde, çoğulcu biçimlere zorlayacak bir demir bileğe gereksinim olduğunun farkına varıyorlar." (*Financial Times*, 26 Ocak 1990)

Romanya karşı-devrimi ve Azerbaycan'a yapılan askeri müdahale, bu "demir bileğin"(!) ne menem birşey olduğunun yansıması oluyor. İşçi sınıfının bu gelişmelere karşı, tek bir silahı olabilir: Marksizm-Leninizmle silahlanmış, aktif yığın demokrasisini hedeflemiş gerçek bir komünist partinin *tunç bileği!*

Gorbaçof'un hain planlarına karşı işçi sınıfının tek silahı gerçek bir komünist partisinin tunç bileği*dır.*

Yükselen sınıf mücadelesi öğrenci gençlik içinde de ayrışma getiriyor

Ayrışma doğal ve yararlı bir süreçtir

Öğrenci gençliğin mücadelesinden burjuva etkilerin sökülüp atılması ve devrimci görüşlerin komünist derinlik kazanması için çalışacağız. Bu kavga gelecek kavgasıdır ve gelecek onun için savaşanlarındır!

Sınıf mücadelesinin giderek keskinleşmesi, burjuva üstyapı kurumu olan eğitimde, özellikle de üniversitelerde sert biçimlerde yansımaktadır. İlk işgaller, ardından Kahramanmaraş katliamını, Romanya karşı-devrimini protesto eylemleri ve daha birçok irili ufaklı eylem bunun örnekleridir.

Bu durumla bağlı olarak, öğrenci gençliğin mücadelesine yönelik tartışmalar, farklı fikirler temelinde bloklaşmalar giderek genişlemektedir. Aynı zamanda netleşme, burjuva görüşlerle, devrimci görüşler arasında daha kalın çizgilerle ayrışma gündeme gelmektedir.

Bizce bu, doğal, yararlı ve işçi sınıfının çıkarına olan bir süreçtir. Sınıf mücadelesinden öğrencilerin mücadelesi de doğrudan etkileniyor. Bu etkilenmeden işçi sınıfının daha çok yarar sağlaması için komünistlerin görevi ayrışmayı derinleştirmek, burjuva kuyrukçusu görüşleri etkisiz hale getirmek, işçi sınıfının etkisini güçlendirmektir.

Bu ayrışmada yararlı olacağını düşündüğümüz genel bir değerlendirme yapmak istiyoruz. Zira, burjuva görüşlerle, işçi sınıfının bilimsel yaklaşımını birbirinden ayıran önemli konular, bugünlerde yoğun olarak tartışılmaktadır.

Lenin, öğrenci gençliği ele aldığı yazılarında, apolitikler, akademisyenler liberaller, gericiler, devrimci demokratlar ve komünistler diye bir ayrım yapmaktadır. Ülkemiz öğrenci gençliği de Lenin'in söylediğine benzer ayrımlar yaşamaktadır. Sivil faşistleri bir kenarda tutarsak, üniversitelerde henüz politikaya çekilmemiş geniş öğrenci yığınlarının dışında iki ana gurup bulunmaktadır. Akademisyenler, liberaller, solcu geçinip demokratlığı bile beceremeyenler bir cephede yelken açmışlardır, devrimci demokratlar (küçük burjuva devrimcileri) ve komünistler ise nesnel olarak yanyana durmaktadırlar. Demokrasi mücadelesi yükseldikçe ayrışma daha da derinleşecektir.

Burjuva görüşlerin uzantıları

Bu ayrışmayı sokak eylemlerinde de, tartışmalarda da belirgin olarak görebiliyoruz. Örneğin yığınsallaşma tartışmalarında, Romanya karşı-devrimine ve okuldaki sivil faşistlere tutumda farklar çok iyi ortaya çıkmaktadır.

Yığınsallaşma tartışmalarında burjuva görüşleri en belirgin olarak savunanlardan birisi *Gençlik Dünyası* adlı gençlik magazin dergisidir. Pratik olarak hiçbir ağırlığı olmasa da, sol kılıf altında tipik burjuva görüşler yayması açısından ibret verici olan bu derginin Aralık 1989 sayısında "sınıf için dernek" başlığıyla yazılan yazıda şöyle deniyor:

"Öğrenci gençliğin sorunlarına olabildiğince sınıfsal pencereden bakıp, sınıfsal çözümler üretilmekte, öğrencilere açıkça 'saflarını belirle, ya egemen sınıftan yanasın, ya da emekçilerden yana' denilebilmekte. Tarafsız olunamayacağı, tarafsızlığın egemen sınıflardan yana olmak olduğu söylenmektedir. Allah aşkına, bir öğrenci için egemen sınıf ne ola ki? Öğrenci ile, onun elbetteki sorunlarının kaynağı olan kapitalizm-faşizm arasında bir direkt ilişki kurmak yerine, kapitalizmin-faşizmin öğrencilere ulaşmadaki aracı olan YÖK'ü kullanın."

Bu somut öneri de yapıldıktan sonra şöyle devam ediliyor:

"Derneklerde yeniden yapılanmaya gidilmelidir. Bu yapılanmada ilk önce devrimci dernekçilerimiz kendilerini değiştirmeli, öğrenci olmaya çalışmalıdır. Öğrenci gibi düşünüp öğrenci gözüyle çözümler aramalıdır".

Gençlik Dünyası'nın bu yaklaşımı, burjuva görüşlere teslimiyet yaklaşımıdır. Öğrencilerin somut sorunlarından hareketle, onlara sınıfsal siyasal ayrımları sergilemek gerek dense bu doğru olurdu ama yazıda söylenen bu değildir. Yazıda açıkça, öğrencilere siyasal mücadelenin kendisini anlatmak yanlıştır, sorunların sınıfsal özünü anlatmayın, egemen sınıf vb. öğrencileri ilgilendirmez, yalnızca YÖK'ü anlatın deniyor. Öğrenciler toplumdan uzaklaştırılıp akademik sorunların içine hapsedilmek, buna engel olan devrimci öğrenciler "dış mihraklar" gibi gösterilmek isteniyor. Yani tam da burjuvazinin söyledikleri sol bir kılıf altında söyleniyor, o kadar!

Kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu bir ülkede, eğitim de bu üretim ilişkilerinin sürdürülmesinin, yeniden üretilmesinin bir aracıdır ve sınıfsaldır. Bu özü göstermemek, sömürü ilişkilerini gizlemek demektir. Bu da burjuva ve karşı-devrimci bir işlev görür. Öğrenci gençlik, bu burjuva anlayışlara sık sık militan ve yığınsal eylemlerle cevap vermektedir. Kahramanmaraş katliamının yıldönümünde yapılan yığınsal protesto eyleminde, gençlerin, "ya devrim, ya ölüm" diye haykırmaları bunun en somut örneğidir.

Burjuva kuyrukçusu anlayışların belirgin olarak kendini gösterdiği bir başka konu da, sosyalist ülkelerdeki kapitalist restorasyon çabalarına ilişkin tartışmalar ve Romanya karşı-devrimidir.

Başta Dev-Genç ve biz olmak üzere devrimciler, Romanya olayları konusunda doğru bir tutum takınırken, Türkiye'de halk ayaklanmasın diye yapmadıklarını bırakmayan sosyal demokrat karşı-devrimciler, Romanya'daki karşı-devrimci komployu, "halk ayaklanması" diye göstererek alkışladı. Özellikle TBKP'li sosyal

Romanya karşı-devrimi, öğrenci gençlik hareketi içinde devrimci-reformcu ayrımının yansıdığı bir tartışma odağı oldu. Başta Dev-Genç ve biz olmak üzere devrimciler, doğru tutum aldılar.

demokratların öncülüğünde irili ufaklı bir sürü oportünist, revizyonist, neredeyse Romanya'daki karşı-devrime bağış toplayacaklardı.

Bugün bazı sosyalist ülkelerde tepeden yönlendirilen kapitalist restorasyon çabası, bu sürece katılmak istemeyen öteki sosyalist ülkeler için de bir tehdit unsuru olmaktadır. Sosyalist ülkelerde halkın bu süreci engelleyici bir işlev görememesi için emperyalizmle işbirliği içinde, ortaklaşa karşı-devrimci senaryolar düzenlenmektedir. ABD Panama'ya girerken, Küba'ya, Nikaragua'ya uzanmaya çalışırken, emperyalizmle işbirliği içinde Gorbaçof Romanya'nın içini karıştırmış ve Çavuşesku'ların onurlu direnişine rağmen geçici olarak başarılı olmuştur. Şimdi de sosyalist Arnavutluk üzerine senaryolar düzenlenmektedir. Bunlara devrim demek düpedüz karşı-devrimciliktir. Ve dünya işçi sınıfı karşı-devrimciliğin hesabını soracaktır.

Öğrenci gençlik arasında sınıfsal yaklaşımlar netleşirken, sivil faşistlerin saldırıları ve buna karşı tutum da, bu netleşmede önemli bir rol oynamaktadır. Devrimciler, komünistler faşistlere gereken yanıtın devrimci yöntemlerle verilmesini savunup, saldırı anında devrimci bir işgal gerçekleştirirken, liberal yelpazenin irili ufaklı çeşitli üyeleri, faşistleri neredeyse demokrasi güçleri olarak göstereceklerdi.

Bunlar, "madem demokrasiden söz ediyoruz onlar da fikirlerini söyleyebilmelidir", "İslamcı güçlerle belli konularda birleşilebilir", "sağ-sol çatışması yok, faşist saldırı var", "artık duvarlar yıkılıyor, onlar da panolara yazılarını asabilmelidir", "şiddet yanlıştır" gibi, her kademeden burjuva kuyrukçusu fikirlerle ortalığa saçıldı. İşin ilginç yanı bu liberal guruplar, genellikle eylemlerden sonra bu fikirleri ortalıkta yaymakta çok ustalar. Eylem anında onları ortalıkta görebilmeniz çok güçtür.

12 Eylül faşizminin işçi sınıfının öfkesiyle çözülmüş olduğu bir ortamda, dinci gericiler, polisin himayesinde, okullarda yedek güç olarak güçlendirilmektedir. Tarihsel olarak da, günümüzde de bu güçlerin demokrasiyle ilişkileri yoktur. Çeşitli dinsel, ırksal vb. motifleri işleyerek gericiliği getirmeyi amaçlayan bir görüşün, "özgürce" güçlenmesini seyretmek, onun saldırılarına sessiz kalmak, hatta daha da ileri giderek onların da fikirlerini özgürce söyleyebilmelerini savunmak burjuva demokratlığıyla bile bağdaşmıyor. Bu açıkça gericiliktir.

Devrimci cephede farklılıklar

Burjuva görüşlerin öğrenci gençlik içindeki temsilcilerini önemli bazı örnekler vererek değerlendirdikten sonra, devrimci demokrat-komünist bloklaşmasının kendi içindeki farklı yaklaşımlara da bakmak istiyoruz. Bu blokta ağırlığıyla devrimci fikirler egemen olmasına rağmen, araya karışan kimi yanlış fikirler, işçi sınıfının devrim mücadelesine hizmet etmeyen sonuçlar yaratmaktadır. Komünistler, devrimcilerle militan eylem birliğini savunurken, bu birliğe, ideolojik ayrımları küllemeden yanaşmaktadırlar.

Öğrenci gençliği ilgilendiren önemli konularda devrimci blok içinde dışa yansıyan en önemli ayrımlardan birisi, liberal, sosyal demokrat anlayışların demokratik güçler arasında sayılıp sayılmayacağıdır. Bize göre bunlar, demokrasi güçleri arasında yer alamazlar.

Sosyal demokrasi günümüzde sol liberalizmden başka birşey değildir ve devrimci mücadelenin burjuva reformist kanallara akıtılması amacına hizmet etmektedir.

Bu nedenle renk renk sosyal demokratları demokrasi cephesinde görmek yanlıştır. Romanya'daki karşı-devrimin hesabını soracağız diyen devrimci arkadaşların, aynı anda karşı-devrimi destekleyen forumlar yapan TBKP'lilere çok daha yumuşak tavır almaları, bu yanlış anlayışla bağlıdır.

SP'ye karşı koyulan tavır, SHP'ye ve TBKP'ye de koyulmalıdır. TBKP'lilerin, SP'lilerden, SHP'lilerden farkı yoktur. TBKP'lileri de demokrasi mücadelesinden soyutlamak bizim için ilkesel bir görevdir. Bu aynı zamanda liberal cephede "sol" konuşan birçok küçük burjuva oportünistin gerçek yüzünü de açığa çıkaracaktır.

Bir başka yanlış yaklaşım da, öğrenci gençliğin sınıf mücadelesindeki yerine ilişkindir. Tartışmalarda herkes gençliğin önemini büyük harflerle belirtiyor, ancak işçi sınıfının devrimci yolundan ilerlemek gerekir dendiğinde ortalık muğlaklaşıyor. İşçi sınıfının devrimci yolundan, yani işçi sınıfının siyasal öncülüğüyle ilerlemeyen bir gençlik hareketi başarıya ulaşamaz.

Ülkemizde tüm gelişmeler, iki ana sınıfın mücadelesi ekseninde gerçekleşmektedir. İşçi sınıfının mücadelesi yükseldikçe etkilenme daha da artacak ve işçi sınıfının siyasal öncülüğünde bir gençlik mücadelesine olan ihtiyaç daha da yakıcılaşacaktır. Yığınsallaşma, merkezileşme, eylem birlikleri sorunlarına hep bu anlayışla bakılmalıdır. Gençliğin bağımsız ideolojisi yoktur deniyorsa, işçi sınıfının ideolojik ve pratik önderliğini gençlik içinde savunmak zorunludur. Devrimci demokratların temel yanlışı ve bizce açmazları bunu yapmamalarıdır.

Öğrenci gençliğin mücadelesinde akademiklik hızla geriye kayıp, demokratik hedefler ön plana çıkarken, mücadeleyi öğrenci tabanlı olmaktan taşırıp, işçi gençliği, işsiz gençliği ve öğrenci gençliği kapsayan ve devrimci tüm anlayışların birlikte oluşturduğu bir örgütlenme yaratmalıyız. Yoksa, adı ister dernek olsun, ister federasyon, öğrenci gençlik örgütlenmesi gelişen mücadelenin yükünü kaldıramaz. Öğrenci derneklerini, demokratik mücadelede işçi sınıfının yanına daha çok çekmenin yolu da öğrenci gençliğin politikleşmesini hızlandıracak tür örgütlenme, yani işçi gençliğin, öğrenci gençliğin demokrasi mücadelesini birlikte yükselteceği bir örgütlenmedir.

Yukarıda genel hatlarıyla kısaca değerlendirmeye çalıştığımız tartışma noktalarında fikirlerimizi daha da açarak belirtmeyi sürdüreceğiz. Devrimcilerin kendi aralarındaki tartışmalarda, işçi sınıfının ideolojik ve pratik öncülüğünü sağlamak amacıyla çalışmak komünistlerin en önemli görevlerinden birisidir. Ayrı ayrı durmak, ideolojik ayrımları sürekli vurgulamak, ancak burjuvaziye birlikte vurmak çok önemlidir. Gençliğin mücadelesinde doğru fikirlerin ağırlık kazanmasının yolunun buradan geçtiğine inanıyoruz.

Öğrenci gençliğin mücadelesinden burjuva etkilerin sökülüp atılması ve devrimci görüşlerin komünist derinlik kazanması için çalışacağız. Bu kavga gelecek kavgasıdır ve gelecek onun için savaşanlarındır!

Sabri Coşkuner

Üniversitede kuşlama yaptık ve bildiri dağıttık

Eylemde d öncü olmak g rekiyor

Yığınları peşinden sürüklemenin yolu, somut eylem yapmaktan, kavgadan ve yığınların acil istemleri için mücadeleden geçiyor. Bu açıdan kendi eksiklerimizi tamamlayıp yığınların önüne düşmemiz gerekiyor.

Bu yazımda sizlere İstanbul'da bir üniversitede yaptığımız kuşlama ve bildiri dağıtma eylemlerinden söz etmek istiyorum.

Bildiri, öğrenci gençliğin örgütlenme sorunlarını ve devrimci gençliğin önünde duran görevleri içeriyordu. Bizi tanıtmayı amaçlayan kuşlamalarda ise "demokrasi için tek yol devrim", "yolumuz işçi sınıfının devrimci yoludur" ve "yükselt işçinin sesini" sloganları yazılıydı. Bu eylemin en güzel yanı, bütün yoldaşların önceden planladığımız gibi uyumlu bir birliktelik içinde çalışması ve eylemi başarıyla sonuçlandırmasıydı.

Bildiri, bu üniversitede TKP'nin tanıtılması ve devrimci platformdaki yerini alması açısından tam zamanında dağıtılmıştı. İşin güzel bir yanı, yumuşak ayakların ve diğer birlikçilerin, ne de keskin şeyler söyleyen bazı küçük burjuva solların bildiriye hiçbir eleştiri getirmemesiydi.

Bildiride diğer devrimci hareketlerin özellikle vurguladıkları şey ise, eski menşeviklerimize (yeni sosyal demokrat, karşı-devrimci TBKP'ye) yapılan "sosyal-emperyalist" tanımlamasıydı.

Daha önceki bildiride yaptığımız saptamalar, ondan sonra yapılan eylemlerde diğer hareketler tarafından sloganlaştırılmaya başlanmıştı. Eylem öncülüğünde ki eksikliğimiz, kendi fikirlerimizi yığınlara kendimizin götürmesini sağlayamamıştı. Sivil-faşizme karşı mücadeleye dikkati ilk önce biz çektik, fakat bunu eyleme dökemeyişimiz, henüz eylemde yığınların önüne geçememiş olmamızın bir göstergesiydi.

Tutarlı ideoloji ve doğru saptama yığınları peşinden sürükleyebilir. Ancak şunu da göz önünde tutmak gerekir ki, bugün için çok önemli olan sempati toplamanın, yığınları peşinden sürüklemenin yolu, somut eylem yapmaktan, kavgadan ve yığınların acil istemleri için mücadeleden geçiyor. Bu açıdan kendi eksiklerimizi, koyduğumuz hedefler doğrultusunda hızla tamamlayıp yığınların önüne düşmemiz gerekiyor.

Öğrenci gençlik hareketi içinde, acil istemleri savunan, doğru ideolojiyi yığınlara sunan ve onları doğru hedefe yöneltebilen liderlerin eksikliği, her geçen gün kendisini biraz daha çok hissettiriyor. Her zaman söylediğimiz gibi, ideolojide öncüyüz, süreci bir kaç adım önde izliyoruz, o zaman eylemde de bir kaç adım öne geçmenin zamanı çoktan gelmiştir. Yeni kazandığımız her insan, partimizin pırıl pırıl ilkelerle işleyişini gördükçe kavgaya daha bir sıkı sarılıyor. Ancak TKP'nin öncülüğünde işçi sınıfı devrime emin adımlarla yürüyebilir.

Sivil-faşist tehlikenin iyice arttığı şu günlerde, son bildirimizdeki saptamaları gerçekleştirmenin acilliği kendisini daha da çok hissettirmeye başlamıştır. Yığınlara, doğru ve tek yumruk gibi disiplinli hareket edebilmenin yolunu göstereceğinden, TKP'nin önderliği zorunlu oluyor. Bunun için bütün anti-faşist gençler TKP'ye!

Yoldaşça selamlar.

Mehmet Ali Çubuk, İstanbul

Partimizi güçlendirmek için bizden beklenen

Özverili, disiplinli ve savaşkan olmak

Özellikle öğrenci gençlikteki yoldaşlar olarak bütün küçük burjuva etkilerden, alışkanlıklardan sıyrılıp komünist kişiliğimizi güçlendirmek zorundayız. Partimizi güçlendirmek için bu gereklidir.

Komünist selamlarımla.

Komünist öğretmenimiz, yoldaşımız Dr.Bedir Aydemir'i, aramızdan ayrılışının birinci yıldönümünde gençlik olarak andık. Bazı eksiklikler olsa bile yine de Bedir yoldaşımıza yakışır bir anma oldu diyebilirim.

Tam da, kendilerini TKP gibi göstermeye çalışan TBKP sosyal-demokratlarının bir forum yapmaya çalıştığı bir sırada, gerçek TKP hemen yanıbaşlarında suratlarına bir tokat gibi şakladı.

Bedir yoldaşımızdan devraldığımız kavga bayrağını biran olsun elimizden bırakmadan, Marksizm-Leninizmin ilkeleri doğrultusunda partimizi her adımda daha da güçlendirerek devrimlere taşıyacağımıza, oportünizme revizyonizme karşı komünist kişiliğimize savaşacağımıza, orada söz verdik.

İçinde bulunduğumuz dönem hepimiz için çok önemli bir dönemdir. Özellikle öğrenci gençlikteki yoldaşlar bütün küçük burjuva etkilerden, alışkanlıklardan sıyrılıp komünist kişiliğimizi güçlendirmek zorundayız. Partimize zarar vermemek, partimizi güçlendirmek için bu gereklidir.

Bu olmazsa çok sancı çekiliyor. En küçük bir sorunun bile üstüne gitmek yerine pes etmek seçiliyor. Bunun bir nedeni, sıradan arkadaşlık ilişkilerinin hâlâ yoldaşlığın önünde olmasıdır. Sıradan arkadaşlık ilişkilerinin yerini, gerçek dostluk olan yoldaşlık ilişkisinin almaya başladığı gün, sorun edilen o küçücük şeylerin gerçekte sorun olmadığı, atılan ileri bir adımın etkileri olduğu görüyor.

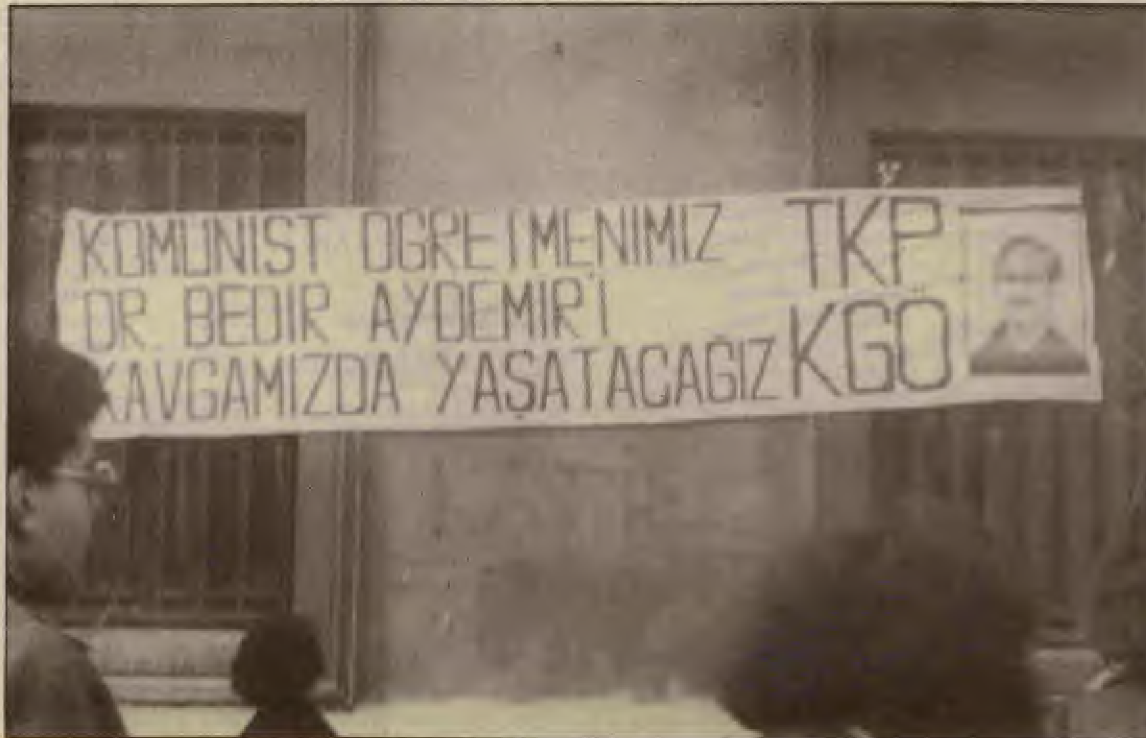
Bunun için komünist kişiliğimizi geliştirmeliyiz. Ancak o zaman ikircimsiz savaşabilir, kararlı adımlarla devrime yürüyebiliriz. Partimizi güçlendirmek kadar, kavga yerinde sonuna kadar direnmek, sınıfını satmamak, ödülünü devrimi yaparak almak vb. için de bu gereklidir.

Savaşımın hızla yükseldiği bu dönemde, parti dokusunu sıklaştırarak, daha özverili ve disiplinli bir çalışmayla, partimizi işçi sınıfının devrim mücadelesinin öncülüğüne hazırlamalıyız. Türkiye "ya devrim ya faşizm" ikilemine doğru gidiyor. Devrimci durumun gereklerine uygun savaşkanlığı şimdiden bütün partimizin kazanması bir gereklilik olarak önümüzde duruyor.

Bütün yoldaşların 1990 yılının utkularla dolu bir kavga yılı olmasını dilerim.

"Ya parti ya ölüm, yaşasın komünizm!"

Mehmet Ali Çubuk, İstanbul

Küçük burjuva devrimcilerinin mantığı olan

Dar gurupçu anlayıştan bıktık

Merhaba yoldaşlar.

Geçtiğimiz günlerde üniversitemizde bir dizi eylemler gerçekleştirdik. Eylemler genel anlamda başarılıydı. Ancak küçük burjuva devrimci örgütlerin dar gurupçu mantıkları burada da kendisini gösterdi. Eylemden önce yeterli ön çalışma yapılmadı. Kitleye eylemi duyurması gereken kişiler gurupçu mantıklarından dolayı duyurmadılar. (Bu kişinin kitle önünde teşhiri yapılacak.) Eylem sırasında başı bozukluk ve örgütsüzlük belirgin bir şekilde yaşandı.

Sağolsun bizim devrimci arkadaşlar, tıkandıkları anda TKP'li yoldaşlarımızdan öneri istediler. Bizlerin yerinde müdahaleleriyle le eylem başarılı bir şekilde noktalandı. Burada daha önce ipe sapa gelmez şeylerle suçlanan bizlerin kendimizi dosta düşmana tanıtmamız için iyi bir fırsat oldu. Yolumuzun "işçi sınıfının devrim yolu" olduğu kafalara sokulacaktır.

Tek yol devrim!

Yaşasın TKP

Cesim Savaşkan, Ege

Doğrular, yığınları sardığı ölçüde maddi güce dönüşür

Merhaba yoldaşlar.
Bu yazımın konusu yığın çalışması.
Doğrular, yığınları sardığı ölçüde maddi güce dönüşür ve yığınların kendi deneyleriyle kanıtlandığı ölçüde yığınları sarar.
Komünist partisi savaşım içinde, deneyimin derslerinden de yararlanarak, yığınları biliçlendirmeyi, eğitmeyi, toplumu ileri götürmenin görevlerine hazırlamayı, savaşımın ana hedefleri çerçevesinde örgütlemeyi amaçlar.
Yığınlar içinde partinin görüşleri doğrultusunda çalışma yaparken olaylara toptancı yaklaşılmamalı, yığınların ekonomik, demokratik, taleplerinden yola çıkarak, onların kalıcı çıkarlarının ancak devrimle sağlanacağı anlatılmalıdır.
Komünist partisi, programında ve ajitasyon çalışmasında öncelikle yığınların ileri unsurlarına, onlar aracığıyla da yığınlara seslenir. Parti çalışması komünizmin ülkülerini, partinin amaçlarını benimsetme, bu doğrultuda yığınları eyleme geçirme çalışmasıdır.
Komünist partisi, hedeflerini, yığınların psikolojik durumuna göre belirlemez. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal sorunları bilimsel çözümlere dayanarak açıklar ve buna göre hedef belirler. Bunun yanında yığın çalışmasında, onların psikolojik durumunu da dikkate alır.
Komünist partisi işçi sınıfı içinde çalışmayı en başa alır. Ancak çalışmasını işçi sınıfıyla sınırlamaz. Toplumun tüm ezilen sınıf ve katmanları arasında da çalışır.
Bu anlattıklarımı da gözönüne alarak, Paris'teki yığın çalışmamızı merkez yayın organımız doğrultusunda yapıyor, Türkiyeli işçilerin yoğun olarak çalıştığı atölyeleri ve fabrikaları ziyaret ederek, onların sorunlarını konuşarak, onları partinin hattına kazanmaya çalışıyoruz. Ayrıca yığınlarla yakın bağ kurarak, yaptığımız eylemlere onları daha da çok katmaya çalışıyoruz.
Yoldaşça selamlar

Güngör Öztürk, Paris

Adım adım ilerliyoruz

Merhaba yoldaşlar.
Size buradaki çalışmalarla ilgili haber yazmak istiyorum. Daha sonra ise, değişik konularda düşüncelerimi aktaracağım.
Yaklaşık olarak iki aydır Fransa'dayım. Buraya geldiğimden beri günlerimin çoğu örgütümüzün içinde geçiyor. Deneylerle içiçeyim. Buradaki çalışmalarda olumlu yanlarla birlikte eksik yanlar da var.
Her hafta yapılan ve yaklaşık 3-3,5 saat süren seminerlerde bir sempatizan olarak eksik yanlar görüyorum. Eğitimlere katılan yoldaşlar hazırlıksız geliyorlardı. Fakat eğitim üzerine yaptığımız tartışmalardan sonra bu konuda bir adım atıldı. Eksiklerimizi gidermeye başladık.
Gazete satışlarındaki en önemli eksiklik, dağıtıcı arkadaşların gazete dağıtımına, gazeteyi okumadan çıkarmalarıydı. Şimdi ise gazetenin fikirleri tartışıldıktan sonra çıkıldığını izliyorum. Bu konudaki eksiklerimizi gidermede de bir adım attık.
Derneğe gelen arkadaşların sorunlarıyla eksik ilgilenebiliyorduk. Yeterli gayreti gösteremiyorduk. Oysa arkadaşların sorunlarıyla ilgilenip, çözüm yolunu onlara göstermemiz gerekli. Onları, onlarla, tartışarak ve kendi düzeyimize yükselterek kazanabiliriz. Bu olanak halen var.
Yaptığımız son örgütlenme perspektifi çekiştirilmezse yapılan iş-bölümü gayretle uygulanırsa, yığın ilişkimizin artacağına ve örgütümüzün daha üst noktalara çıkacağına inanıyorum.
Yoldaşlar kasım ayında yapılan bir dernek toplantısında, iki yoldaşımız farkında olmadan daha önce düştükleri hatayı tekrarladılar. Gündemden çıkıp saatlerce kişisel tartışmalar yaptılar. Böylece toplantıya, biz sempatizanlara, iyi örnek olmadılar. Toplantının verimli geçmesine engel oldular.
Planladığımız bir dizi çalışmada başarımızı artırmak için, kararları hayata geçirirken titiz davranmalıyız. Bilinçli davranmazsak hem kararları çekiştiririz, hem de birçok sempatizan arkadaşı olumsuz yönde etkileriz.

Arif Emin, Paris

Emperyalizm, ne yapsa yıkılacak

Merhaba yoldaşlar,
Günümüzde, az ve orta derece gelişmiş kapitalist ülkeler, dünya kapitalist sisteminin zayıf halkalarıdır. Ama orta kuşaktakiler önde gelen zayıf halkalardır. Çünkü bu ülkelerde kapitalizm, sosyalizmin nesnel koşullarını yaratacak denli gelişmiştir. Az gelişmiş ülkelerde ise, sosyalizm, özellikle dünya sosyalist sisteminin gücüne dayanarak geçilecek süreçlere bağlı ileri bir hedeftir.
Emperyalist sömürü, sömürülen ülkelerde yaşamı cehenneme çevirirken, ABD, Fransa, İngiltere, Almanya ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerin tekelleri, kârlarının büyük çoğunluğunu kendi işçisinin sömürüsünden değil, dış yatırımlardan, az ve orta derecede gelişmiş ülkelerin sömürüsünden sağlıyorlar. Bu nedenle kendi ülkelerinde daha yumuşak bir politika izliyorlar, ama sömürülen, emperyalizmin zayıf halkaları olan ülkelerde her türlü baskıyı uyguluyorlar. Kaynayan ülkelerdeki devrimci mücadeleyi bastırabilmek için ellerinden gelen her türlü alçaklığı yapıyorlar.
Ama bu baskı ve zulüm dünya işçi sınıfını yıldırmayacaktır. İşçiler ve emekçiler, bu gerici baskıların karşısında yay gibi gerilmiş olarak, yiğitçe savaşıyorlar ve savaşmaya devam edeceklerdir. TKP'miz sosyalist ülkelerde ki durumu, dünya devrimine indirilen darbeyi ve hain revizyonizmin gerçek yüzünü başarıyla açığa çıkarmaktadır.
Yaşasın TKP

A.Boztepe

Can yoldaşımıza sözümüz var

Yoldaşlar.
Can yoldaşımızın ölümünün birinci yıldönümünde yoldaşımızı saygıyla anıyor, mücadelemizde yaşatıyoruz. Onun bıraktığı yerden mücadele devam ediyor. Bu aynı zamanda yoldaşımıza verdiğimiz sözümüzdür.
Bir yandan Türkiye'de yükselen devrimci dalga, öte yandan sosyalist sistemdeki gelişmeler TKP'mize büyük görevler yüklemektedir.
Yoldaşımız sağlığında Türkiye'deki gelişmeleri aktif olarak ve son nefesine kadar izledi. Doğruları söyledi, mücadelesini yılmadan verdi. Son nefesinde söylediği sözler bizler için çok şey anlatıyor. "Yaşasın komünizm, yaşasın işçi sınıfı, yaşasın partimiz, yaşasın Marksizm-Leninizm." Yoldaşımızın bu parolası ihanetçi Gorbilere de bir yanıttı. Komünizm öldü, Marksizm yok oldu diyenlere karşıydı bu sözler. Yaşasın komünizm derken, işçi sınıfının ve Marksizm-Leninizmin ölmediğini, yapılan ihanetlere karşı komünistlere daha büyük görevler düştüğünü anlatıyordu.
Bizlere düşen, yoldaşımızın mücadelesini örnek almak, onu kavgamızda yaşatmak, sorunlara doğru çözüm bulmak, böylece kavgaya dalmaktır. Yoldaşımızın son sözleriyle yazımızı noktalayalım.
Yaşasın komünizm!
Yaşasın partimiz!

Lokomotif, Fransa

Selam Bedir yoldaşa

Senin bıraktığın yerden kavgaya devam eden biz komünistler, seni, görevine her zaman sadık olmanın ve bunun gururuyla yaşamanın, azimle mücadele etmenin örneği olarak görüyoruz. Bize bıraktığın kavgadan ve çizdiğin doğrultuktan dönmeyeceğiz. Kavgada senin varlığını hissetmenin gururuyla yaşayabilmek için, komünistlik görevimizi vargücümüzle yerine getirmeye çalışıyoruz.
Sen ölürken, son nefesinde bile, "yaşasın komünizm, yaşasın partim" demiştin. Bizim de tek düşündüğümüz vardır ki, o da senden devraldığımız komünizm bayrağını daha da yükseklere çıkarmaktır. Bu uğurda, senin gibi bitmez tükenmez enerjiyle çalışmaktır.
Senden aldığımız kavga sevdasıyla seni kalbimizde yaşatacağız. Kavgan kavgamızdır. Kavgamızdan, kıpkızıl bir güneş gibi senin kavgasını verdiğin güzel günler doğacaktır.
Yaşasın partimiz TKP!
Yaşasın Bedir yoldaşın süren mücadelesi!

Serdar Göksu, Londra

İkiyüzlülerin öteki yüzü açığa çıkıyor

Selam yoldaşlar.
Bazı "devrimci" guruplar sosyalizm adına farklı bir dilden konuşuyorlar. Bu siyasi guruplar kendilerine karşı-devrimci desinler daha iyi. Bence bunlar ikiyüzlülük yapıyorlar.
Size bir tartışmamdan çıkan sonuçları özetleyeceğim. Bu tartıştığım insanlar Gorbici, reformist Kürt sollardandı.
Birincisi, bunlar Sovyetler Birliği'nde Gorbi'nin yaptıklarını olumlu buluyorlar ve onun Marksizm-Leninizmi çağımıza uydurduğunu söylüyorlar. Marksizm-Leninizm eskidi demeye getiriyorlar.
İkincisi Gorbi, barış ve silahsızlanmayı sağlamış(!) Çavuşesku için de, "Çavuşesku idam edilmeliydi, ama çok erken ettiler, daha hesap sorulacaktı" diyorlar.
Yoldaşlar, sosyalizmde devlet, proletaryanın devleti olmalı. Ama Sovyetler Birliği'nde tam tersine devleti yöneten bürokrat kesim işçi sınıfından uzaklaştı. İşçi sınıfıyla bürokrat kesim arasında uçurum doğdu. Aktif yığın demokrasisi işlemedi. Kafa ile kol emeği arasındaki çelişki giderilmedi. Milliyetçilik sorunu çözülmedi. İşçinin çocuğu işçi olarak kaldı, yöneticinin çocuğu yönetici oldu. Oysa bu saydıklarımız düzeltilseydi şimdi sosyalizm çok farklı yerlerde olurdu. "Marksizm-Leninizm eskidi, çağımıza uyduralım" diyenlerin kendileri eskimiştir.
Gorbi, köylülüğü, kollektifleştirmeye özendirmek yerine özel mülkiyete özendiriyor ve sözünü ettiğim guruplar da buna sosyalizm adına gelişme diyorlar. Komünizmin alt aşaması olan sosyalizmde kapitalist kalıntılar vardır. Bunlar belli bir süreçte yokedilmelidir. Ama Sovyetler Birliği'nde 1950'lerden sonra bu süreç donduruldu, şimdi de Gorbi'nin öncülüğünde yönü tersine çevrildi.
Gorbi, dünyada silahsızlanma ve barış sağlıyormuş(!) Yoldaşlar, bu nasıl barıştır? Amerika Noriega'yı alıp başka bir ülkede sorguluyor, kendisine ters düşen ülkeyi işgal ediyor. Filistin topraklarını işgal ve halkına yapılan işkence dünya basınında yazılıyor. Hâlâ bu ikiyüzlüler Gorbi barış sağlıyor diyorlar.
Oysa barış, Lenin'in dediği gibi, emperyalizm için dünya pazarını yeniden paylaşmak üzere güç toparlama dönemidir. Sosyalizm için de güç toparlama dönemi olmak zorundadır. İşçi sınıfı bu süreç içinde kapitalizmin zayıf halklarından parçalar koparak sosyalist sistemi güçlendirmelidir.
Emperyalizm sürekli savaş ürettiği için, barış güç dengelerine bağlı olarak geçici bir olgudur. Bugün emperyalizm lehinde bir denge ve bununla bağlı olarak da sürekli savaş tehlikesi vardır. Zaten yerel savaşlar hiçbir zaman eksilmemiştir. Yalnızca savaş yerleri değişmektedir.
Adil ve kalıcı barış ancak varlığını sürdüren emperyalist kuşatma yerine sosyalist kuşatma yer aldığı zaman gerçekleşir. Çünkü savaş kışkırtıcısı, savaş odaklarının yaratıcısı emperyalizm artık varlığını kaybedecektir. Barış görüşmeleri gereklidir ama zaman kazanmak, emperyalizmin gerçek niteliğini teşhir edebilmek için.
Yoldaşlar, konuştuğum bu Kürt reformistleri, Çavuşesku yoldaş hakkında şunu söylüyorlar: "Çavuşesku sosyalizmi gericiliğe götürüyordu." Karşı-devrimciler Çavuşesku yoldaşı idam ettiler. Gelenler orak-çekici çıkarıp yerine gerici bir bayrak diktiler. Bunları görmüyorlar mı? Bunlar kendilerine devrimci yerine anti-komünist desinler. Çavuşesku emperyalizmin ve Gorbi'nin uşaklarına yenildiyse de yiğitçe öldü. Çavuşesku yoldaş eğrisiyle, doğrusuyla, gericilere, anti-komünistlere karşı savaştı ve "ben ancak işçi sınıfına hesap veririm" dedi.
Bu gelişmelerle birlikte sapla saman daha iyi ayrıldı. Türkiye devrimci hareketi içinde kendilerine devrimci diyen karşı-devrimciler su yüzüne çıkmaya başladılar ve silinecekler. Kahrolsun işçi sınıfı adına konuşarak ikiyüzlülük yapanlar!

H.Arpaçukur, Paris

Sosyalizm üstün gelecektir

Yoldaşlar.
Emperyalizmin ideolojik saldırıları, dünya komünist hareketinin komünistlik'ten çıkmışlığı, emperyalizmin zayıf halkalarındaki devrimlerin boğazlanması, bugün sosyalizmin iflası olarak gösterilmektedirler. Oysa iflas eden bambaşka birşeydir. Olgunlaşmış, karşı-devrimcileşmiş oportünizmdir.
Biz yıllardır söylüyoruz. Sosyalizmi kalıplaştırıp, toplumu donuklaştırarak, proletaryanın tarihsel devrimci rolünü geri çekerek sosyalizm üstün gelmez, gelemez. Bütün bunlar olup, bir de olması gereken sosyalizm diye yığınlara yutturulmaya kalkıldı mı, yığınlar bir noktada patlar ve de patladı.
Polonya'da yığınlar komünizm düşmanı olarak mı sokaklara döküldü? Hayır. Onlar aktif yığın demokrasisi istiyorlardı. İşçi sınıfının ve emekçi halkın doğru istemlerini kullanarak karşı-devrimciler, gericiler anti-komünizm yaptılar.
Ya Gorbi'ye ne

(Devamı 15.sayfada)

DUYURU

Yoldaşlar, elimizde biriken çok sayıda mektubu, gazetede daha fazla yer açarak yayınlamaktayız. Mektuplarınız, yayınlansa da yayınlanmasa da bizim can damarımızdır. Daha çok, daha çok mektup mektup, yazı bekliyoruz. Davranın, kaleminizi elinize alıp düşüncelerinizi, yerel çalışma haberlerini merkez organa ulaştırın.

İşçinin Sesi

(Baştarafı 14.sayfada)
demeli? O sözde uluslararası barış için devrimleri feda ediyor, ama o feda ettikçe emperyalizm daha da çirkinleşiyor. Örneğin ABD Panama'yı işgal ediyor.

Öte yandan, sosyalist sistemdeki değişimler zinciri, Romanya'daki karşı-devrimle birlikte, sosyalizmi açıktan hançerlemeye yönelmiştir.

Romanya'da ciddi ve öğretici şeyler oluyor. Çok örnek sayılabilir ama biz birini vurgulayalım. Çavuşesku'nun safında döğüşenler kimlerdir? Halk milisleridir. Sosyalizmde olması ve en modern silahlarla donatılması gereken bu kesim Romanya'da bugün hâlâ sosyalizmin savaşını veriyor.

Nitekim, Macaristan ve Polonya'da en önce fabrika hücreleri ve halk milisleri dağıtılıyor. Sovyetler'de de işçi milislerinin rolü yok edilmeye çalışılıyor. Oysa 70 yıllık sosyalizm tarihinde, sosyalizme yönelen her saldırıda bu halk milislerinin özverisi, zaferi vardır.

Romanya deneyi göstermiştir ki, emperyalizm ve Gorbiciler, sosyalizmin kazanımlarını bir çırpıda söküp atamayacaklardır. Karşılarında işçi sınıfı dikilecek ve kıran kırana bir savaş verecektir. Zafer sonunda işçi sınıfının ve sosyalizmin olacaktır.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi.

Z.Çakır, Paris

Sınıf mücadelesi yükseliyor

Selam Türkiye işçi sınıfına. Türkiye'de sınıf çelişkileri gittikçe keskinleşiyor. Bu herşeyde yansıyor. Bir taraftan Kürt halkı Doğu'da mücadele verirken, bir taraftan öğrenciler, devrimci durum yıllarından sonraki ilk üniversite işgalini geçenlerde gerçekleştirdiler. Molotof kokteyli, taş sopa gibi silahları da kullanarak polisle çatıştılar. İşçi sınıfı ise önceki yıllardan dersler çıkararak, çoktandır, daha kararlı bir mücadele veriyor.

Sınıf çelişkilerinin keskinleşmesi burjuvazinin iç çelişkisini de artırıyor. Devrimci durum yaklaşıyor. Ekonomik savaşımların nesnel olarak siyasal nitelik alış süreci hızlanmaktadır.

Bu durum, işçi sınıfımızın ekonomik, siyasal mücadele bütünlüğünü daha derinden kavramasında kolaylıklar getirmektedir. Ekonomik, sendikal haklar için mücadele, işçi sınıfımızın sağlığı, yaşamı, geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu, sınıfın geri kesimlerini mücadeleye çekmek için de, güçlü bir araçtır.

Komünistler istemlerini burjuvazinin kabul sınırları içinde tutmazlar, zorba erk yıkılmadan istemlerin kalıcı olarak elde edilemeyeceğini bilirler ve tüm ekonomik, sendikal ve demokratik istemleri devrim hedefine bağlarlar.

Ş.Karamanlı, Paris

Romanya'daki karşı-devrimi sergileyelim

Bugün Romanya'da karşı-devrimcilerin kurduğu geçici hükümet işbaşındadır. Ancak bu, emperyalizmin ve Sovyetler'in desteğiyle ayakta durabilmektedir. Romanya'da karşı-devrimci darbeyi ve destekleyicilerini sergilemek komünistlerin sorumluluğudur. Bu sorumluluk hiçbir gerekçeyle geçiştirilemez.

Bu amaçla Romanya'daki olaylarla ilgili birkaç noktaya değinmek istiyoruz.

Çavuşesku'nun liderliğindeki parti, yanlışıyla, doğrusuyla, sosyalizmin inşasında önemli adımlar atmıştır. Dünya'daki tek borçsuz ülke Romanya'dır.

Çavuşesku, Gorbaçof'un sosyalist sisteme dayattığı kapitalist "yeniden" yapılanma ve açıklık politikasının karşısında tutum alan ender liderlerdendir, komünisttir. Karşı-devrimcilerin provokasyonunun altında yatan ana neden de budur. Çavuşesku'nun bu tutumu doğrudur.

Fransız televizyonu, Fransız basını, Türkiye basını, Fransız "Komünist" Partisi (FKP), Çavuşesku aleyhinde geleneksel ve iğrenç karalamalarla olayları yakından izleyen geniş kesimlerin bilincini bulandırmaya çalıştılar. Ülkeyi terk edip kaçacakmış, büyük paralar kaçırmışmış ve daha bir dizi yalan, karalama. Ancak daha sonra geçici hükümetin sözcüleri bile, Çavuşesku'nun direnişi örgütlemek için yer değiştirirken yakalandığını söylemek zorunda kaldılar. Bütün yalanlar tek tek ortaya çıktı. Uyduruk mahkeme bunların hiçbirini kanıtlayamadı. Burjuva basın da bunlar üstünde duramaz oldu.

Fransa Dışişleri Bakanı'nın ilginç demeci ve ABD'nin tutumu, bütün devrimci ve demokratların tüylerini diken diken etmiş olmalı. Fransa ve ABD, Sovyet ordusu Romanya'ya girdiği takdirde, bunu resmen destekleyeceklerini açıkladılar. Kızılordu'nun Çekoslovakya, Macaristan ve Afganistan'a girişini lanetleyen emperyalist dünya, Sovyetler'i Romanya'ya girmeye davet ediyor(!) ABD, Fransa, biliyor ki, Kızılordu girerse şimdi karşı-devrimi besleyecek.

Biraz da FKP'nin genel tutumuna değinelim. FKP delegasyonu Romanya Komünist Partisi'nin kasım ayında yaptığı kongrede Çavuşesku'yu ayakta alkışladı. Üzerinden bir ay geçmeden, Çavuşesku'yu Fransız burjuvazisiyle birlikte diktatör ilan ederek, karşı-devrimcileri alkışladı.

Karşı-devrimcilerin, Çavuşesku'yu yargılamaya çıkardıkları uyduruk mahkeme burjuva sözcülerini bile şaşırtacak kadar komikti. Ölüm kararının önceden alındığı belliydi. Ama aynı zamanda Çavuşesku ve karısı Elena'nın onurlu tutumunu yansıttı. Her ikisinde de ürkeklik, telaş, korku yoktu. Mahkemeyi tanımadılar, "size verilecek hesabımız yok" dediler, "biz hesabımızı işçi sınıfının önünde veririz" dediler. Karşı-devrimciler onları işçi sınıfının önüne neden çıkaramadılar?

Romanya komünistleri, öteki sosyalist ülkelerdeki komünistlerden daha farklı tutum alarak, karşı-devrimi yenmek için ölümü göze aldılar, savaştılar. Kendilerini öteki sosyalist ülkelerden bununla da ayırdılar.

Romanya deneyi bizim için öğreticidir. Yeni bir ayrım getirmektedir. Romanya'daki sınıf savaşımına bakış, Türkiye devrimci hareketinde, komünist ve devrimci siyasetle, Gorbaçof'un burjuva siyasetini ayırmaktadır. Ülkedeki Gorbaçof'çular, Gorbaçof gibi, burjuva uzlaşmacısıdırlar. Bunlara karşı savaş burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz.

Mahir Yiğit, S.Dağlı, Paris

(Baştarafı 16.sayfada)
memiş ve ulusçu grupların basıncı altında ilkeli konumlardan sık sık ödün vermiş, (...) durumu normalleştirme yerine, tam tersine azdırmış, kapışmayı daha da yükseltmiş olmaları"nı, "Azerbaycan'daki aşırı güçlerin eylemlerinin giderek artan ölçüde, açıkça devlet, anayasa ve halk-karşıtı nitelik kazanması, meşru yetkililerin işlevlerini görmelerinin engellenmesi ve çeşitli bölgelerde hükümet yapısının çatlaması"nı, "cumhuriyette erkin zor yoluyla ele geçirilmesi amacının pratikte saklanmamakta oluşu"nu da örnek olarak veriyordu. ("M.Gorbaçof'un 20 Ocak 1990'da televizyondan Sovyet halkına yaptığı konuşma", *Soviet News*, 24 Ocak 1990)

Bu, Ermenistan ve Azerbaycan'da, KP'nin hegemonyayı başka siyasal örgütlere kaptırmış olduğunun itirafıdır.

Öte yandan, Sovyet savunma bakanı Dimitr Yazov, *İzvestiya* gazetesine askeri müdahalenin gerekçelerinden söz ederken, "ordunun eylemleri, erki ellerine geçirmeye *istekli olan* Halk Cephesi'nin örgütsel yapısını parçalamaya yöneliktir" dedi. (*The Times*, 5 Şubat 1990) Bu gerekçe, cumhuriyetler arasında farklı standartların yürürlükte olduğunu gösteriyor.

Bugün, Azerbaycan'da Halk Cephesi'nden Vatan Derneği'ne, KP'den Eşitlik Partisi'ne, Sosyal Demokrat Parti'ye dek çok sayıda siyasal örgüt kurulmuştur. Aynı gelişme Ermenistan'da, bütün öteki cumhuriyetlerde de çoktandır gözlemlenmektedir.

SBKP dışındaki hareket ve örgütler bugün örneğin Baltık cumhuriyetlerinde, hatta bir ölçüde Moldavya'da, erki zora gerek kalmadan, "barışçıl yoldan" ele geçirmiş gibidirler. Bu bölgelerin komünist partileri güçlerini, ancak burjuva-ulusçu akım ve örgütlerin kuyruğuna takılarak koruyabilmektedirler. Bu anlamda, Azerbaycan'da askeri müdahale için sayılan "erki ele geçirmeye istekli olma" gibi nedenler, onlara haydi haydi geçerli sayılmalıdır.

Öte yandan, Azerbaycan'da sosyalist erki zor yoluyla devirmeye kalkan "aşırı güçlerden" söz ediliyor. Kendi sınırları dışında, Romanya'da emperyalistlerle işbirliği ve işbölümü içinde karşı-devrim tezgahlayan Gorbaçof çizgisinin, Azerbaycan'da "karşı-devrimi" silahla ezmesi doğrusu hoş oluyor!

SBKP yönetimi, Marksizm-Leninizmden uzaklaştıkça, yığınları "silahla iknaya" yöneliyor. Bu yönelimin Gorbaçof altında iyice belirginleşmesi elbette rastlantı değildir. Kirovabad kent sovyeti yöneticilerinden Asım Mamedof'un şu sözleri düşündürücüdür: "Gorbaçof aydınlık bir gelecek inşa etmekte olduğunu söylüyordu. Böyle bir geleceği halkımızın kanı ve canı üstünde mi inşa edecek?" (*The Times*, 23 Ocak 1990)

Askeri müdahaleye içeriden ve dışarıdan tepkiler

Komsomolskaya Pravda, Afganistan'da çarpışmış iki yüksek rütbeli subayın, Gorbaçof'a ve savunma bakanı Yazov'a olaylardan önce telgraf çekerek, Azerbaycan'da güç kullanılmamasını istediklerini açıkladı. Bu subaylar, askeri müdahalenin, yerel halkla ilişkilerde tam bir kopmaya yol açacağını savunuyorlardı.

Kızılordu'nun Baku'daki eylemleri sırasında, Salyanski kışlasında Gürcü, Yahudi, Özbek ve hatta Rus askerlerinin Azeri er ve yedeksubaylarla birlikte müdahaleye silahla karşı koymaya çalışmış olmaları da Moskova'nın haksızlığının geniş bir çevrede derin tepki yaratmış olduğunun ifadesidir. Bir Azeri kadını da Kızılordu askerlerinin yüzüne tükürüyor ve şunları söylüyor: "Suratınıza tükürüyorum, çünkü, sizlerin de faşistler gibi kendi halkınız üzerine ateş edeceğinizi hiç düşünmemiştim."

Bu yaygın tepki, merkez kademelerinde çeşitli çelişkilere yol açtı. İçişleri bakanı Vadim Bakatin, savunma bakanı Yazov'u yalanlarcasına, cephe (AHC-*I.S.*)içindeki "sağlıklı unsurlarla" işbirliği yapılabileceğini söyledi. Aynı bakanlığın siyasal bölüm şef yardımcısı general Yevgeni Neçayef, "görüşümce bu örgütlerle diyalog başlatmalıyız" dedi. Neçayef, cepheyi "bireysel terörist" arasında görmediğini ve hatta şiddet kullanılmasındaki sorumluluğun önemli bir kısmının Sovyet birliklerinde olduğunu söyledi. (*The Times*, 24 Ocak 1990)

Baku'daki Kızılordu komutanları Sovyetler Birliği'ne yönelmiş bir tehdidi bastırmak üzere Azerbaycan'a girdiklerini anlatırlarken, dışişleri bakanı Şevardnadze, Sovyet birliklerinin Halk Cephesi'ni ezmek için değil, Ermeni kırımını durdurmak amacıyla Azerbaycan'a girdiklerini söyledi. (*Soviet News*, 31 Ocak 1990)

Bütün bu açıklamalar, Sovyet yönetiminin müdahaleyi meşrulaştırmada nasıl çelişkili bir tutum içinde olduğunu sergiledi.

Bu arada, ABD başkanı George Bush, "Sovyetler Birliği, bir etnik çatışmayı, bir iç çatışmayı yatıştırmaya çalışıyor" diyerek, askeri müdahaleyi "anlayışla" karşıladığını duyurdu. Beyaz Saray sözcüsü M.Fitzwater, müdahaleden önce ve sonra, "her devletin düzeni sağlama ve kendi yurttaşlarının güvenliğini sağlama hakkını tanıyoruz" biçiminde konuşarak, Gorbaçof'a onay ve destek verdiklerini gösterdi. İngiltere Dışişleri bakanlığı müsteşarı William Waldegrave de, Gorbaçof'a arka çıkanlar arasında yer aldı. Dışişleri bakanı Douglas Hurd, Gorbaçof'un Azerbaycan'daki harekatını desteklediğini ilan etti.

Bu açıklamalar, Gorbaçof'un kimlerin desteğine sahip olduğunu bir kez daha gösterdi. Bu emperyalist çevreler, daha bir ay önce, ülkesindeki karışıklıklara son vermek ve düzeni sağlamak üzere güvenlik güçlerini seferber etmeye çalışan Romanya devlet başkanı Çavuşesku'ya karşı ağızlarından salyalar saçarak saldırıya geçmişlerdi. İşte, emperyalizmin "esnek"(!), çifte standartların, emperyalist çıkarlar doğrultusunda ikiyüzlü davranmasına örnek! Gorbaçof'a verdikleri destek de, Çavuşesku'ya yapılan saldırı ve karşı-devrim de, emperyalizmin çıkarlarının nerede yattığını gösteriyor. Emperyalizm, ne zamandan beri sosyalizme, sosyalizmin ilerletilmesine destek olmaktadır!

Komünistlerin tutumunun özeti

Gorbaçof yönetiminin, etnik çatışmaları bahane ederek Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne Kızılordu eliyle yaptığı silahlı baskın, büyük bir haksızlıktır. Ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin etme hakkının "kullanılma olasılığına" karşı Gorbaçof yönetiminin gerçek tepkisidir. Aynı zamanda, Gorbaçof yönetiminin, farklı cumhuriyetler için farklı standartlara sahip olduğunun da bir sergilenmesidir. Daha da önemlisi, bu tutum Rus işçisi başta olmak üzere, hiçbir ulustan işçinin çıkarına değildir.

Türkiye'de ise, bu olayla birlikte, Türkiye burjuvazisinin anti-komünist, ikiyüzlü, alçakça tutumu bir kez daha sergilendi. Türkiye'de koca bir Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce tayin etme hakkına azgın bir şiddet ve baskı ile yanıt veren, "ayrılma hakkı"ndan sözedildiği zaman tüyleri diken diken olan burjuvazi, Azerbaycan ve Nahçıvan söz konusu olduğunda, devlet olarak "tedbirli"(!) davranmak zorunda kaldı, ama toplumda milliyetçi, şöven duyguların kabartılması için bütün olanaklardan yararlanmaya çabaladı.

Burjuvazi, bir yandan, yağlı bir pazar olarak gördüğü Sovyetler Birliği ile ilişkileri bozmamaya çalışır ve Azerbaycan'daki olayların kendi bölgesine sıçramaması için olanca dikkati gösterirken, bir yandan da, Sovyetler'den kopabilecek Azerbaycan'dan, Nahçıvan parçası kendine kalır mı diye epey heyecanlandı.

Devrimci harekete gelince. Onun, Azerbaycan'daki haksızlığa doğru tutum alabilmesi için, oradaki siyasal örgütlerin ilerici mi gerici mi olduğunu araştırması gerekmiyor. Kendi ülkesinde şimdi ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin hakkını kabul eden bir devrimcinin, aynı hakkı başka uluslara, örneğin Azerbaycan'a, Nahçıvan'a tanımaması, ilkesellik olmaz.

Devrimciler, yalnızca teori öyle dediği için değil, aynı zamanda yüreklerinde içten bir tepki duydukları için yeryüzündeki *tüm* haksızlıklara karşı çıkarlar, çıkmalıdırlar. Haksızlıklara içten karşı çıkmasını bilmeyenler, nasıl haklı bir devrim davasının öncüsü olabilirler?

Haluk Moralı

İŞÇİNİN SESİ

Gorbaçof yönetiminin Azerbaycan'da yaptıkları, ulusların kendi kaderini tayin hakkının çiğnenmesidir

Bu büyük bir haksızlıktır

Gorbaçof yönetiminin, etnik çatışmaları bahane ederek Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne Kızılordu eliyle yaptığı silahlı baskın, büyük bir haksızlıktır. Ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin etme hakkının "kullanılma olasılığına" karşı Gorbaçof yönetiminin gerçek tepkisidir. Aynı zamanda, Gorbaçof yönetiminin, farklı cumhuriyetler için farklı standartlara sahip olduğunun da sergilenmesidir. Daha da önemlisi, bu tutum Rus işçisi başta olmak üzere, hiçbir ulustan işçinin çıkarına değildir.

Gorbaçof yönetiminin, Ermenistan ve Azerbaycan SSC'leri arasında süregiden kavganın kanlı bir iç savaşa dönüştüğü, Azerbaycan'da erki zor yoluyla devirmeye yönelik girişimler olduğu gerekçesiyle, Azerbaycan'a yaptığı *silahlı baskın*, büyük bir *haksızlıktır.* Aynı zamanda, Gorbaçof çizgisinin karşı-devrimciliğini çeşitli açılardan sergileyen ve yakın zamanlarda ortaya çıkan üç önemli gelişmeden biridir:

Kasım 1989'da yayınlanan Abalkin planı, Gorbaçof'un hedefinin Sovyetler Birliği'ni kapitalizme geri götürmek olduğunu bütün açıklığıyla ve ayrıntısıyla ortaya koydu.

Gorbaçof yönetiminin uluslararası emperyalist güçlerle işbirliği ve işbölümü içinde, Aralık 1989'da tezgahladığı Romanya karşı-devrimi, Gorbaçof'un Sovyetler'i ve öteki sosyalist ülkeleri hangi karşı-devrim girdabına sürüklemekte olduğunun aynası oldu.

Ocak 1990'da patlak veren Azerbaycan olayları, karşı-devrimci Gorbaçof çizgisinin ulusal sorunda, ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin etmeleri sorununda *gerçek* düşüncesini açığa çıkartan bir ayıraç oldu. Bu çizginin dilinden eksik etmediği "demokrasi"nin kimler için ve nereye kadar olduğunu gösterdi.

Gerekçe "etnik kavga" ama

Kızılordu'nun Azerbaycan'a silahlı müdahalesinin öncesinde, Ermenistan ve Azerbaycan cumhuriyetleri arasındaki çekişmenin kanlı bir çatışmaya dönüşmüş olması, toplu kırımların gerçekleşmiş olması, her iki halk açısından üzücü, sosyalizmin uzun erimli gelişmesi açısından derin ve olumsuz etkileri olacak olan bir gelişmedir.

Şimdi Ermeni-Azeri çatışması olarak kendini gösteren sorunun derin tarihsel-toplumsal kökleri var. 20.yüzyılın başlarına rasgelen dönemde bölgede ortaya çıkan ulusçuluğun getirdiği ve başta Osmanlılar, Çarlık Rusyası, İran ve bölgeye egemen olma kavgası veren Batılı sömürgeci güçlerin körüklediği yerel savaşlar, milyonlarca insanın can vermesine neden olan soykırımlar var.

Öte yanda, sosyalizmin geri bir toplumsal temelde kurulmuş olmasının, ulusal sorunun çözümü yolunda Lenin'den sonra atılan yanlış adımların, dayatmacı-bürokratik birlik anlayışının, cumhuriyetler arası eşitsiz gelişmenin, son yıllarda giderek yığılan işsizlik gibi büyük sorunların Azerbaycan ve Ermenistan arasında patlak veren kanlı kavgada kuşkusuz rolü oldu.

Ancak, olayların Kızılordu'nun Azerbaycan'ı basmaya varan ölçüde gelişmesinin en büyük sorumluluğu, SBKP yönetimindedir. Biz, burada asıl olarak Kızılordu'nun Azerbaycan'a silahlı baskınının sergilediği iki önemli nokta üzerinde durmak istiyoruz. Bunlar, Gorbaçof yönetiminin "ayrılma hakkı"na ve demokrasiye ilişkin tutumudur.

Ulusların "ayrılmama"(!) hakları vardır(!)

Askeri müdahaleden bir gün önce, 19 Ocak'ta yayınlanan "MK çağrısında" sorunlar özetle şöyle konuluyordu:

"Gösterilerde konuşmacılar Sovyet erkinin zor yoluyla devrilmesi, Azerbaycan'ın ayrılması, kuzey ve güney Azerbaycan'ın tek bir İslami devlette birleşmesi çağrıları yaptılar. Buna katılmayanlar ve güvenlik güçlerinin aileleri misillemeyle tehdit edildiler. Cumhuriyeti terketmeleri engellendi..." ("MK açıklaması", *Soviet News*, 24 Ocak 1990)

Alıntıda "İslami devlet" tehlikesinden sözediliyor. Bu, göz boyamak içindir. Dine, dini kurumlara devlet desteği başta olmak üzere verilen ödünlerin, kurulan dini okulların, papanın "eteğini öpmenin" sorumluluğu Gorbaçof yönetimine aittir. Gorbaçof yönetiminin *asıl* endişesi ise, ne "İslami" devlet, ne de Ermeni ve Azeri toplulukları arasında kan dökülmesi *değil*, "ayrılma" konusudur. Dahası, askeri müdahale, fiili ayrılma söz konusu bile değilken, "ayrılma hakkının kullanılması" Azerbaycan'da resmi devlet organlarında ele alınıp, örneğin bir referanduma gitme kararı *alınmasın diye* yapıldı.

Oysa, silahlı baskına kadar, Azerbaycan Halk Cephesinin (AHC) uzun erimli istemleri, Azerbaycan Cumhuriyeti'ne Sovyet devleti içinde tam özerklik tanınması, İran Azerbaycan'ı ile kısıtlanmayan ilişkiler kurulabilmesi, "Kremlin'in Ermeni-yanlısı tek taraflı yaklaşımına" bir son verilmesi, Nagorno-Karabağ'ın Azerbaycan'ın yönetsel sorumluluğu altında kalması idi.

Bu tutumuyla, Gorbaçof yönetimi, Sovyet Anayasası'nın 72.maddesinde yer alan "ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin etme hakkı"nın kullanılmasını engellemeye kararlı olduğunu gösterdi.

Bu, dışişleri bakanı Şevardnadze'nin, askeri müdahaleden bir hafta sonra verdiği demeçte çok açık yansıdı. Şevardnadze konuşmasında şöyle dedi:

"Bazı tekil cumhuriyetlerin birlikten *ayrılması*, kendi nüfuslarını yalnızca askeri-siyasal ve ekonomik olarak bunaltmakla kalmaz, ama varolan *uluslararası yapıda önemli bir istikrarsızlığa* yol açar. Bunun olması, *hiç kimsenin çıkarına* değildir." ("Eduard Şevardnadze'nin 28 Ocak 1990'da Associated Press'e verdiği röportaj", *Soviet News*, 31 Ocak 1990) (abç)

Şevardnadze, hiç kimsenin hiçbir ulusa bahşetmediği, her ulusun başından sahip olduğu "ayrılma hakkına" karşı "uluslararası istikrarsızlık" şantajı yapıyor. Bunun anlamı, "istikrarsızlık doğmasını istemeyeceğimiz için, sizin ayrılma hakkınızı kullanmanıza izin vermeyeceğiz" demektir.

20 Eylül 1989'da SBKP MK'sında kabul edilen "Günümüz Koşullarında SBKP'nin Ulusal (Sorun) Siyaseti" adlı belgede, "güçlü bir birlik olmadan güçlü cumhuriyetler olamaz" görüşü savunuluyor. Bu doğrudur ama, özgürce ayrılma hakkı olmadan da gönüllü birlik kurulamaz.

Marksizmin ulusal programı bu değil, şudur:

"Bütün uluslara yalnız genel olarak eşit haklar sağlamak değil, aynı zamanda devlet konusunda da eşit haklar, yani kaderini tayin etme, ayrılma hakkı tanımak... Bütün uluslara tam hak eşitliği, uluslara kaderlerini tayin hakkı, bütün ulusların işçilerinin birliği - Marksizmin, bütün dünya ve Rusya deneyiminin işçilere öğrettiği ulusal program böyledir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.20, s.453-454)

Litvanya'ya "ayrılma yasası", Ermenistan'a "uyarı", Azerbaycan'a "yaylım ateşi"

Gorbaçof yönetimi Azerbaycan'a yaptığı baskınla, değişik cumhuriyetler için farklı standartlara sahip olduğunu da gösterdi.

Baltık cumhuriyetleri son birkaç yıldır, ulusçuluğun en yoğun biçimiyle fışkırdığı yerler arasındadır. Üstelik, Litvanya, Estonya ve Letonya SSC'lerdeki SBKP örgütleri, ulusçu, "bağımsızlık" yanlısı akımlara destek olmanın da ötesinde kendileri kurup, bu akımların başında yer aldılar. Öyle ki, Litvanya KP, geçtiğimiz aralık ayında SBKP'den ayrıldı. Baltık devletlerinin yüce sovyetleri, SSCB'den ayrılma yönünde ekonomik, siyasal, vb. birçok karar alarak uygulamaya bile soktular. Şimdi kendi ordularını kurmaya hazırlanıyorlar. Ayrılma konusunda karar vermek üzere referanduma gidilmesi için imza topluyorlar.

Ayrılıkçılığın bu denli geliştiği Baltık cumhuriyetlerinde Gorbaçof'un tutumu ne oldu?

Gorbaçof, Litvanya'ya yaptığı en son ziyaret sırasında, onları "ayrılmamaya" ikna etmeye yönelik dil döktü. "Her cumhuriyetin kendilerini gerçekten egemen devletler olarak hissedebilecekleri tam bir federasyon"dan söz etti. "Yumuşak", "ödün veren" konuşmalar kâr etmeyince, bu kez de, anayasada ayrılma hakkı var ama, ayrılmanın hukuksal mekanizmalarını(!) oluşturacak bir yasa yoktu, biz böyle bir tasarı hazırladık dedi.

Litvanyalılar onu "ucuz yalanlar" savurmakla, "sahtekarlıkla" suçladılar. (Bu konuda hiç de haksız olmadıkları Azerbaycan'da görüldü.) Ama, Gorbaçof'un buradaki tutumuyla Azerbaycan'daki tutumunun biçimsel farklılığı bile çok şey anlattı.

Baltık ülkeleri, Gorbaçof'un "ortak yuva" kurmak için can attığı Batı Avrupa'nın dibinde, Batı'ya açılan kapı gibidirler. *Batılıdırlar, Hristiyandırlar.* Üstelik, ABD bu cumhuriyetleri, "tutsak uluslar" olarak niteliyor. Avrupa'nın emperyalist ülkeleri de çok farklı bir yanaşımda değiller. Yani, Baltık "ayrılıkçıları" emperyalizmin güçlü *desteğine* sahiptirler. Gorbaçof'un Baltık ülkelerinde, Azerbaycan'daki gibi tutum almaması için çok neden vardır!

Bu taraflı yaklaşım, Azerbaycan için ileri sürülen birçok "tehlikeli durumun"(!) bugün aynen varolduğu Ermenistan'da daha da açıklık kazanmaktadır.

Ermenistan, Sovyetler Birliği'nde eğitim, kültür düzeyinin en yüksek olduğu cumhuriyetler arasında yer alır. Ancak, Ermeni ulusçuluğu, şövenizmi de aynı ölçüde yüksektir. Bugün Ermenistan'da hegemonya KP'de ya da yüce sovyette değil, cephanelik basan, sokakta devriye gezen ulusçu güçlerin, Ermeni Ulusal Hareketi'nin, Sovyet basınının ifadesiyle "kriminal", "ayrılıkçı", "terörist" gurupların elindedir.

Ama öte yandan, ABD, Fransa, İngiltere gibi emperyalist ülkelerde güçlü Ermeni lobileri bulunmaktadır. Bir askeri müdahalenin emperyalist ülkelerle ilişkilerde yaratacağı sorunlar çok fazladır. Bu, Ermenistan'daki Sovyet birliklerinin neden Azerbaycan'daki tutumu almadığının, bir açıklamasıdır.

Azerbaycan nüfusu, büyük ağırlığıyla Azeri, Şii Müslümandır. Buradaki "ayrılıkçıların" sırtını dayadığı güçlü emperyalist "direk" yoktur ama, sınır komşuları Türkiye ve İran'ın hem Türklük hem de Şiilik gibi etkenlerden dolayı güçlü bir basıncı söz konusudur. Üstelik, Türkiye'de ve özellikle İran'da hatırı sayılır bir Azeri nüfusun yaşıyor olması, Gorbaçof yönetiminin Azerbaycan'daki gelişmelerden "ciddi olarak endişe etmesi" için yeterli nedendir. Azerbaycan'a yapılan haksızlık böyle bir çerçeve içinde daha doğru anlaşılır.

Gorbaçof'un "demokrasi" sahtekarlığı

Gorbaçof, 20 Ocak'ta yaptığı televizyon konuşmasında, Azerbaycan'a silahlı müdahalenin gerekçelerini sıralarken, "iki cumhuriyetin parti, yerel hükümet ve devlet organlarının gereken sorumluluğu ve düşünceliliği göster-

(Devamı 15.sayfada)